

PAPIER KOLE

PAPIER KOLE

Obsah / Content

O projekte	6
About project	8
O koláži	12
About collage	13
01 Východiská /	16
Beginnings	
02 Swinging sixties	32
03 Individuálne mytológie /	84
Individual mythologies	
04 Pokolenie postmoderny /	110
Generation of postmodernism	
05 Medailóny autorov /	124
Biography of artists	
06 Faktografia / Factography	178
Bibliografia / Bibliography	180
Zoznam reprodukováných diel /	181
List of reproduced works	

SLO- VEN- SKÁ KOLÁŽ

Slovak collage

Jozef Jankovič: Čierny obdĺžnik / Black rectangle, 1984

ALEXYOVÁ-FIGEROVÁ KATARÍNA
BAJUS JOZEF ■ BARČÍK ANDREJ ■ BARON KAROL
BARTUSZ JURAJ ■ BINDER ERIK ■ BISTIKA HELMUT
BLAŽO FRANTIŠEK ■ BRÁZDA JAN
BRUNOVSKÝ DANIEL ■ CEPKA ANTON
ČIPÁR MIROSLAV ■ ČEREVKA RADOVAN
ČIHÁNKOVÁ JARMILA ■ DERNER MARTIN
DUCHOŇOVÁ JANKA ■ FABRY RUDOLF
FILO JULIÁN ■ GERGEL'OVÁ VIERA
GUDERNA LADISLAV ■ HAMPL JOSEF
HANÁK JÁN ■ HANÁKOVÁ DANICA
HUDÁK ŠTEFAN ■ HULÍK VIKTOR
CHATRNÝ DALIBOR ■ JANKOVIČ JOZEF
JANOŠKOVÁ VĚRA ■ KELLENBERGER MARTIN
KLIMO ALOJZ ■ KOLÁŘ JIŘÍ ■ KOPTÁK MILOŠ
KOVAČOVSKÝ PATRIK ■ KROŠLÁKOVÁ IVICA
LIPKOVIČ PETER ■ LUKÁČ MILAN
MARENČIN ALBERT ■ MASAROVIČOVÁ ERNA
MIKYTA SVÄTOPLUK ■ MINÁRIK IGOR
POPOVIČ VLADIMÍR ■ ROLLER PETER
RÓNAI PETER ■ RÓNAIOVÁ VERONIKA
SADOVSKÁ DOROTA ■ SCERANKA PETER
SIKORA RUDOLF ■ SZENTPÉTERY ADAM
ŠALKO STANISLAV ■ ŠTURDÍK JOZEF
VICO FEDOR ■ VOLOŠČUKOVÁ EDITA

O projekte

Unikátna výstava Papier Kole v Galérii umelcov Spiša (14. 10. 2015 – 21. 2. 2016) sa zameriava na vývoj slovenskej koláže v 20. a 21. storočí. Jej cieľom je prezentovať širokú paletu slovenskej koláže od kresieb, farebných papierov, až po objekty a ukázať podmienky jej vzniku pod českým vplyvom. Projekt Papier Kole bol uvedený v r. 2012 vo Východoslovenskej galérii v Košiciach, kde autor a kurátor projektu PhDr. Miroslav Procházka predstavil široký diapazón českej a slovenskej koláže – jej „mladšieho brata“: výstava bola prvou svojho druhu s cieľom zachytiť vývoj média. Na výstave v Galérii umelcov Spiša premiérovito uviedol históriu slovenskej koláže vo vyše 130 dielach od 47 vybraných autorov: „Slovenská koláž síce vznikla pod českým vplyvom, postupne však vystúpila z jeho tieňa, stala sa sebestačnou a postihla všetky podstatné smery moderného umenia.“

Vývoj koláže je na výstave a v katalógu zostavený do štyroch tematických celkov: 1. Východiská, 2. Swinging sixties, 3. Individuálne mytológie a 4. Pokolenie postmoderny. Od prezentácie kľúčových postáv slovenského surrealizmu, akými sú Rudolf Fabry, Albert Marenčin prechádza cez konfrontáže Jiřího Koláři, neokoštruktivismus Jarmily Čihánkovej, geometrizmus Alojza Klimu či Adama Szentpéteryho, pop-art Františka Blaža, novú figuráciu Jozefa Jankoviča, neosurrealizmus Karola Barona, akčné umenie Juraja Bartusza a Vladimíra Popoviča, konceptualizmus Rudolfa Sikoru, junk art Stana Šalka, ekologizmus Viktora Hulíka, až po pokolenie postmoderny a multimedialistov v dielach Patrika Kovačovského, Erika Bindera, Doroty Sadovskej alebo neodadaistickej recesii Miloša Koptáka, či Martina Derneru.

Galéria umelcov Spiša počas príprav katalógu odborne spracovávala cez 200 diel od 52 umelcov, ktorí sú v publikácii zastúpení, nakoľko limitovaný rozsah výstavných priestorov neumožnil vystaviť všetky zapožičané práce. Mimoriadnu zásluhu na realizácii projektu v prezentovanom rozsahu má jeho autor a kurátor PhDr. Miro Procházka, ktorý obetavo zbieral a prinášal do galérie množstvo diel priamo z ateliérov

PhDr. Miro Procházka na otvorení výstavy / at the opening of exhibition

výtvarníkov, od súkromných zberateľov a zo zbierok galérií (Galéria mesta Bratislavy, Východoslovenská galéria v Košiciach, Šarišská galéria v Prešove) a iba jeho prirodzená skromnosť nám neumožnila zaradiť ho do biografických medailónov :-)

From: Miro Prochazka
Sent: Tuesday, December 08, 2015 2:14 PM
To: Lucia Benická
Subject: Re: KATALOG PAPIER KOLE

„Moja biografija: narodil som sa a zomriem, takže nijakú netreba...“

Katalóg Papier Kole je prvou publikáciou, ktorá sa stáva mini-encyklopédiou dejín slovenskej koláže. A čo sa týka samotného názvu, autor projektu PhDr. Miro Procházka nám ako odpoveď na jazykovú hádanku ponúka slovnú hračku: „... Papier je papier. A ‚kole‘? Najčastejšie sa používa v spojení ‚kole ma v boku‘ alebo ‚vykolem ti oko‘...“

Mgr. Lucia Benická / riaditeľka galérie

About project

A unique exhibition of Paper Kole in the Gallery of Spiš Artists in Spišská Nová Ves (Oct. 14th 2015 – Feb. 21st 2016) focuses on the history of the Slovak collage in the 20th and 21st centuries. Its intention is to present a wide scale of Slovak collage from drawings, colour papers to objects, and to show the conditions of its progress under the Czech influence. The project Paper Kole was introduced in 2012 in the East-Slovakian Gallery in Košice, where the author and curator of the project, PhDr. Miroslav Procházka, introduced the wide scale of Czech and Slovak collage – a “younger brother” of its Czech predecessor: the exhibition was the first of its kind aiming to seize the development of this media. At the exhibition in the Gallery of Spiš Artists he introduced in the premiere the history of Slovak collage in more than 130 art-works from 47 selected authors: “Although it was formed under Czech influence, the Slovak collage, gradually, however, stepped out of its shadow, became self-sufficient and befell all the relevant directions of modern art.”

The development of the collage is arranged in both the exhibition and the catalogue into four thematic units: 1. Beginnings, 2. Swinging sixties, 3. Individual mythologies and 4. Generation of postmodernism. Starting with presentation of the key figures of Slovak surrealist movement, such as Rudolf Fabry, Albert Marenčin, it passes through confrontation of Jiří Kolář, neo-constructivism of Jarmila Čihánková, geometrism of Alojz Klima or Adam Szentpétery, pop-art of František Blažo, new figuration of Jozef Jankovič, neo-surrealism of Karol Baron, action-art of Juraj Bartusz and Vladimír Popovič, conceptualism of Rudolf Sikora, junk-art of Stano Šalko, ecologism of Viktor Hulík, up to the generations of postmodernism and the multi-media artists in the works of Patrik Kovačovský, Erik Binder, Dorota Sadovská, or neo-dadaistic recession of Miloš Kopták or Martin Derner.

During the preparation of the catalogue, Gallery of Spiš Artists expertly processed over 200 works by 52 artists who are represented in the publication, since the limited space of the exhibition premises does not allow exposing all the lent works. Remarkable credit of the implemen-

Papier Kole - z výstavy / from exhibition

tation of the project in its presented scope belongs to its author and curator PhDr. Miro Procházka, who with dedication collected and brought into the gallery a number of works directly from the artists's studios, from private collectors and from the collections of galleries (Gallery of the City of Bratislava, the East-Slovakian Gallery in Košice, Šariš Gallery in Prešov) and only his natural modesty disabled us to include him into a biographical medallions :-)

From: Miro Prochazka

Sent: Tuesday, December 08, 2015 2:14 PM

To: Lucia Benická

Subject: Re: KATALOG PAPIER KOLE

“My biography: I was born and I shall die, so there is needed none...”

The catalogue Paper Kole is the first publication, which becomes a mini-encyclopaedia of the history of Slovak collage. As regards the name of itself, author of the project PhDr. Miro Procházka offers to us as an answer to language puzzle such an equivoque: “...Paper is paper. And ‘kole’? The most commonly it is used in association ‘it stabs me in my hip’ or ‘I will slop your eye’...”

Mgr. Lucia Benická / gallery director

Papier Kole

Zakladatelia slovenského moderného výtvarného prejavu Mikuláš Galanda a Ľudovít Fulla si prinášajú techniku koláže po štúdiách v Prahe k sebe domov a uplatňujú ju vo svojej práci ako pokusnú techniku. Galanda hlavne pri návrhoch obálok, Fulla pri divadelných návrhoch. Za skutočného krstného otca slovenskej koláže však možno považovať Rudolfa Fabryho, študenta na Vysokom učení technickom v Prahe. Tu sa dostal do styku s literatúrou a výtvarnou avantgardou. Výstava si kladie za cieľ predstaviť vývin slovenskej koláže od jej predvojnových počiatkov až po súčasnosť v konfrontácii s českým prvovzorom, ich príbuznosti, aj odlišnosti. Podstatou je pritom ukázať, že hoci ako dosiaľ nedocenený žáner, koláž vývinovo často aj narýchlo a spätne, postihla skoro všetky významné smery moderného umenia. Neraz dokonca poskytovala väčší priestor a slobodu, než aké dovoľovala iná tvorba, keďže výstavnou nenáročnosťou za normalizácie umožňovala konfrontáciu a prezentáciu opozičných alternatívnych tendencií ako konceptualizmu, minimalizmu, junk artu, lettrismu, gender artu, alebo ekologizmu.“

“The founders of the Slovak modern fine-art expression Mikuláš Galanda and Ľudovít Fulla bring collage technique after their studies in Prague back home and apply it in their work as an experimental technique. Galanda namely at the envelopes designs, Fulla in theatrical proposals. As the actual godfather of Slovak collage, however, can be considered Rudolf Fabry, a student of the Technical University in Prague. There he had got in contact with literature and fine-arts avant-garde. This exhibition aims to cover the development of the Slovak collage from its pre-war beginnings up to the present day in the confrontation with the Czech primeval model, their affinities, as well as differences. The essence of it is to show that, although as yet unappreciated genre, collage, often evolutionary hastily and backward, affected almost all major directions of modern art. It often even provided more space and freedom than what the other creation allowed, whereas, having its exhibition modesty during normalisation, it allowed confrontation and presentation of the opposition alternative trends such as conceptualism, minimalism, junk art, lettrism, gender art or ecologism.”

PhDr. Miroslav Procházka,
autor a kurátor projektu / author and curator of the project

„Vývin dejín slovenskej koláže dosiaľ nikdy nebol spracovaný a nik sa tejto problematike systematicky nevenoval – táto ojedinelá výstava sa venuje analýze problematiky od počiatkových impulzov pod českým vplyvom na začiatku 20. storočia, ako aj vymaňovanie sa spod neho a sebestačnosti v časoch normalizácie v osobnostiach Milana Dobeša, Jozefa Jankoviča či Rudolfa Sikoru, až po súčasné smerovania, nachádzajúce živú odozvu a uznanie v medzinárodnej konfrontácii, čoho dokladom sú výsledky prác Patrika Kovačovského, Doroty Sadovskej či Miloša Koptáka. Výstava prezentuje mnohých autorov, výrazne rezonujúcich v dejinách súčasnej výtvarnej slovenskej kultúry, ako aj začleňuje často opomínaný podiel východo-slovenských výtvarníkov strednej generácie na rozvoji skúmaného žánru, napríklad v dielach Petra Kocáka, Edity Voluščukovej, Ľuba Gumana, Petra Sceranku, Adama Szentpéteryho či Stana Šalka. Pri absencii odbornej literatúry k tejto téme sa stáva premiérový katalóg Galérie umelcov Spiša nielen dokumentom výstavnej udalosti a prameňom poznania v danej oblasti pre širokú verejnosť, ale aj základom, na ktorom budú môcť stavať a od ktorého sa budú odvíjať výskumy ďalších generácií výtvarných historikov a teoretikov.“

“The development of the Slovak collage history has never been processed so far and no one has dealt with this issue systematically – this unique exhibition is dedicated to the analysis of this issue from the initial impulses under the Czech influence at the beginning of the 20th century as well as the emancipating from it and self-sufficiency in the times of normalisation in the personalities of Milan Dobeš, Jozef Jankovič or Rudolf Sikora, up to the current routings, finding live feedback and recognition in the international confrontation, which is documented with the results of the work of Patrik Kovačovský, Dorota Sadovská or Miloš Kopták. The exhibition presents many authors resonating in the history of the contemporary fine-art Slovak culture, as well as it is integrating the often overlooked share of East-Slovakian artists of middle generation in the development of the investigated genre, for example in the works of Peter Kocák, Edita Voluščuková, Ľubo Guman, Peter Sceranko, Adam Szentpétery or Stano Šalko. In the absence of special literature on this topic, the catalogue of Gallery of Spiš Artists is becoming not only a document of exhibition event and the first source of knowledge in a given area for the general public, but also the basis on which the next generations of fine-art historians and theorists will be able to build and develop the research from.”

Mgr. Jozef Ridilla,
kurátor Šarišskej galérie v Prešove / curator of the Šariš Gallery in Prešov

O koláži

Koláž je technika, ktorá predstavuje najosobnejšie prepojenie človeka s výtvarným umením. Prepojenie autora s jeho dielom je najcitovnejšie práve pri vytváraní koláže. S technikou koláže je možné stretnúť sa už v starovekej Číne či Japonsku, ale o koláži ako novej a uznávanej forme v umení môžeme hovoriť až od začiatku 20. storočia.

Termín „koláž“ je odvodený od francúzskeho termínu „collage“, ktorý vychádza zo slova „coller“, teda lepenie a zahŕňa rôzne výtvarné techniky (asambláž, chiasmáž, muchláž, proláž, roláž, krkváž, ventiláž, dekoláž a i.). Pri väčšine koláží sa ako základný materiál využíva papier, ktorý je rôzne trhaný, strihaný či inak formovaný. Koláž vzniká zoskupením rôznych častí do nového celku, napr. nalepením rôznych fotografií, tlačovín, textilu a pod. na spoločný podklad. Často je kombinovaná s maľbou alebo kresbou. Novinové výstrižky, plagáty či iné prvky obsahujúce typografiu sa stávajú súčasťou obrazov, čím získavajú nový význam. Papier collé sa od koláže odlišuje tým, že ide výhradne o ploché časti, ktoré sú objektmi samy o sebe, zatiaľčo v koláži je až z vkladaných častí vytvorený celok.¹

V slovenskom prostredí môžeme o koláži hovoriť od 30. rokov 20. storočia, kedy ju ako výtvarnú techniku pri svojej práci začali využívať Mikuláš Galanda, Ľudovít Fulla a Rudolf Fabry. Koláž si svoje miesto vo výtvarnom umení získavala postupne: tak ako česká koláž vychádzala z francúzskej, slovenská sa inšpirovala kolážou českou. Slovenskí študenti, ktorí vďaka štúdiu v Prahe mali možnosť bližšie sa zoznámiť s českými umelcami zaoberajúcimi sa touto technikou, začali pod ich vplyvom tvoriť vlastné koláže.

Napriek tomu, že mnohí koláž považujú za sekundárnu tvorbu umelcov, našla si svoje miesto v rámci spoločnosti, už jedno storočie je neodmysliteľnou súčasťou výtvarného umenia. Vďaka nej majú umelci možnosť bez obmedzení reagovať na aktuálne politické či spoločenské problémy súčasnosti. Koláž sa stále vyvíja, rovnako ako i iné výtvarné techniky a objavujú sa nové spôsoby jej spracovania. Okrem klasického ponímania, teda ručne skladanej kompozície, sa vďaka moderným technológiám

objavujú v dnešnej dobe i digitálne koláže, ktoré sa dajú spracovať v rámci rôznych počítačových programov. Koláž síce vznikla v minulom storočí, no dávno presiahla hranice minulosti, určite nepatrí do zabudnutia, ba práve naopak – jej miesto je v budúcnosti, napr. aj v tvorbe mladých slovenských umelcov ako sú Martin Derner, Miloš Kopták a i.

Mgr. Mária Šabl'ová / historička galérie

About collage

Collage is a technique which represents the most subjective link of a man with fine arts. The link of an author with his work is most emotional when just the collage is created. With the technique of collage we can meet already in ancient China or Japan, but the collage as a new and respected form of art can be talked already since the beginning of the 20th century.

The term “collage” is derived from the French language and comes from the word “coller”, thus gluing, and includes a variety of art techniques (assemblage, chiasmlage, muchlage, prolage, rollage, krkvlage, ventilage, decollage, etc.). For most collages, as a basic material there is used paper that is variously torn, clipped or otherwise shaped. A collage rises of the composition of different parts into new whole, e.g. sticking variety of photographs, prints, textiles, etc. on a common under-layer. It is often combined with a painting or drawing. Newspaper clippings, posters, or other elements that contain the typography become part of the images, thus gaining some new importance. The paper collé differs from collage by flat parts which are objects in themselves, while in collage the entity is created only with insertion of the parts.¹

In the Slovak environment we can talk about the collage since the 30s of the 20th century, when Mikuláš Galanda, Ľudovít Fulla and Rudolf Fabry began to use it in their work as a fine arts technique. Collage was gaining its place in the visual arts gradually: like the Czech collage went

out the French one, the Slovak collage was inspired by Czech collages. Slovak students, who studied in Prague, had a chance to be more familiar with the Czech artists involved in this technique, started to form their own collages under their influence.

Despite the fact that many consider the collage to be a secondary creation of artists, it found its place within the society; it is an essential part of the fine arts for already one century. Thanks to this technique the artists have opportunity to respond to current political or social problems without any restrictions. Collage is still being developed, equally to other art techniques and there are still being discovered new ways of its processing. In addition to classical understanding, thus the hand-folded composition, thanks to a modern technology the digital collages appear nowadays which can be processed in the context of various computer programs. Although it aroused in the last century, the collage has long ago exceeded the limits of the past, and it certainly does not fall into oblivion, just on the contrary, its place is in the future, for example also in the work of young Slovak artists such as Martin Derner, Miloš Kopták and others.

Mgr. Mária Šabl'ová / gallery historian

1 TABERYOVÁ, T. - GOLDMANOVÁ, A. 2012 – 2013. Koláž. [online]. [Citované 10. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://artslexikon.cz/index.php/Kol%C3%A1%C5%BE>>

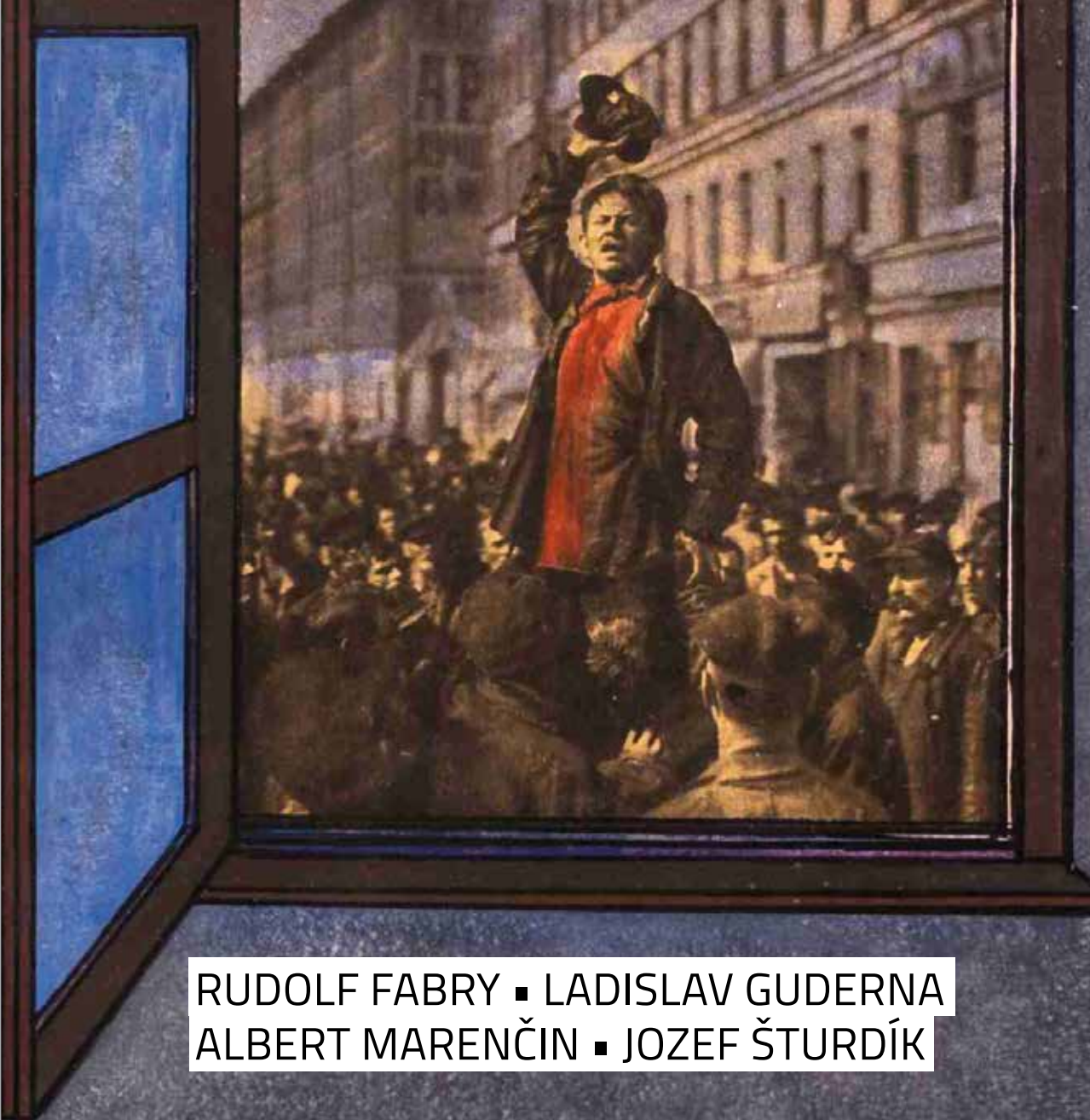
„Najväčšou
inováciou
20. storočia
je koláž.”

**“The biggest innovation
of the 20th century is collage.”**

Robert Motherwell

01 VÝCHO- DISKÁ

Beginnings

RUDOLF FABRY ■ LADISLAV GUDERNA
ALBERT MARENČIN ■ JOZEF ŠTURDÍK

Ladislav Guderna: Zamyslenie / Reflection, 1949

Guderna 1949.

Papier Kole a východiská slovenskej koláže

Koláž je stará asi ako papier sám, čiže od jeho vynájdenia v Číne 200 rokov pred Kristom. V modernom slova zmysle ju začali používať kubisti Pablo Picasso a Georges Braque začiatkom 20. storočia strihaním tapiet či novín a ich dolepovaním do svojich uhľových kresieb. Neskôr si ju privlastnili surrealisti na vyjadrenie svojich snových a erotických vízií. Kunsthistorický jav sám osebe je česká koláž. Na popud Paríža si ju, podobne ako český kubizmus, Česi privlastnili a v osobe Jiřího Koláře vycibрили k obdivovanej dokonalosti. Slovenská koláž je jej mladšia sestra. Nie taká uhladená, ani páčivá, zato robustnejšia a drsnejšia, ako je slovenská povaha. Predpoklady pre jej vznik totiž povstali až vznikom Československa. Študenti pražskej Umelecko-priemyselnej školy a zakladatelia slovenského moderného výtvarného prejavu Mikuláš Galanda a Ľudovít Fulla si prinášajú túto techniku k sebe domov a uplatňujú ju vo svojej práci ako pokusnú techniku. Galanda hlavne pri návrhoch obálok, Fulla pri divadelných návrhoch.

Za skutočného krstného otca slovenskej koláže však možno považovať Rudolfa Fabryho, študenta na Vysokom učení technickom v Prahe. Tu sa dostal do styku s literatúrou a výtvarnou avantgardou, Karlom Teigem a surrealizmom. Výsledkom je provokatívna básnická zbierka „Uťaté ruky“, ku ktorej si sám navrhol obálku. Fabry sa pod názvom nadrealizmus stáva zakladateľom slovenskej odnože surrealizmu a od svojej druhej zbierky „Vodné hodiny, hodiny piesočné“ (1938) okrem návrhov na obálky ilustruje kolážami v max-ernstovskom duchu nielen knižky svoje, ale i svojich súbežcov.

Po druhej svetovej vojne sa mladí československí umelci mohli konečne zase slobodne rozbehnúť do sveta. Dostávajú štipendiá do Paríža, kde na vlastné oči vidia ikony moderného umenia. Mladý Jozef Šturdík pod ich vplyvom tvorí kubistické zátišia. Albert Marenčin píše surrealistické básne, zoznamuje sa so zakladateľom hnutia André Bretonom, strihá prvé koláže. Navyše sa vtedy v Bratislave a Prahe ocitá surrealista picassovského typu Oscar Dominguez, ktorý sa nemôže vrátiť do Francovho Španielska a pri tejto svojej misii ovplyvní rad začínajúcich

slovenských výtvarníkov s Ladislavom Gudernom na čele. Konfrontačne obohatení výtvarníci až do nástupu stalinizmu súznejú s európskym vývinom.

K opätovnému rozmachu koláže dochádza až v uvoľnených 60. rokoch 20. storočia, kedy mladé pokolenie znovu objavuje avantgardu a starší oprašujú potrebné z nánosov tuhého socialistického realizmu. Uplatňuje sa najmä v ilustrácii, pri návrhoch plagátov, divadelných či televíznych scén a kostýmov. Objavujú sa súdobé vplyvy neokonštruktivismu, geometrizmu, pop-artu, op-artu, novej figurácie, neosurrealizmu, nového realizmu a akčného umenia.

Slovenská koláž vývinovo často aj narýchlo a spätne, postihla skoro všetky významné smery moderného umenia. Neraz dokonca poskytovala väčší priestor a slobodu, než aké dovoľovala iná tvorba, keďže výstavnou nenáročnosťou za normalizácie umožňovala konfrontáciu a prezentáciu opozičných alternatívnych tendencií: konceptualizmu, minimalizmu, junk artu, lettrizmu, gender artu alebo ekologizmu. Najmladšími zástupcami sú postmodernisti a multimedialisti, ktorí koláž využívajú tam, kde im nestačia iné žánre: hoci pri konceptuálnych sociologických prieskumoch, neodadaistickej recesii, či interpretáciách politickej situácie. Slovenská koláž síce vznikla pod českým vplyvom, postupne však vystúpila z jej tieňa a stala sa sebestačnou. Paradoxne ju však dosiaľ doma v odborných kruhoch považujú za čosi menejcenného, za prechod, skicu alebo prípravnú fázu k väčším dielam. Prehľad slovenskej koláže na výstave Papier Kole sa usiluje ukázať podmienky a predpoklady jej vzniku pod českým vplyvom, vzájomné príbuznosti, aj odlišnosti a osobitosti.

Pokiaľ ide o názov výstavy, „papier collé“ znamená po francúzsky lepený papier, z čoho vzniklo slovo „collage“. Takže papier je papier. A „kole“? Najčastejšie sa používa v spojení „kole ma v boku“ alebo „vykolem ti oko“.

PhDr. Miroslav Procházka / autor a kurátor projektu

Paper Kole and background of Slovak collage

Collage is about as old as the paper itself, that is from its invention in China 200 years before Christ. In the modern sense it began to be used by the Cubists – Pablo Picasso and Georges Braque at the beginning of the 20th century by clipping of wallpapers or newspapers and their sticking into charcoal drawings. Later the Surrealists have appropriated it to express their dreamy and erotic visions. Fine-arts historical phenomenon in itself is the Czech collage. At the stimulus of Paris, like Czech Cubism, the Czechs have appropriated it, and in the person of Jiří Kolář it was refined to admired perfection. Slovak collage is its younger sister. Not so soft, or so pleasing, but more robust and rough, as the Slovak nature is. Prerequisites for its origin rose up with the emergence of Czechoslovakia. Students of the Academy of Arts and Crafts in Prague and the founders of the Slovak modern creative expression Mikuláš Galanda, and Ľudovít Fulla brought this technique to their homes and applied it in their work as an experimental technique. Galanda used it especially at envelopes design, Fulla in theatrical proposals.

As the actual godfather of Slovak collage, there can be, however, considered Rudolf Fabry, a student of on the Technical University in Prague, where he got in contact with literature and fine arts avantgarde, with Karel Teige and Surrealism. The result is a provocative poetry collection "Hands chopped off" to which he himself designed the art-cover. Fabry, under the name of "Ultra-realism", had become the founder of Slovak branch of the Surrealist movement; after his second collection named "Water clock, sandy clock" (1938) and in addition to his proposals of envelopes, he illustrated with collages in the Max Ernst's spirit also the books of his fellow artists.

After the Second World War young Czechoslovak artists could finally start running freely to the world. They received scholarships to Paris, where they can see the icons of modern art on their own eyes. Young Jozef Šturdík creates under their influence Cubistic still-lives. Albert Marenčin writes surrealist poems, also meets the founder of this movement André Breton, and cuts his first collages. In addition, to Bratislava

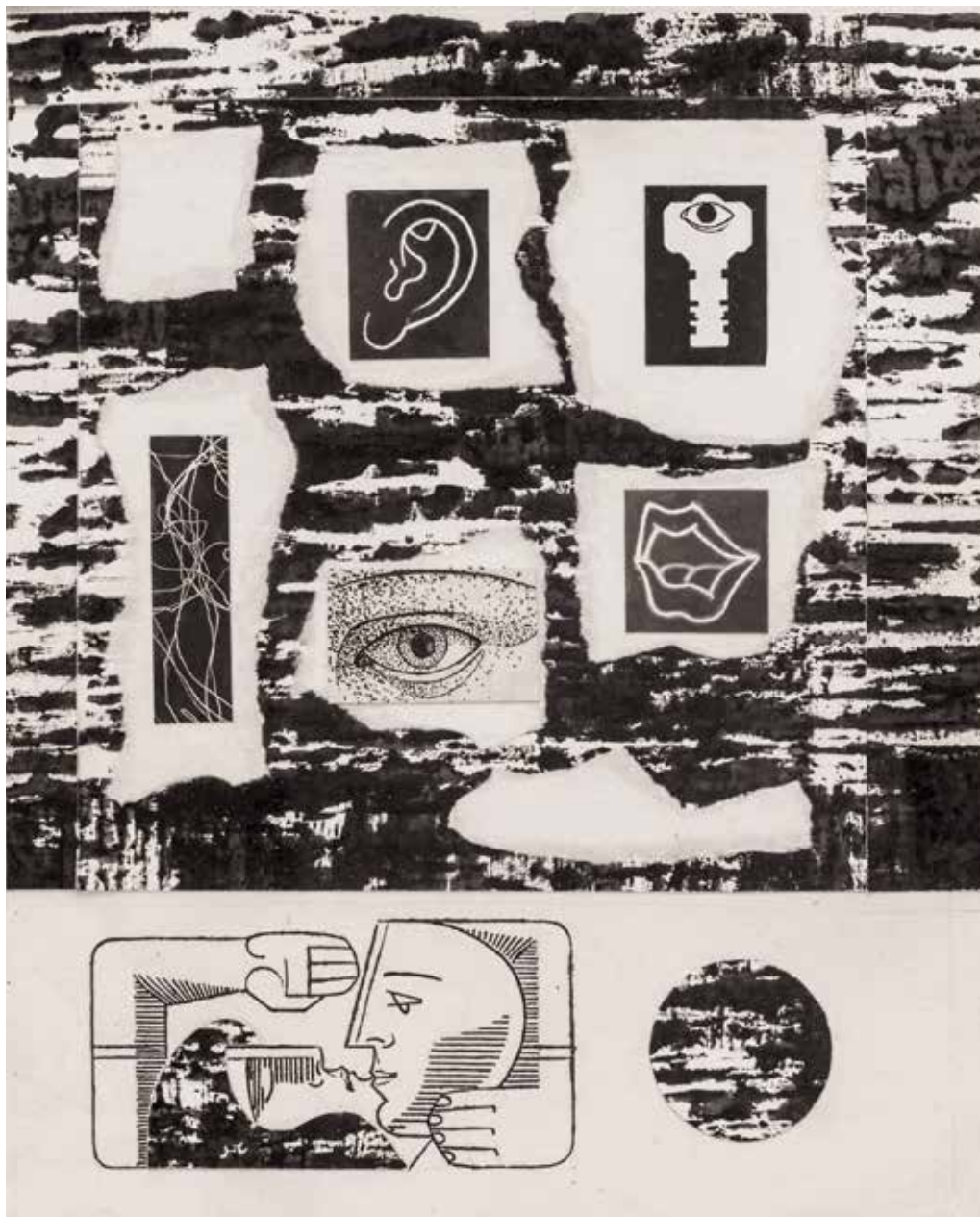
and Prague is arriving surrealist of Picasso's type Oscar Dominguez, who is unable to return to the Franco's Spain and during this mission he influences a great number of emerging Slovak artists, with Ladislav Guderna on the forehead. Confrontationally enriched artists are according with the European development until forming of Stalinism.

The collage re-expansion occurs when released years of 60s of the 20th century have come, when young generation rediscovered the avant-garde and the elders refurbished the needed of rigid socialist realism deposition. This applies, in particular, in the illustration, at the design of posters, of theatre or television scenes and of costumes. There are emerging contemporary influences of neo-constructivism, geometrism, pop-art, op-art, new figuration, neo-surrealism, new realism and action art.

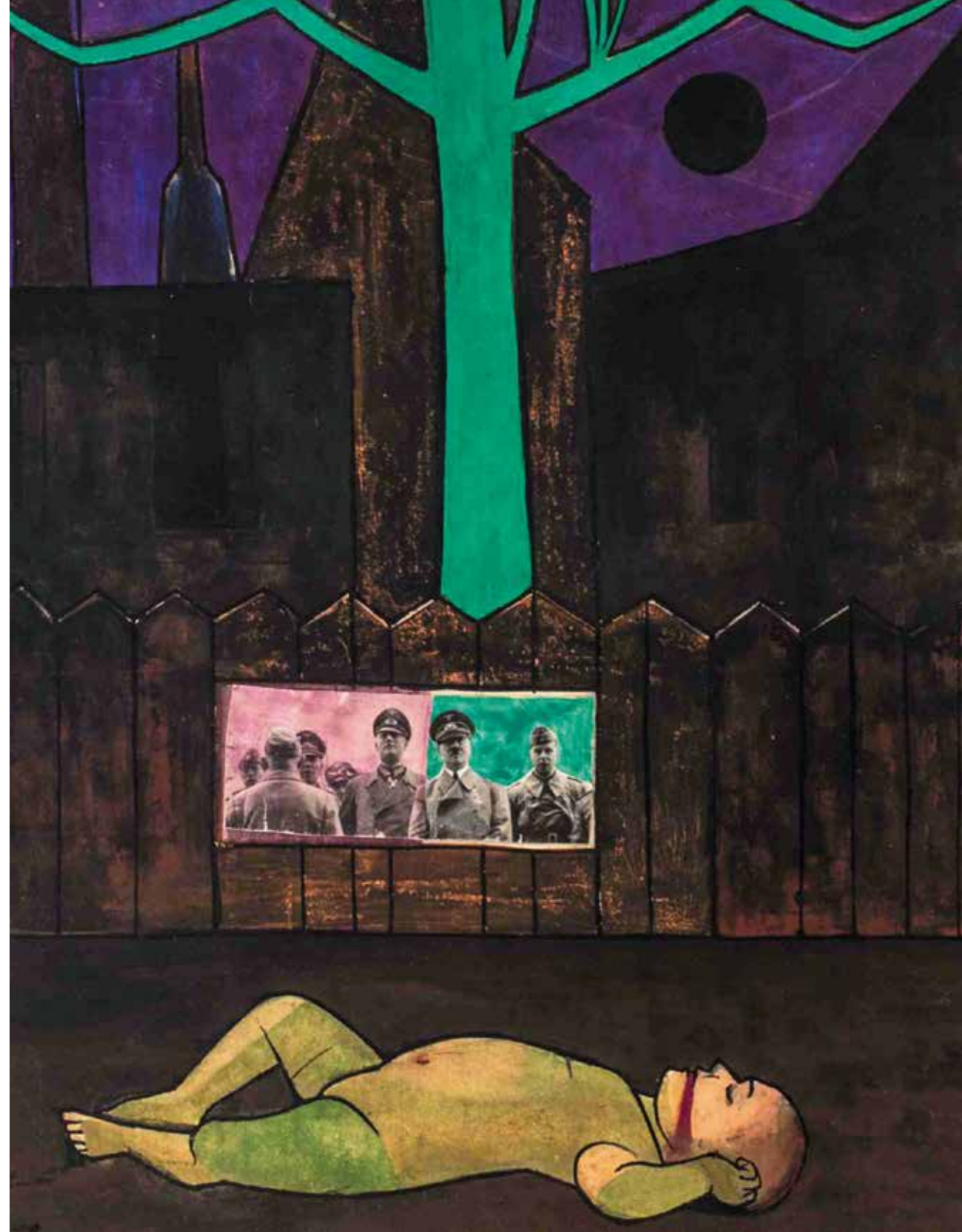
Slovak collage evolutionary has often hastily and retroactively affected almost all major directions of modern art. It often even provided more space and freedom than what the other creation allowed, whereas, during the "time of normalisation", being exhibitory undemanding, it allowed confrontation and presentation of the oppositional alternative trends: conceptualism, minimalism, junk art, letterism, gender art, or ecologism. The youngest representatives are postmodernists and the multimedialists – they are using collage there, where the other genres are not enough for them: such as in the conceptual sociological surveys, neo-dadaistic recession, or at the interpretations of a political situation. Although it was formed under the Czech influence, the Slovak collage gradually, stepped out of its shadow and became self-sufficient. Paradoxically, however, at home professional sphere it has been yet considered to be slightly inferior, a transition, a sketch, or a preparatory phase to greater works. Overview of Slovak collage on the exhibition Papier Kole (in literal translation from Slovak it means "Paper Stabs") aims to show the terms and conditions of its formation under the Czech influence, of their mutual kinship, as well as differences, and peculiarities.

As regards the name of the exhibition, "papier collé" means in French glued paper, from which was originated the word "collage". So the paper is paper. And "kole"? The most commonly it is used in association "it stabs me in my hip" or "I slop your eye".

PhDr. Miroslav Procházka / author and curator of the project

^ Ladislav Guderna: Óda na klebetníkov 4. / Ode to gossipers 4., 1963
 > Ladislav Guderna: Dieťa / Child., 1948

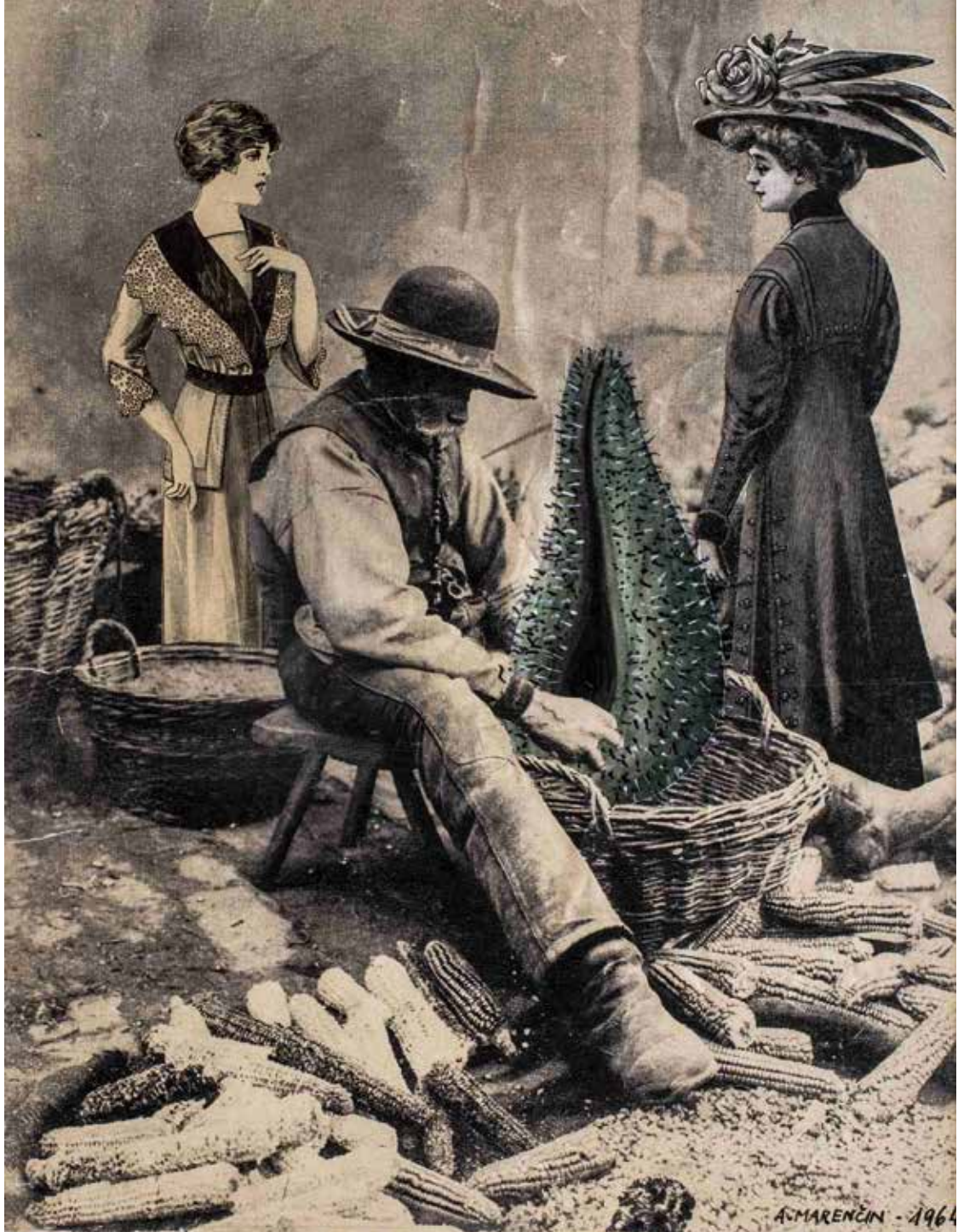

- ^ Ladislav Guderna: Sriptyz 2. / Striptease 2., 1963
 > Ladislav Guderna: Paríž bez rýmov 3. / Paris without rhymed 3., 1963

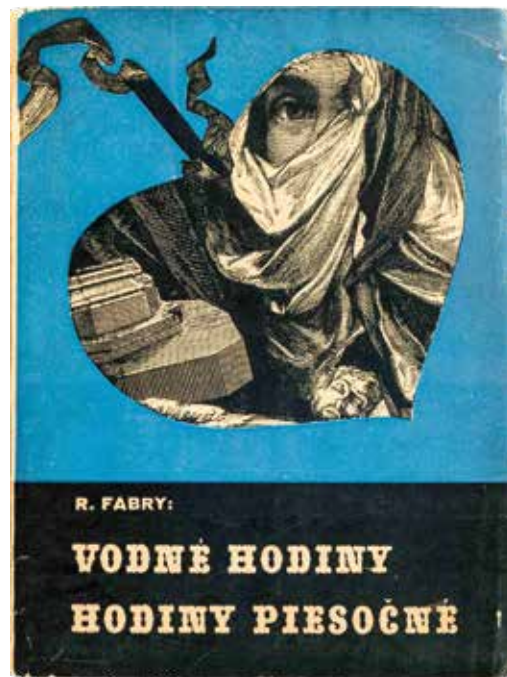
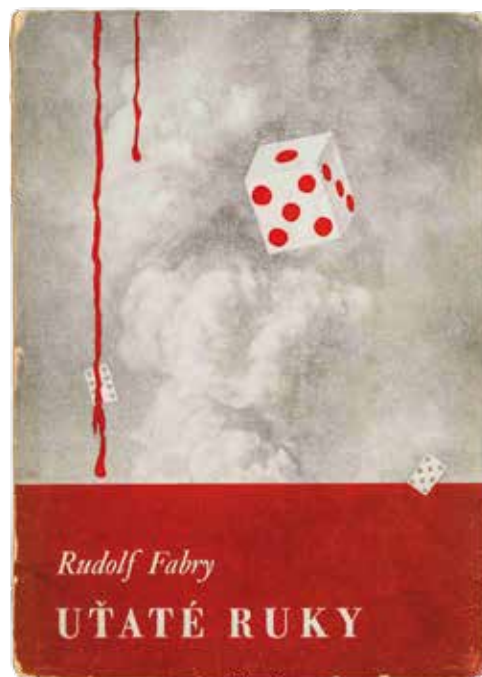

Jozef Šturdík: Ranné zátisie / Early morning still life, 1946

^ Albert Marenčin: Koláž XIV. / Collage XIV., 1964
 > Albert Marenčin: Koláž XXII. / Collage XXII., 1964

^ Rudolf Fabry: Utáté ruky / Severed hands, 1935

^ Rudolf Fabry: Vodné hodiny, hodiny piesočné / Water clock, sand clock, 1938

> Albert Marenčin: Koláž XXIII. / Collage XXIII., 1966

02

SWING-

ING

SIX-

TIES

Štefan Hudák: TV Košice – Fany / TV Košice – Fany, 1992

ANDREJ BARČÍK ■ KAROL BARON
JURAJ BARTUSZ ■ FRANTIŠEK BLAŽO
JAN BRÁZDA ■ ANTON CEPKA
MIROSLAV CIPÁR ■ JARMILA ČIHÁNKOVÁ
JULIÁN FILO ■ VIERA GERGELOVÁ
JOSEF HAMPL ■ JÁN HANÁK ■ ŠTEFAN HUDÁK
VIKTOR HULÍK ■ DALIBOR CHATRNÝ
JOZEF JANKOVIČ ■ VĚRA JANOUŠKOVÁ
ALOJZ KLIMO ■ JIŘÍ KOLÁŘ ■ IVICA KROŠLÁKOVÁ
ERNA MASAROVICHOVÁ ■ IGOR MINÁRIK
VLADIMÍR POPOVIČ ■ PETER ROLLER
RUDO SIKORA ■ FEDOR VICO

Swinging Sixties

Za Chruščova, po odhalení kultu osobnosti, nastal politický odmäk. Spolu s ním sa uvoľňuje aj kultúrna klíma. S kvasom pomerne slobodných 60. rokov 20. storočia dochádza k opätovnému – a to výraznému rozmachu koláže, kedy mladé pokolenie znovu objavuje avantgardu a starší ofukujú potrebné z nánosu tuhého socialistického realizmu. Československo sa systematicky venuje koláži a stáva sa v nej priam svetovou veľmocou. Ilustrujú sa ňou knihy, ovplyvňuje výtvarné smery od štrukturalizmu cez nový realizmus, op-art a pop-art až po protest-art. Ale predovšetkým sa rozširujú jej možnosti. Autori okolo Jiřího Koláře uplatňujú strapcovú koláž. Ďalej krkváž, pri ktorej sa papier najprv pokrčí, a potom znova narovná. Vo vzniknutej papierovej štruktúre sa podľa fantázie zvýrazňujú vybrané línie a prehyby. Roláž, kedy jednu či viacero fotografií alebo reprodukcí obrazov rozrežú na pásiky a nato striedavo lepia za sebou. Proláž, kde je výrez obrazu nahradený tvarovo zhodným, ale motívom odlišným výstrižkom. Ventiláž, čiže koláž s voľne osvieženými detailami. Chiasmáž zostavenú z veľkého množstva malých, často textových kúskov výstrižkov, radených do geometrických útvarov. A, samozrejme, dekoláž, ktorá je v podstate opakom koláže. Namiesto zlučovania existujúcich obrazov je cieľom odstraňovanie či strhanie častí pôvodného obrazu.

Mimo kultúrnych centier v Třebíči, osamotený Ladislav Novák objavuje v rokoch 1962 – 1964 celý rad postupov, z ktorých potom čerpal v nasledujúcich rokoch. Prvým sú tzv. zlisované ruže. Trojrozmerná ruža vzniká postupným pretrhávaním navrstvených papierov z kníh, časopisov či novín. Stred, ku ktorému autor napokon prenikne, obsahuje kľúčové slovo alebo heslo. Ruže neskôr začal narúšať drippingom alebo striekaním. V roku 1963 vznikajú prvé topologické kresby, ktorých východiskom bola automatická kresba, ale podriadená jednému pravidlu: čiary sa nesmú krížiť. Tak vznikali rozlične zložité ovíjajúce sa útvary, pripomínajúce zvieracie alebo ľudské obrisy. Topologické kresby uplatňoval aj v krajine, hoci na snehu alebo maľovaním bielych čiar na kameň. Potom sa sústredil na práce s nájdenými materiálmi, ich deštrukciu a významové prehodnotenie. Sprvoti to boli minikoláže, kde ženským postavám vyrezával

oči a umiestňoval ich na iné miesta. Inokedy oči jednoducho vyškrabal. O čosi neskôr objavuje novú techniku – alchymáž, ktorej podstatou je narúšanie a ničenie východiskového tlačeneho obrazu chemickými prostriedkami. V roku 1964 sa zoznámil s technikou krkváže, nechal sa ňou inšpirovať, ale pokúšal sa hľadať jej ďalšie možnosti a podoby. Tak vznikla technika froasáž. Vychádza z možnosti skrkvat' papier, opäť ho rozložiť a vo vystupujúcich ohyboch interpretovať určité obrisy. Po celé 60. roky 20. storočia išlo iba o techniku doplnkovú. Až počiatkom 70. rokov vznikajú cykly alchymážofroasáží, kde chemicky narušený povrch obrazového materiálu čiastočne skrkvá a vzniknutú štruktúru pretváral na fantazijnú kresbu, ktorá obsahovo nadväzovala na reprodukciu.

PhDr. Miroslav Procházka

Under Khrushchev, after unmasking of the personality cult, a political meltdown becomes effective. Along with it there is released also the cultural climate as well. With the bustle of relatively liberal 60s of the 20th century there occurs a recurrent — and significant — expansion of collage, when a young generation rediscovers the avant-garde and the elder are blowing the needed of the sediments of rigid socialist realism. Czechoslovakia is systematically dedicated to collage and it happens becoming straight a world power in it. Books are illustrated with collage; it affects fine-art directions from Structuralism through New realism, Op-art and Pop-art to Protest-art. But above all, its possibilities are extending. The authors around Jiří Kolář apply lacinated collage. Then krkvage, in which the paper is first crumpled, and then straightened again. In a such way formed paper structure there are, according to imagination, highlighting some selected lines and folding. Rollage, when one or more photographs or reproductions of paintings are cut to ribbons and then alternately stuck thereafter. Prollage, where is the cut-out image replaced by identical contour, but the cutting is of a different motive. Ventillage or collage with free refreshed details. Chiasmage compiled of a large number of small, often text piece clippings, classed into geometry shapes. And, of course, a decollage, which is essentially the opposite of collage. Instead of merging of the existing images its aim is to remove or cut some parts of the original image.

Outside the cultural centres in Třebíč, lonesome Ladislav Novák discovers in the years 1962-1964 a whole number of practices, all of which then he drew from in the coming years. The first one is called compressed roses. Three dimensional rose arises by gradual rupturing of some piled paper from books, magazines, or newspapers. The centre, to which the author finally penetrates, contains a keyword or password. Later he began to interfere the roses with the dripping or spraying. In 1963 the first topological drawings arose, the starting point of which was automatic drawing, but subordinated to one rule: lines must not cross. So accrued differently complex twisting shapes reminiscent of the animal or human contours. He applied topological drawings in the country, although on the snow or painting white lines on the stone. Then he concentrated on working with found materials, their destruction and semantic reinterpretation. At first there were minicollages, where the female figures have been excised their eyes that were placed to other locations. Otherwhiles he just scraped the eyes. A little later he discovers a new technique – alchemage, the essence of which is the distortion and the destruction of the base printed image with chemicals. In 1964, he became acquainted and inspired with the technique of krkvage, but attempted to search its other options and forms. So there was established the technique of froissage. It is based on the possibility to ruffle paper, then spread it out again and interpret some contours in emerging bendings. Throughout the 60s years of the 20th century, it was only about the subsidiary techniques. Till the early 1970s arose cycles of alchemage-froissage, where chemically disrupted surface of the image material was partly ruffled and the resulting structure was remodelled to the fantasy drawing built on the contentually tied to the reproduction.

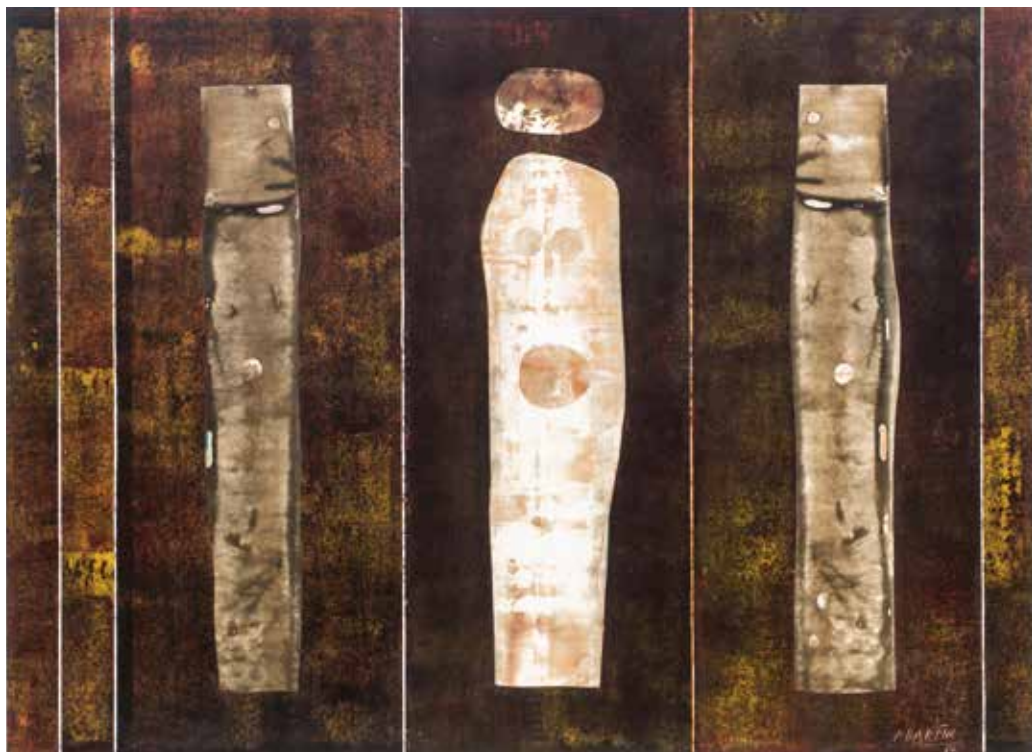
PhDr. Miroslav Procházka

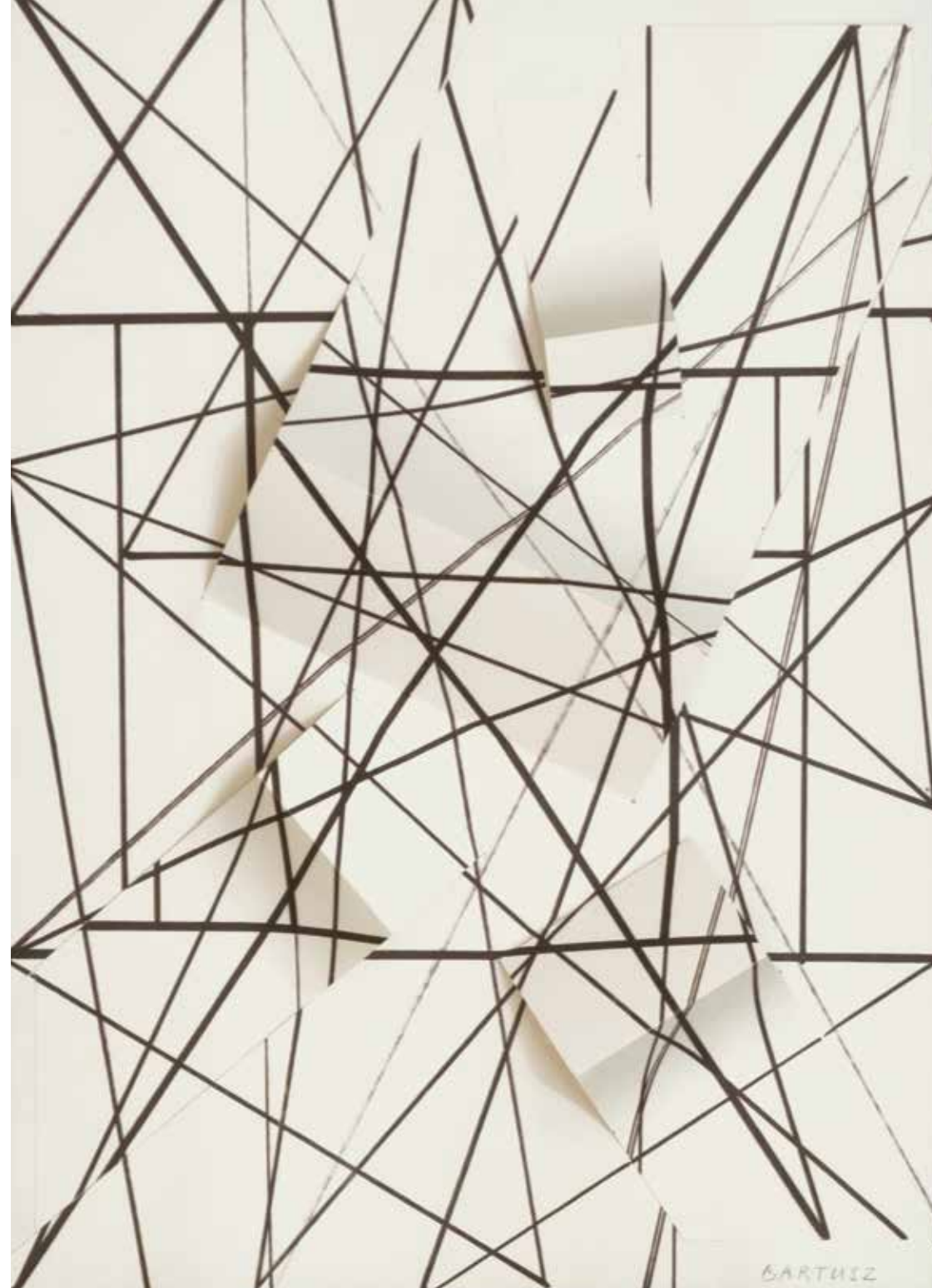
František Blažo: Palmström a Palma Kunkel I. / Palmström a Palma Kunkel I., 1968 – 1972

Jiří Kolář: Tváře / Faces, 1974

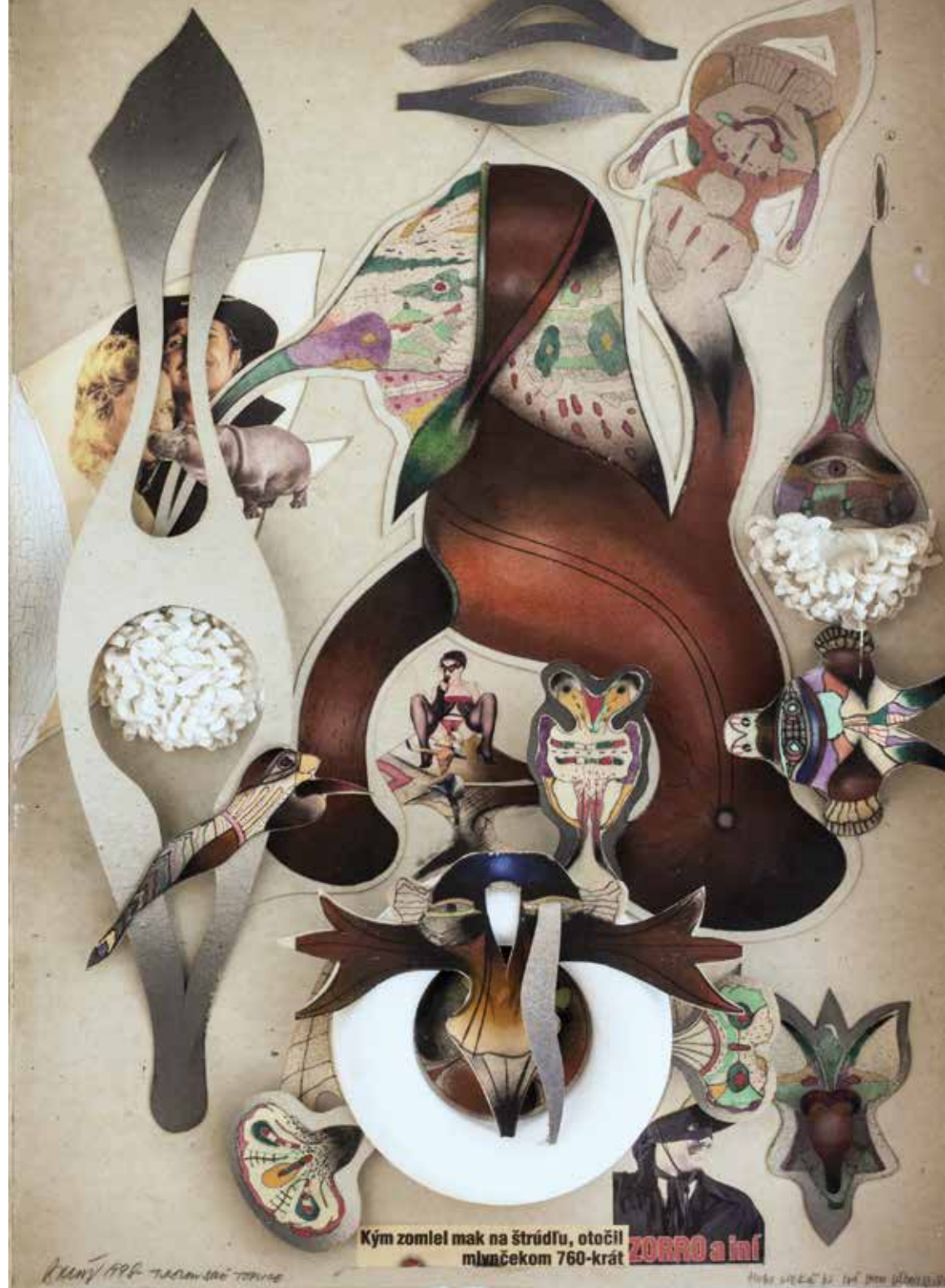

^ Andrej Barčík: Vertikály / Verticals, 1964
 > Juraj Bartusz: Bez názvu / Without title, 1976

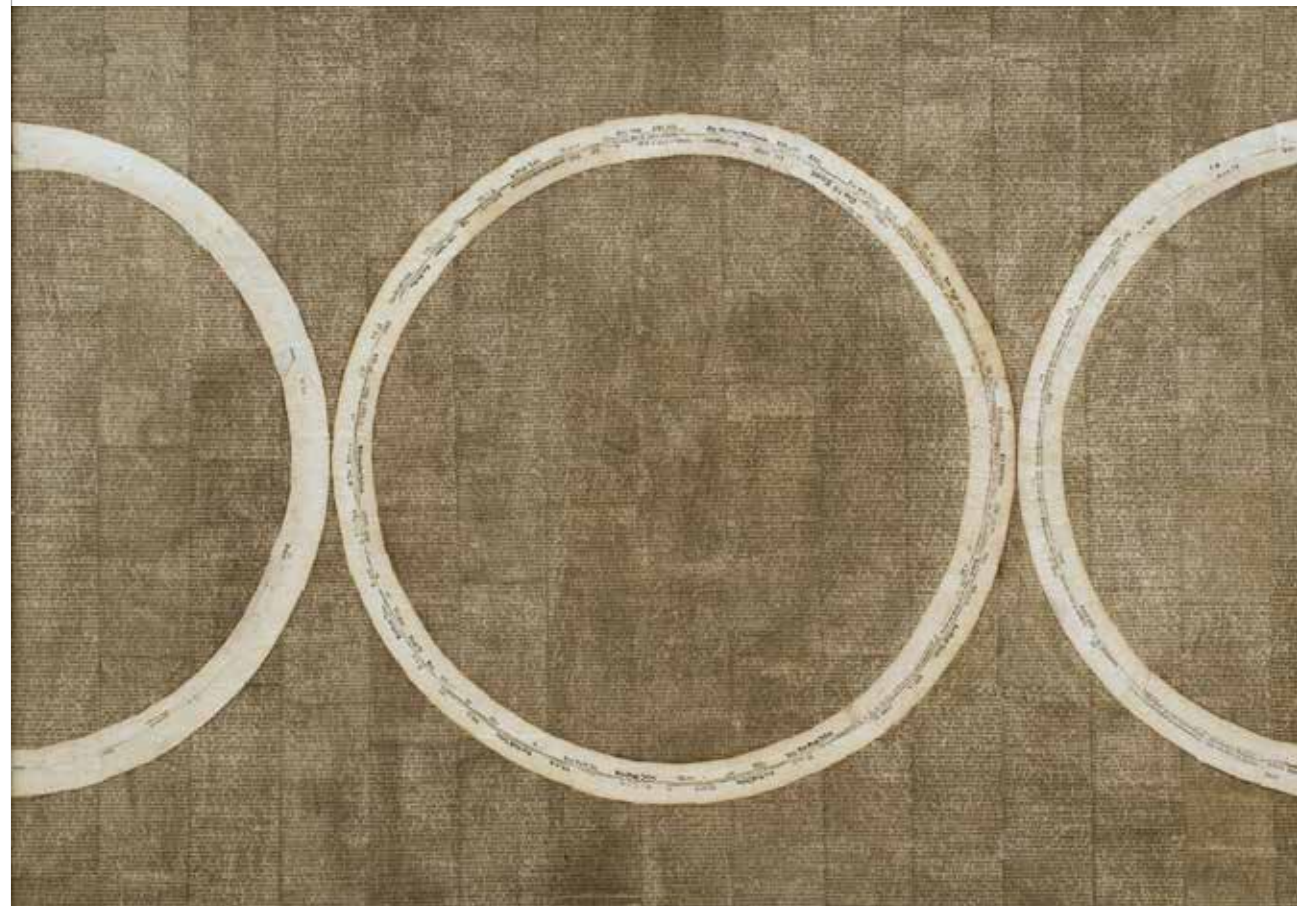

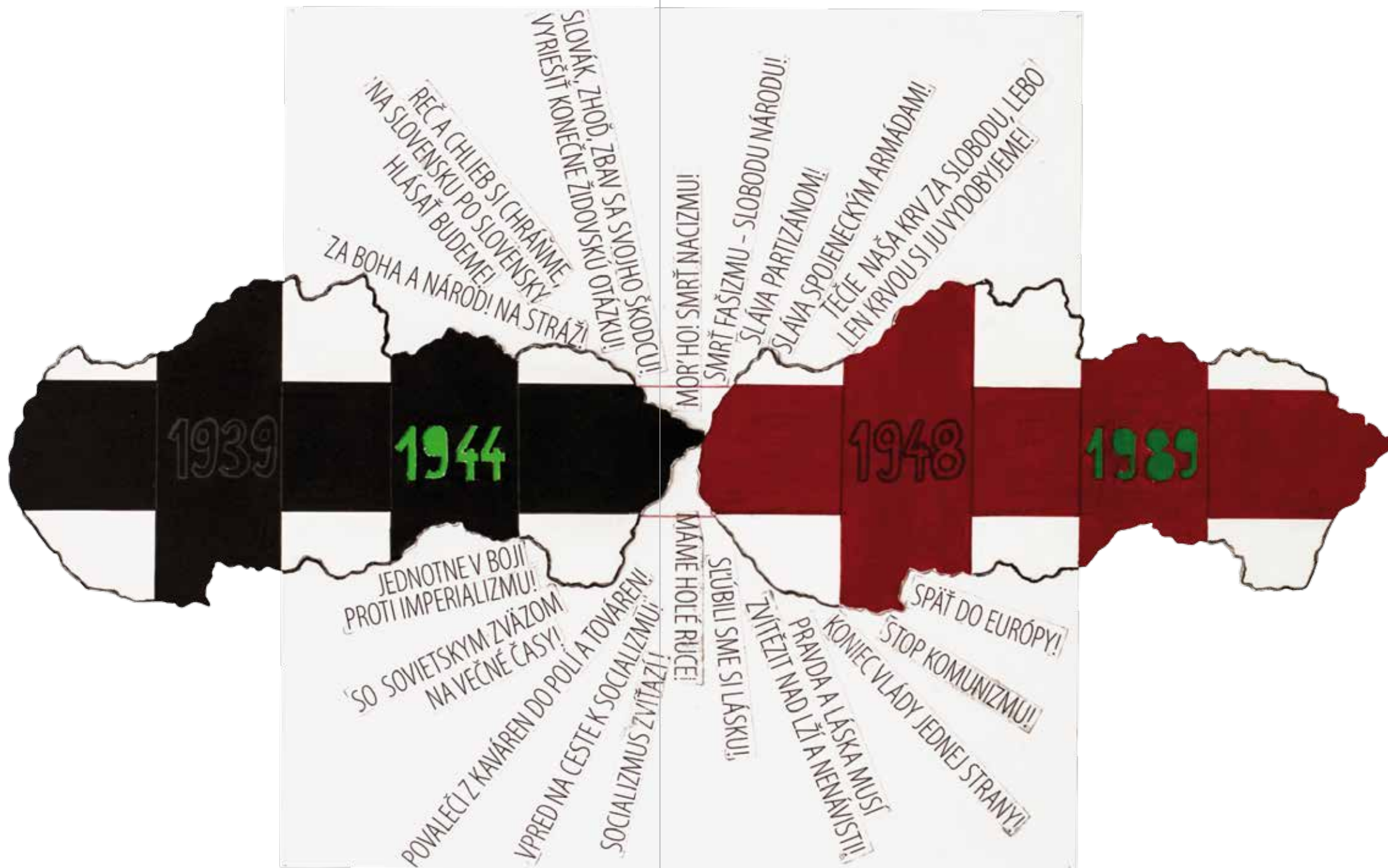
^ Karol Baron: z cyklu Variabilné hry / from the cycle Variable games, 1990
 > Karol Baron: Keď zomlela mak / When she has grinded poppyseed, 1998

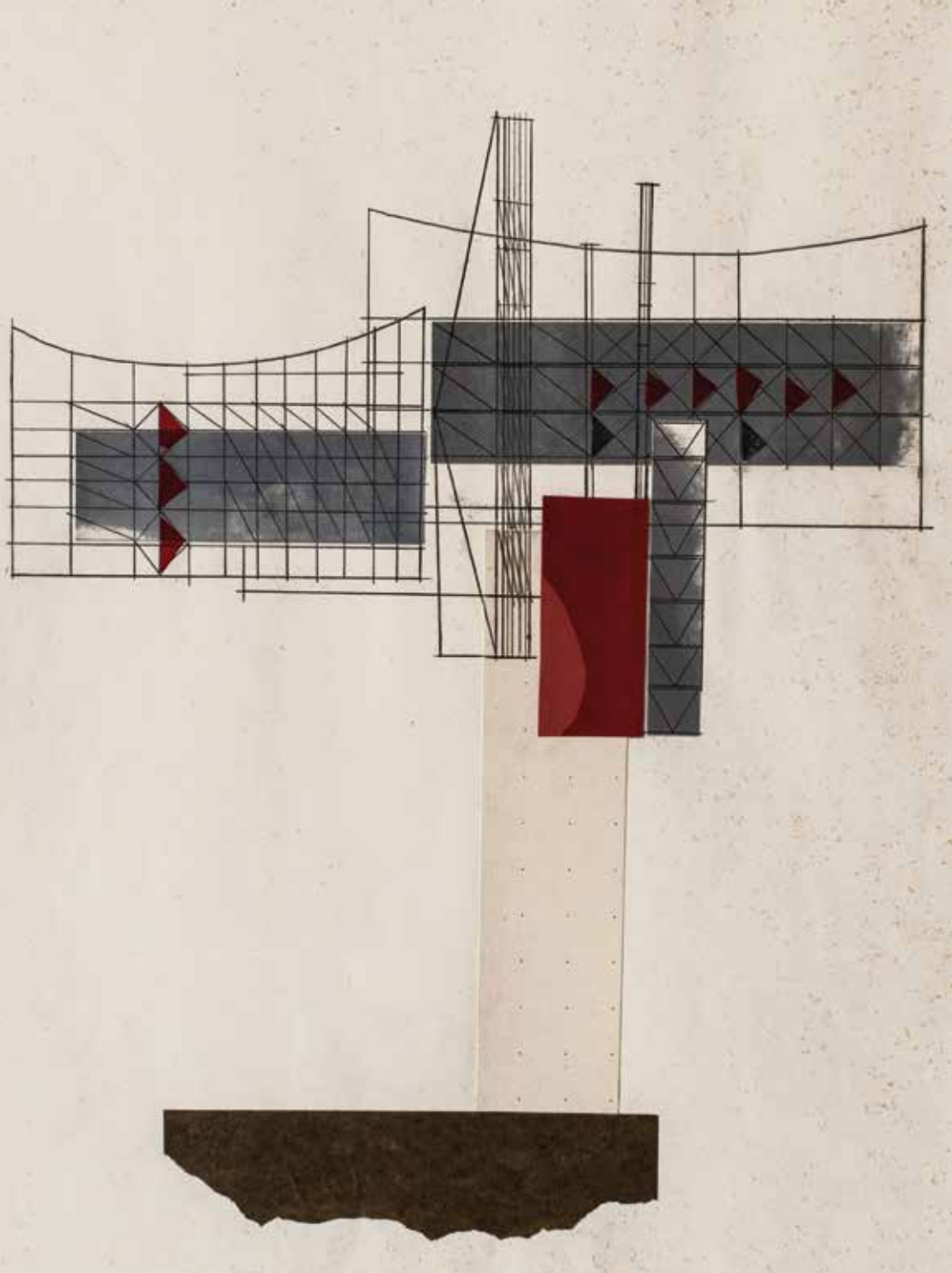

- ^ Rudolf Sikora: Skica k objektu z cyklu Zamrežovaný vesmír /
Sketch for object from the cycle Barred universe, 2010 – 2015
- > Jan Brázda: Biblická koláž / Biblical collage, 1980

Rudolf Sikora: Skica k objektu – inštalácii: Túžba po slobode má vždy rovnakú farbu / Sketch for object – installation: The desire for freedom has always the same colour, 2014

^ Josef Hampl: PF 92 / PF 92, 1992
 < Anton Cepka: Kinetická plastika / Kinetic sculpture, 1968

Jarmila Čihánková: Každý zomiera sám IX., VI., XIX. / Everyone dies alone IX., VI., XIX., 1963

Alojz Klimo: Ilustrácie ku knihe *Beliže mi, beli* 14., 23., 16., 26. /
Illustrations for the book of Lullabies "Beliže mi, beli" 14., 23., 16., 26., 1975

Alojz Klimo: Ilustrácia ku knihe *Beliže mi, beli* 24. / Illustration for the book
of Lullabies "Beliže mi, beli" 24., 1975

Fedor Vico: Dereš / Rack 103, 78, 120, 50, 88, 1966 – 1968

Viera Gergel'ová Gorkij: Tri poémy 4., 3., 5. / Three poems 4., 3., 5., 1967

Štefan Hudák: Jablko / Apple, 1992

^ Ján Hanák: Ján Solovič: Pozor na anjelov / Ján Solovič: Beware the angels, 1978
 > Ján Hanák: Lope de Vega / Lope de Vega, 1974

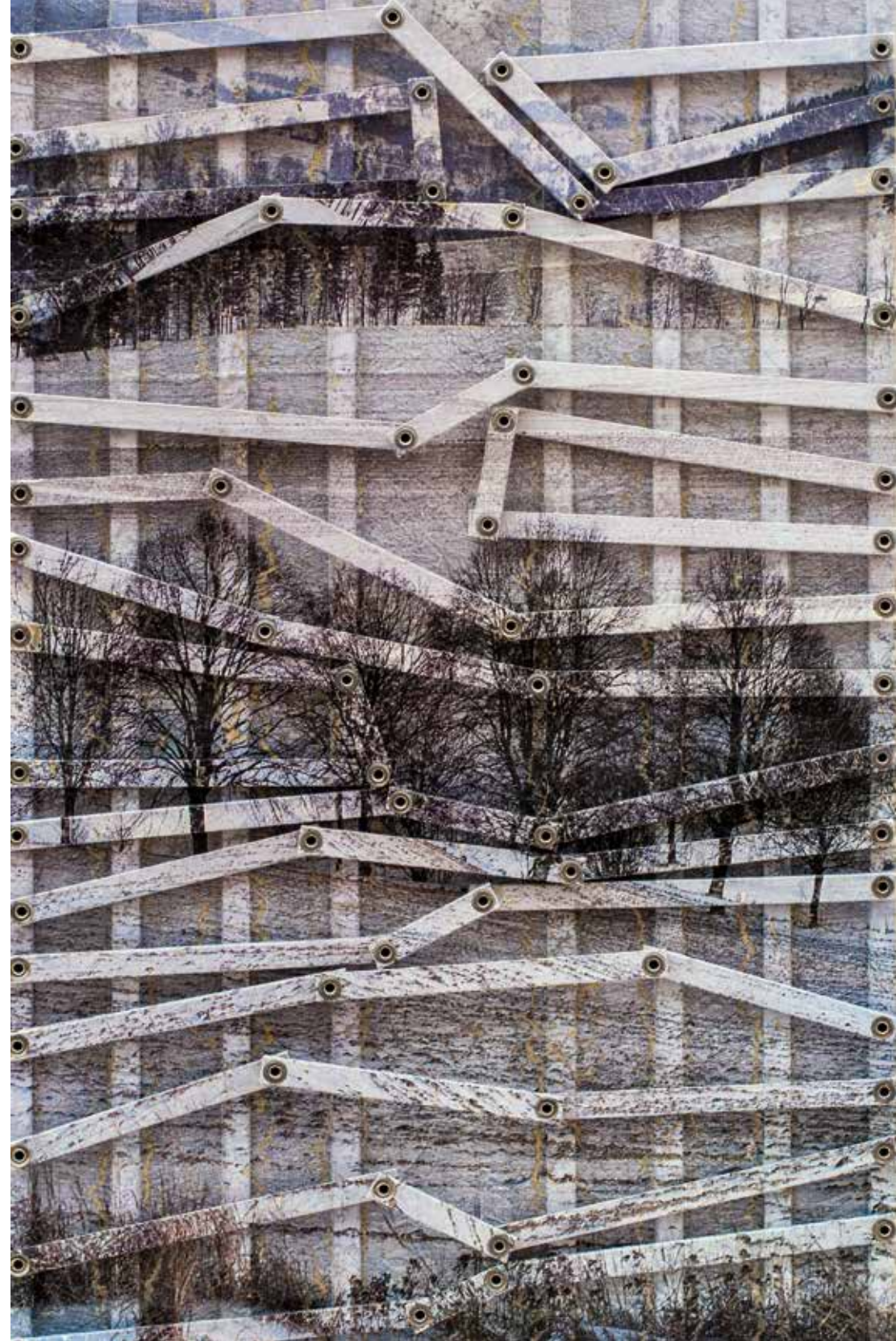

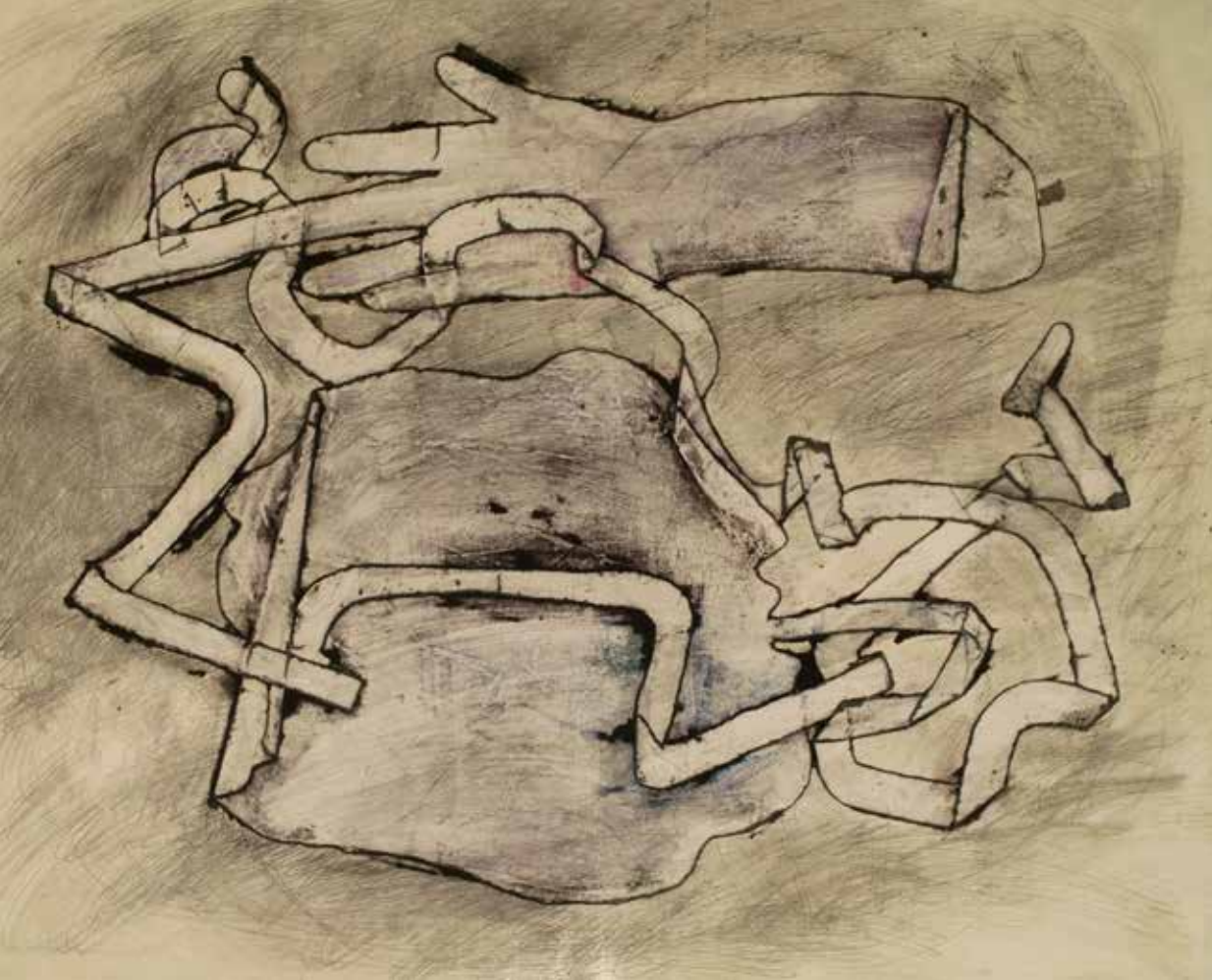
Julián Filo: Bez názvu / Without title, 1968

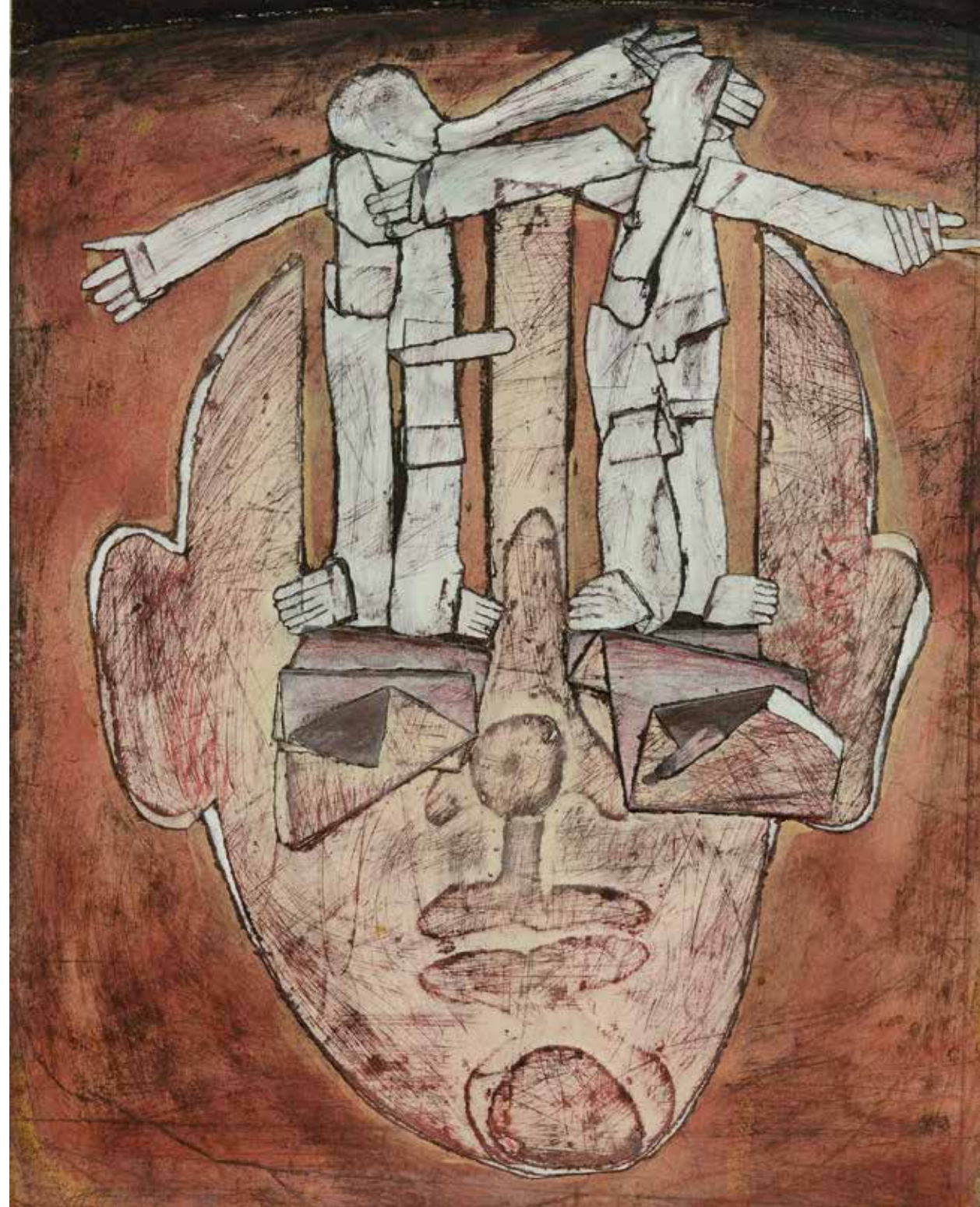

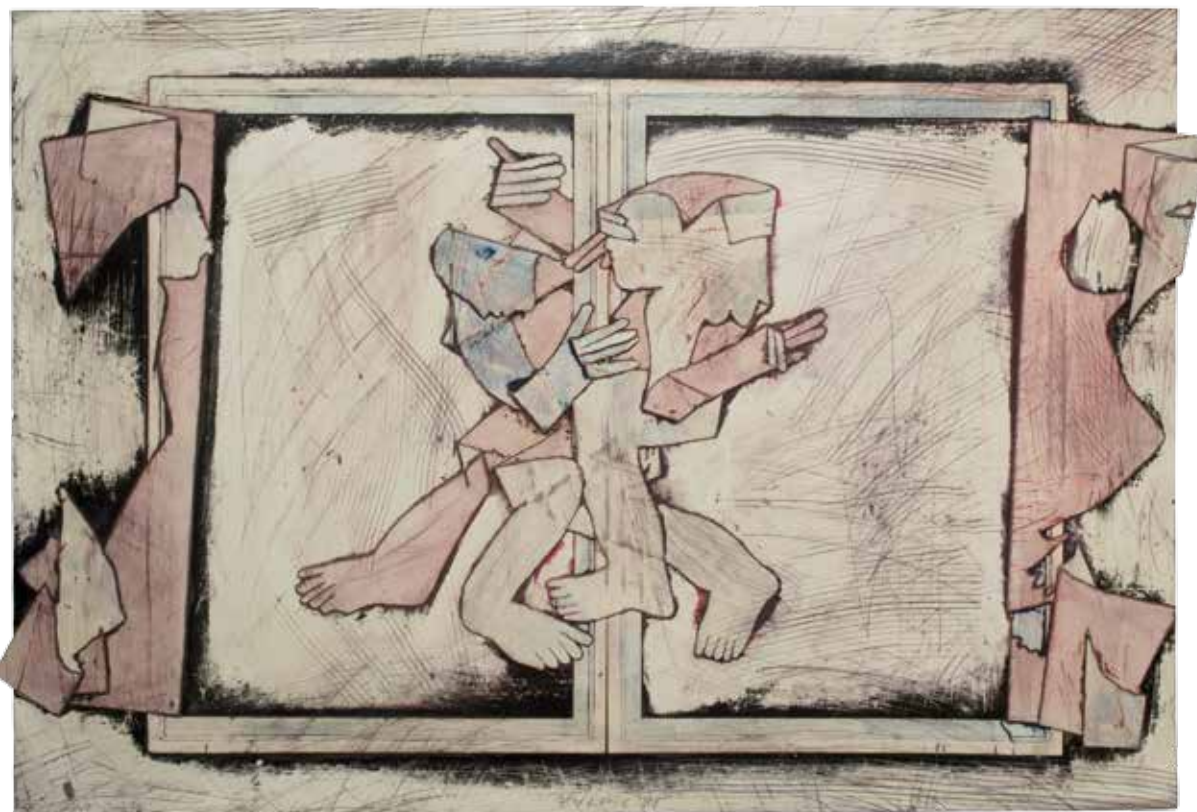
^ Viktor Hulík: Transplantácia / Transplantation, 1981
 > Viktor Hulík: Malý posúvač II. / Small shifter II., 1985

^ Jozef Jankovič: Hlava s jazykom / Head with tongue, 1984
 > Jozef Jankovič: Hlava 1 / Head 1, 1984

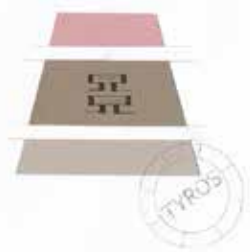

^ Jozef Jankovič: Okno / Window, 1985

> Jozef Jankovič: Dve ruky s figúrou / Two hands with figure, 1992

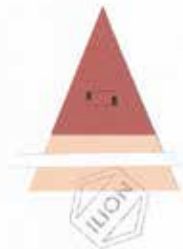
2010
107.
P. Roller
SB

2010
116.
P. Roller
SB

2010
121.
P. Roller
SB

2010
104.
P. Roller
SB

2010
100.
P. Roller
SB

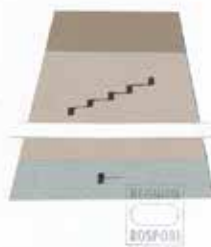
2010
112.
P. Roller
SB

2010
114.
P. Roller
SB

2010
109.
P. Roller
SB

2010
114.
P. Roller
SB

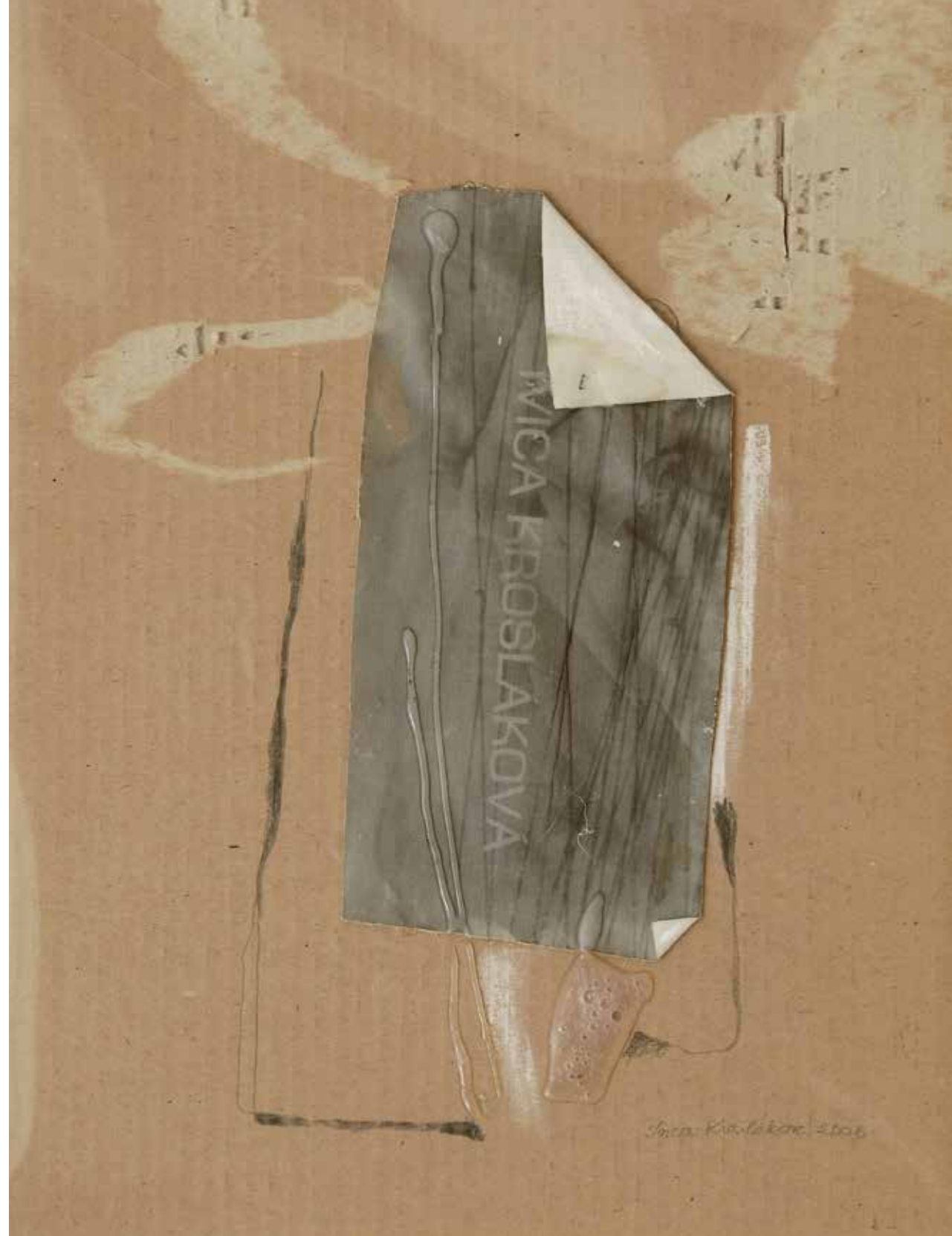
^ Peter Roller: Skladačka / Jigsaw, 70. roky 20. storočia
< Peter Roller: Staroveká pošta / Ancient mail, 2010

Vladimír Popovič: Akvabely / Aquabatic girls, 2002

- ^ Ivica Krošlaková: Veselo / Cheerfully, 2001
- > Ivica Krošlaková: Kresba s fotomenom / Drawing with photo-name, 2006

- ^ Erna Masarovičová: Okno / Eye, 1979
- ^ Erna Masarovičová: Cibuľa / Onion, 1973
- > Ivica Krošlák: Rašenie / Budding, 2006

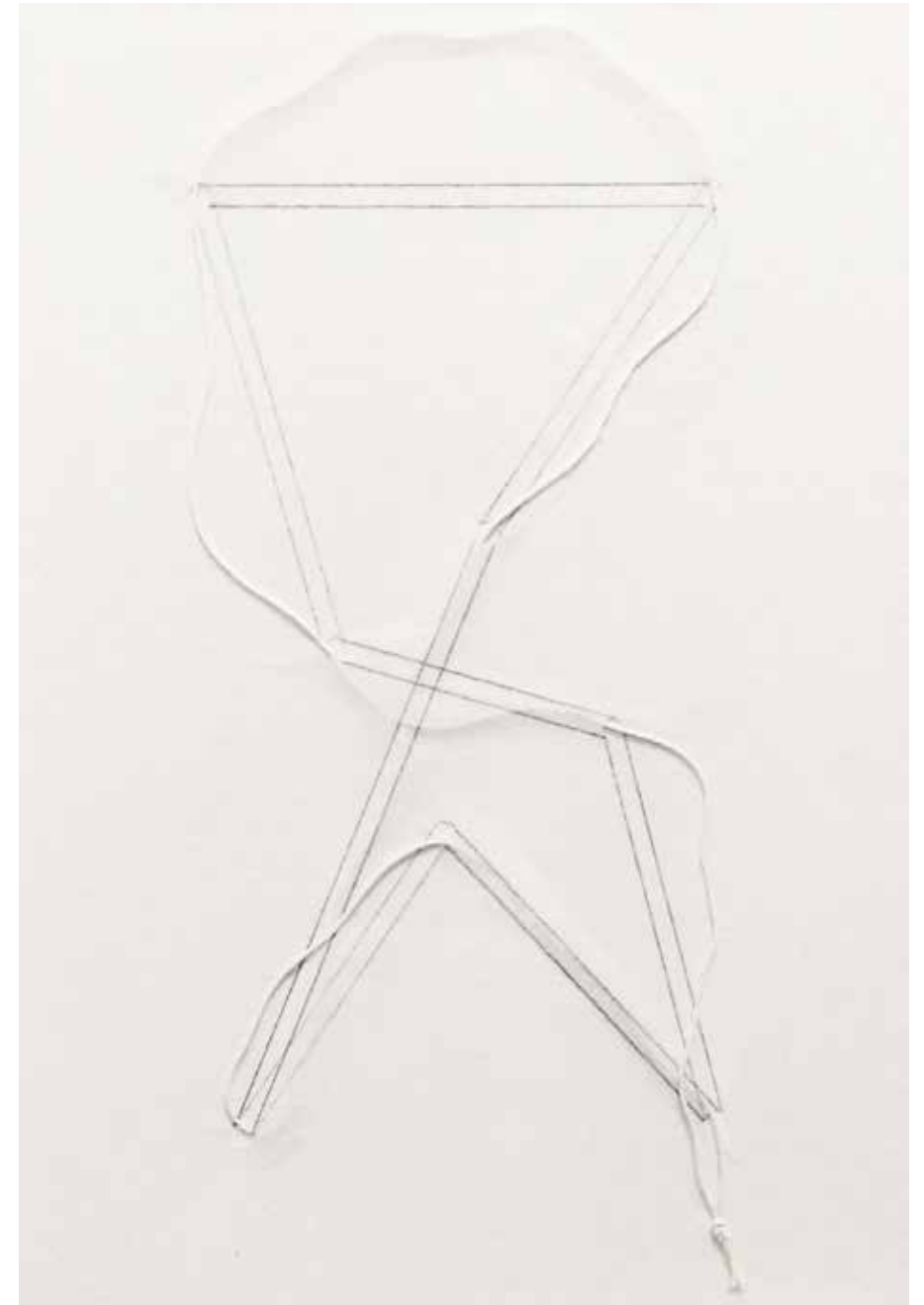

^ Igor Minárik: 76/1 / 76/1, 1976

> Igor Minárik: S uhlopriečkou? / With a diagonal?, 1976

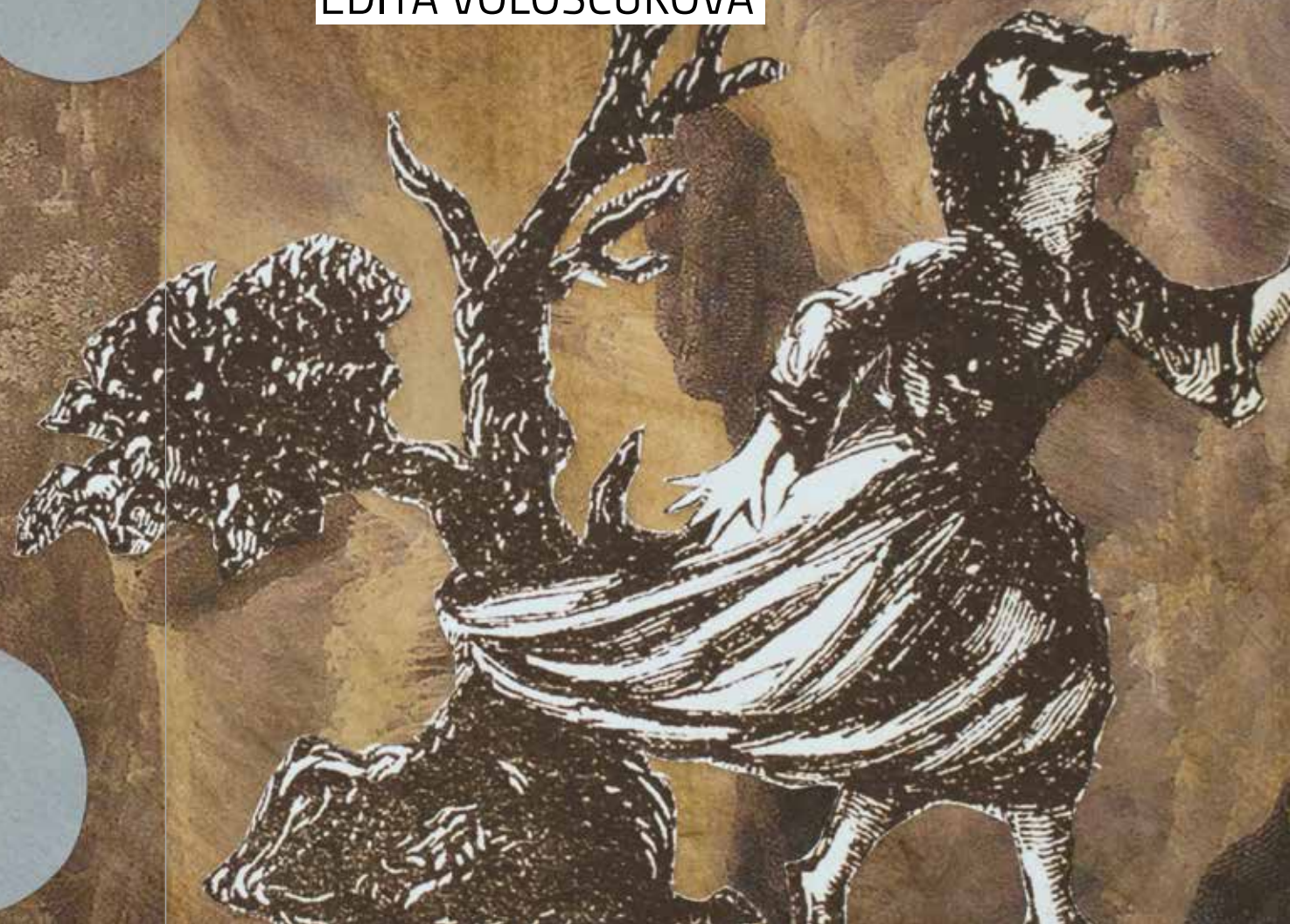
^ Dalibor Chatrný: Pocta V. Boudníkovi / Tribute to V. Boudník, 1988
 < Věra Janoušková: Hlava / Head, 1990

03

INDIVI-
DUÁLNE
MYTO-
LÓGIE

Individual mythologies

KATARÍNA ALEXYOVÁ – FIGEROVÁ
JOZEF BAJUS ■ HELMUT BISTIKA
DANIEL BRUNOVSKÝ ■ DANICA HANÁKOVÁ
MARTIN KELLENBERGER ■ PETER LIPKOVIČ
MILAN LUKÁČ ■ PETER RÓNAI
VERONIKA RÓNAIOVÁ ■ PETER SCERANKA
ADAM SZENTPÉTERY ■ STANO ŠALKO
EDITA VOLOŠČUKOVÁ

Individuálne mytológie

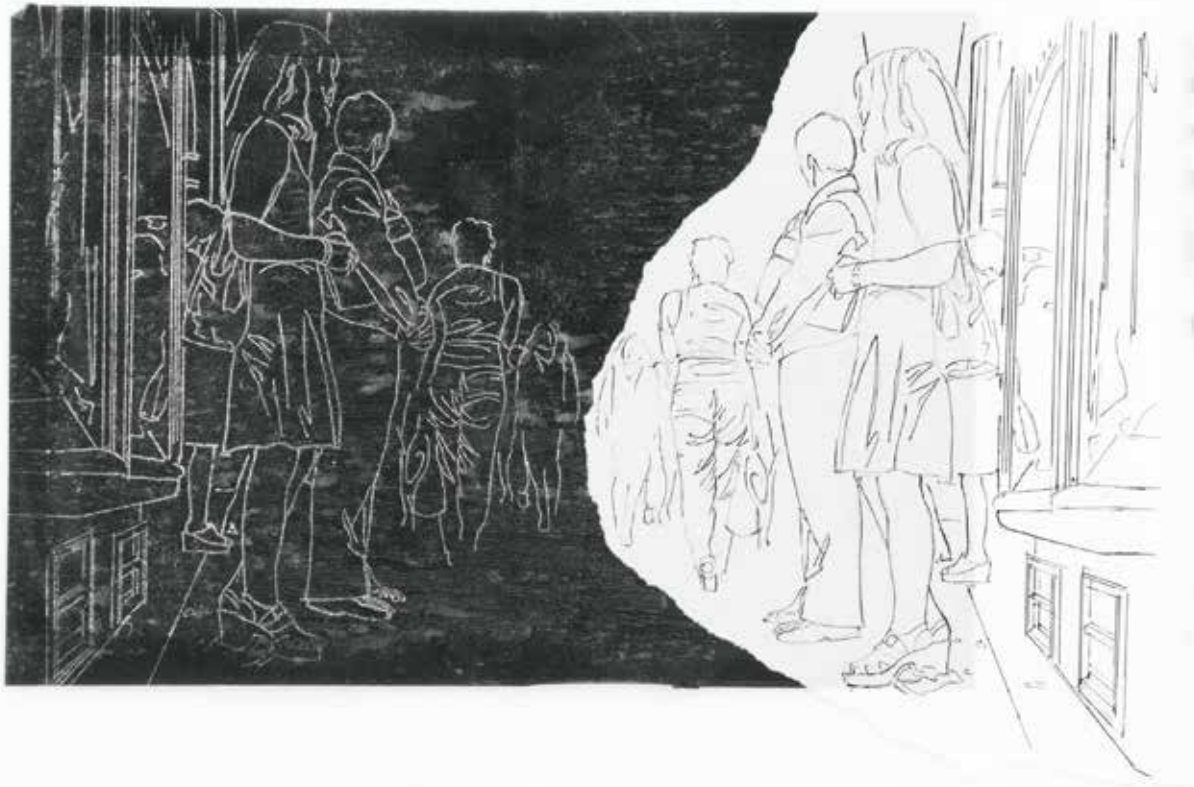
Generácia nastupujúca v 80. rokoch 20. storočia, okruh dnešných päťdesiatnikov, neprináša v podstate nič nového, ale estetizuje a tvorivo obmieňa dedičstvo predchodcov. Tento názorový pluralizmus sa prejavuje rozličnými podobami, ktoré pôsobia vedľa seba často v protichodných postaveniach, či už bezvýhradným individualizmom alebo na strane druhej úplnou anonymitou. Ide o tvorbu, ktorá svojou subjektívnou výpoveďou neobsahuje žiadneho spoločného menovateľa, zato sa vymyká paušálnej typizácii úplne otvorenou formou a jedinečnou individualitou autora. Všetkým je spoločný vlastný duchovný priestor, sústredené spodobenie obzorov svojich zážitkov. Z futurizmu sem preniká koláž novinových či typografických útržkov, kde sa opticky zvýrazňujú určité slová či litery alebo lúčovité spájanie pestrých tlačových pásikov, ktoré zvyšujú výbušnú dynamickosť. Dadaizmus prispieva fotomontážou k provokatívnemu politickému posolstvu. Konštruktivistický odkaz bezpredmetných kompozícií metodicko-esteticky skúma rozdielnosť povahy materiálu, farby a štruktúry. Neprekvapia ani odskoky k vzdialeným kultúram, akými je kaligrafická čínska tušová maľba s krycímí minerálnymi farbami a zlatom, navodzujúca nekonečnosť kozmického priestoru alebo prízemnosti art brut prejavov z okraja spoločnosti, asfaltových chodníkov, opadávajúcich nároží alebo múrov zaplňovaných záchodov.

PhDr. Miroslav Procházka

Individual mythologies

The generation coming in the 80s of the 20th century, the range of today's quinquagenarians, does not bring, in essence, anything new, but aestheticises and creatively replaces the heritage of predecessors. This convictional pluralism manifests itself in a variety of forms, which operate side by side, often in contradictory positions, whether they have mere individualism or, on the other hand, full anonymity. It is about some creation that, with its subjective testimony, does not have any common denominator, but it is beyond the flat typification with its completely open form and a unique individuality of the author. For everyone is common a proper spiritual space, concentrated effigy of horizons of their own experiences. Here, from futurism is penetrating the collage of newspaper or typographical scraps, where are optically enhanced certain words or letters, or radial assembling of varicoloured print strips, which increase the explosive dynamics. Through photo-montage, dadaism contributes to provocative political message. Constructivist reference of faint compositions explores methodically and aesthetically the diversity of nature of the material, colour and structure. There do not surprise some rebounds to remote cultures, such as Chinese calligraphic ink-painting with coating mineral colours and gold, implying the immensity of cosmic space or narrow-minding of art brut – expressions from the edge of society, asphalt pavements, deciduous corners or walls of aspersed lavatories.

PhDr. Miroslav Procházka

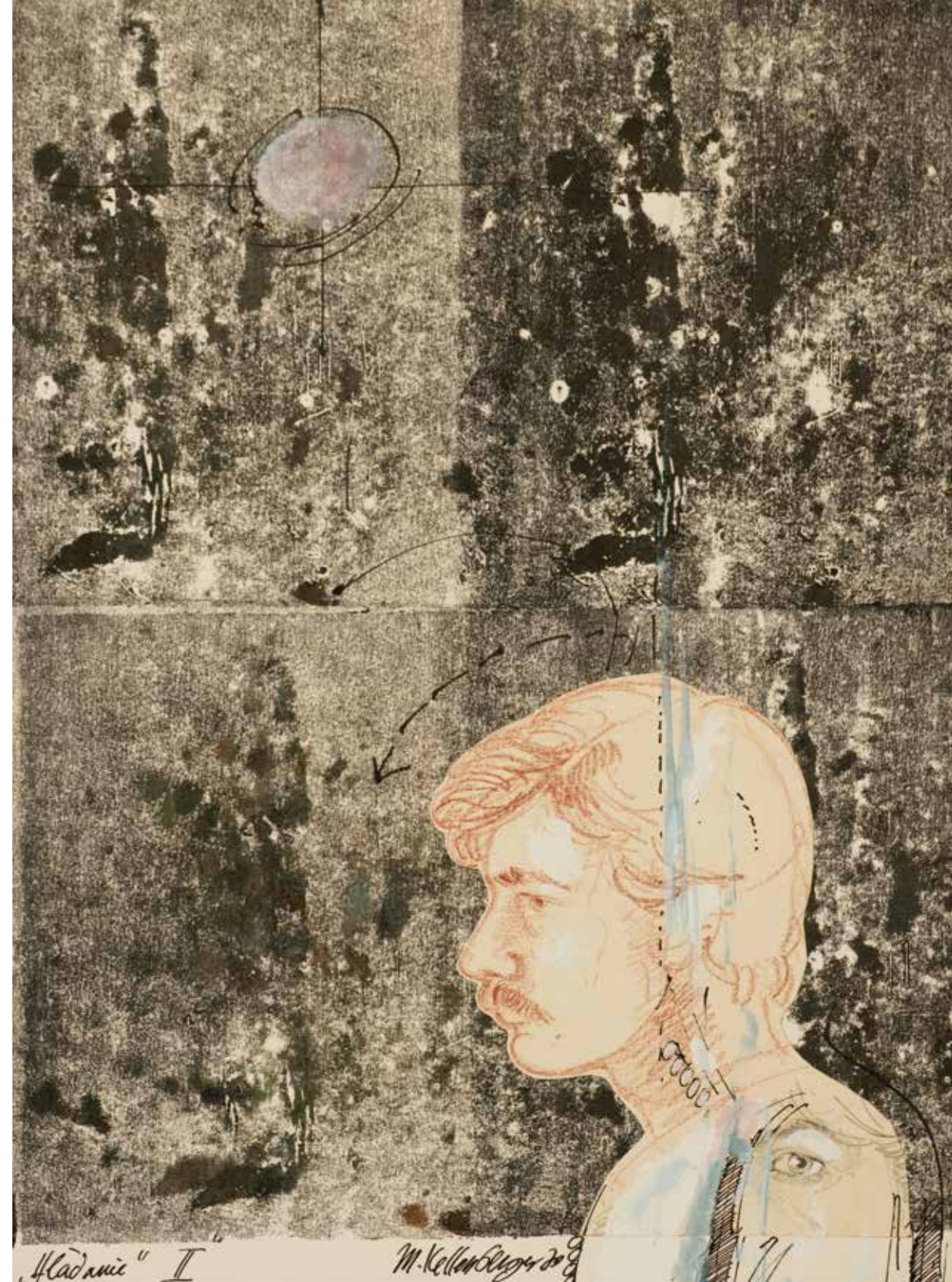

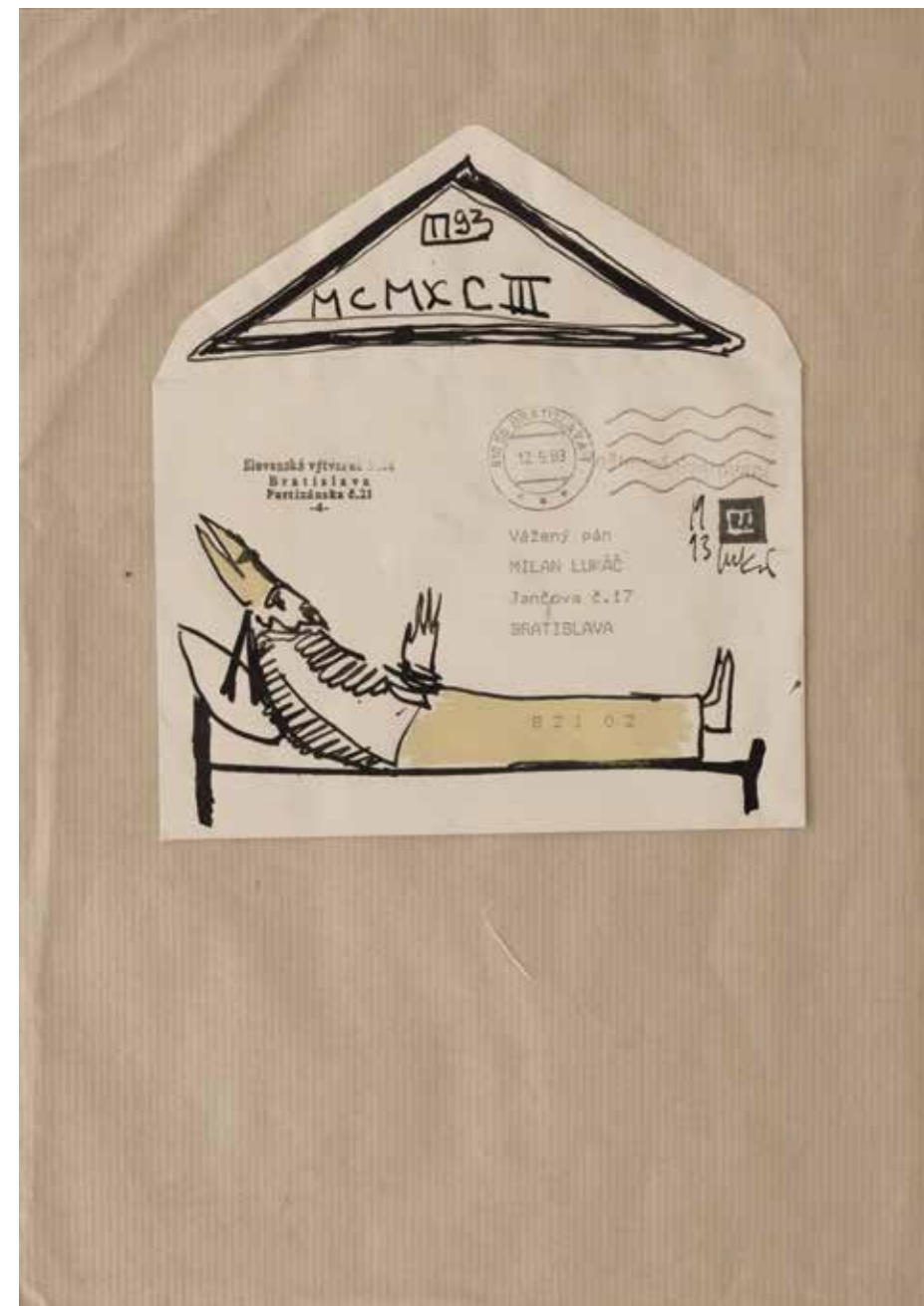
^ Veronika Rónaiová: Cez pauzák a kopirák / Through tracing and carbon papers, 2003
 > Peter Sceranka: Erotika / Erotica, 1990

- ^ Martin Kellenberger: Hľadanie v horách III / Search in the mountains III, 1979
- > Martin Kellenberger: Hľadanie II / Search II, 1979

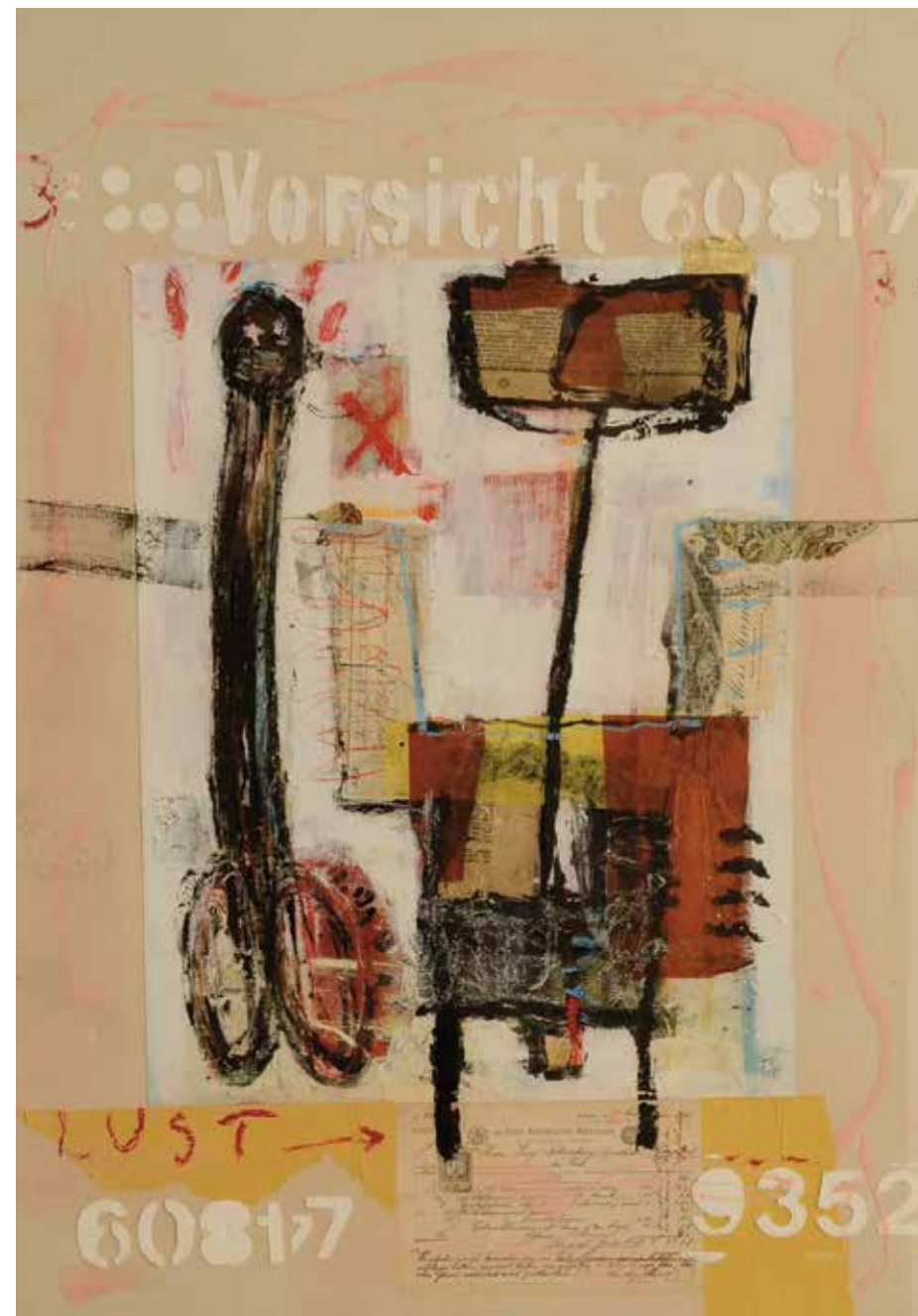
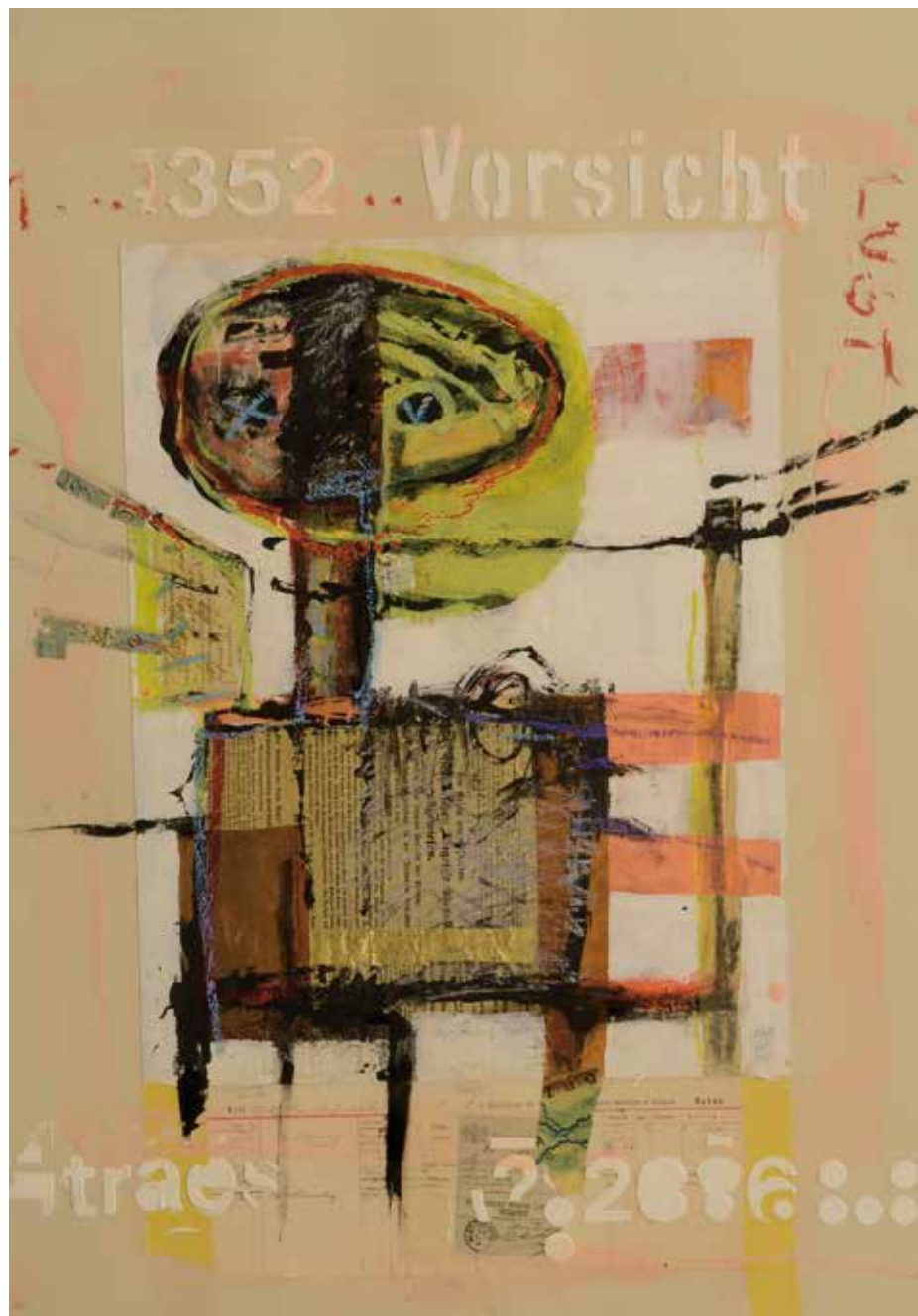
^ Milan Lukáč: Malý kardinál / Small cardinal, 1993

< Danica Hanáková: Johann Nepomuk Nestroy: Zlý duch Lumpacivagabundus / Johann Nepomuk Nestroy: Evil spirit of Lumpacivagabundus, 1978

^ Daniel Brunovský: Kryštál / Crystal, 2015

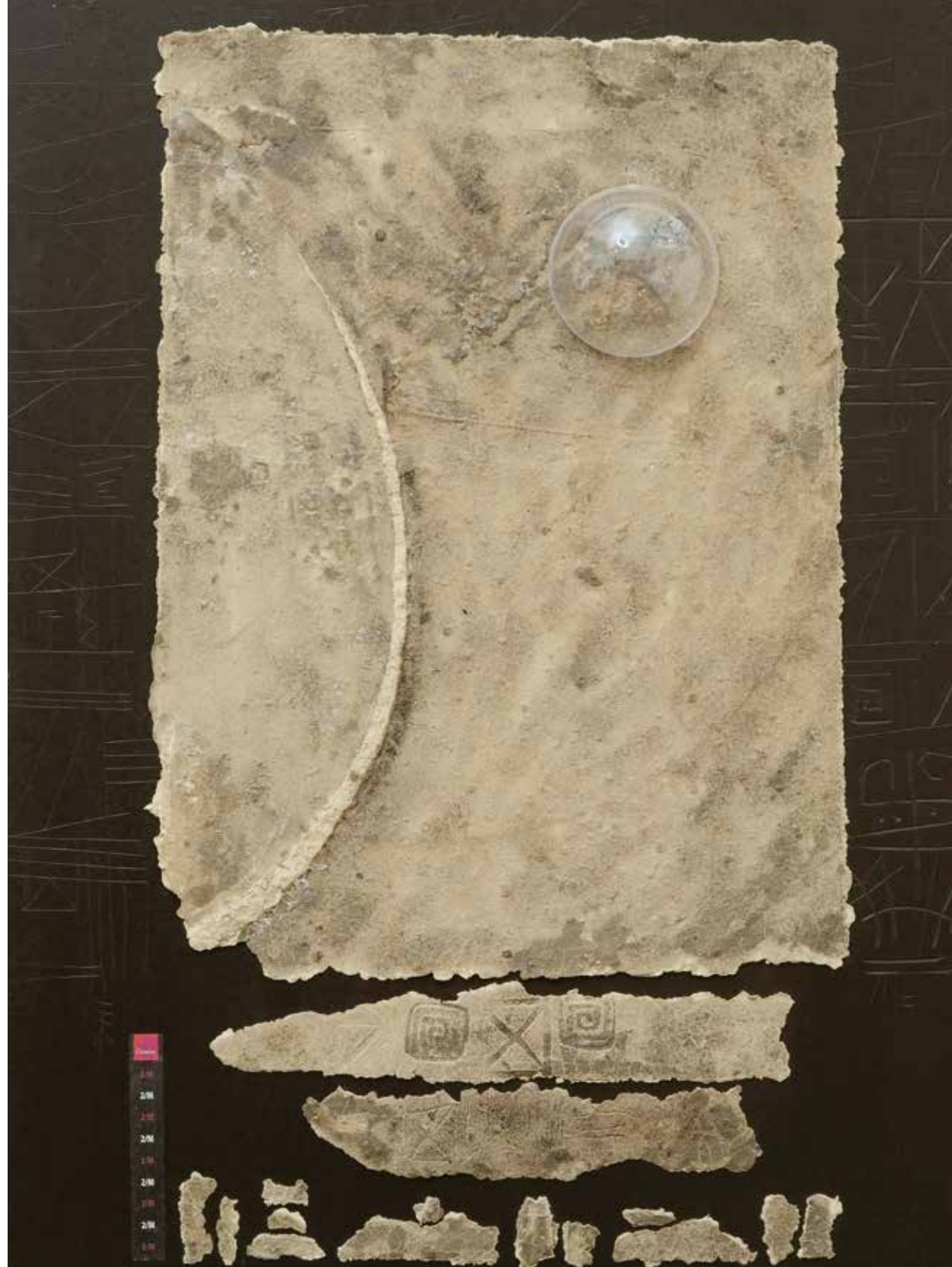
< Daniel Brunovský: Pani odvedľa / Lady of next door, 2015

Bistika Helmut: Lust, 2010

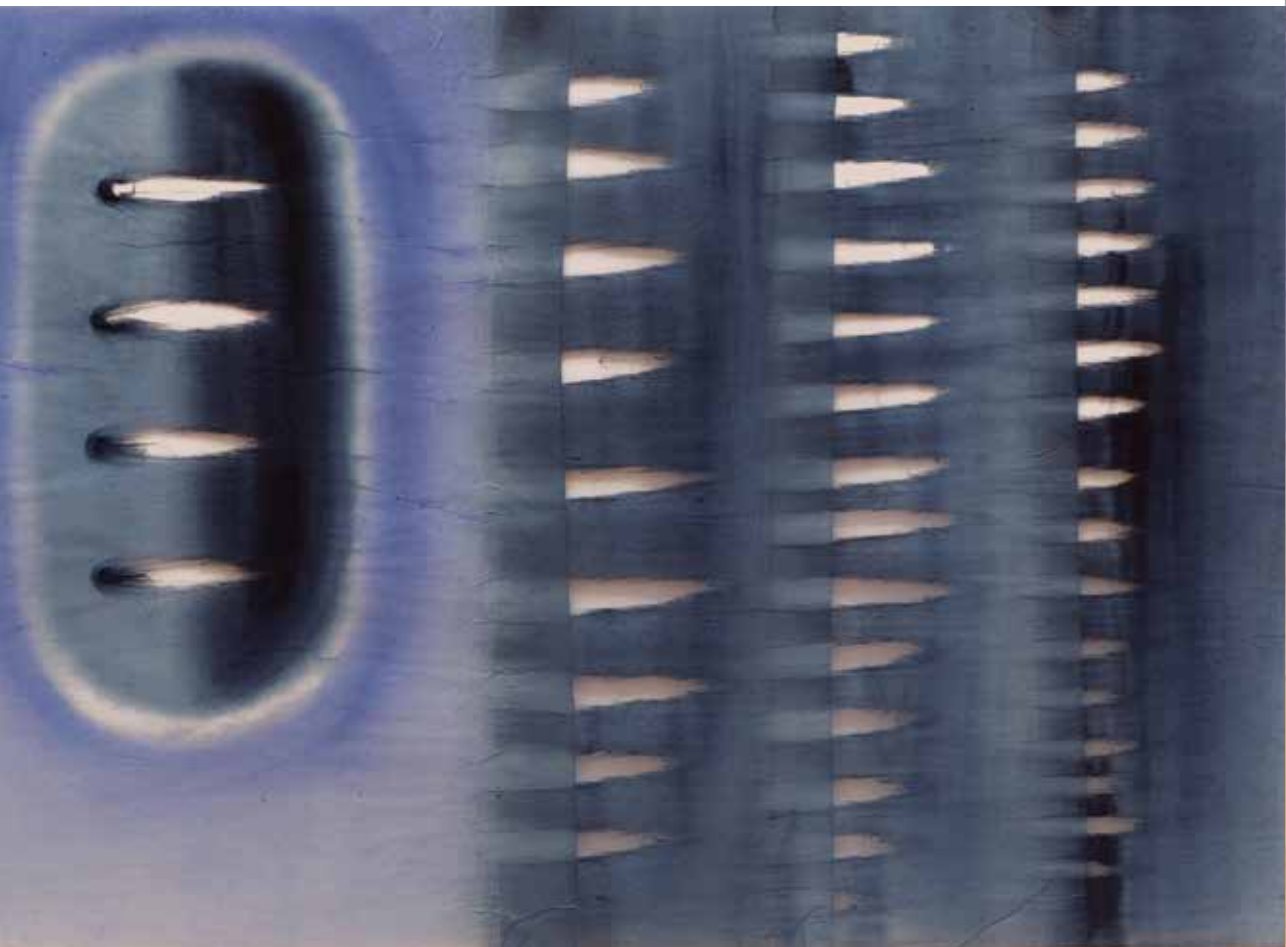

^ Edita Vološčuková: Stahovanie II. / Move II., 2011
 < Edita Vološčuková: Strategické miesta / Strategic locations, 2012

Adam Szentpétery: Zátišie / Still life, 1988

Peter Lipkovič: z cyklu Bez názvu / from the cycle Without title, 2000 – 2004

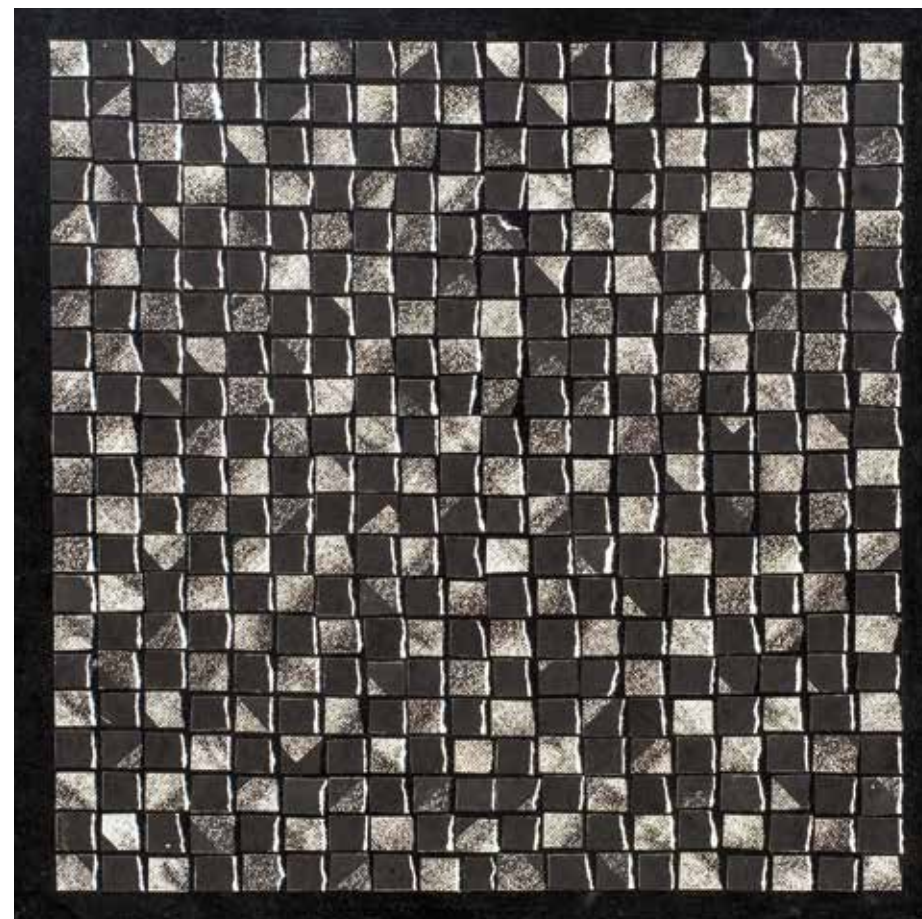
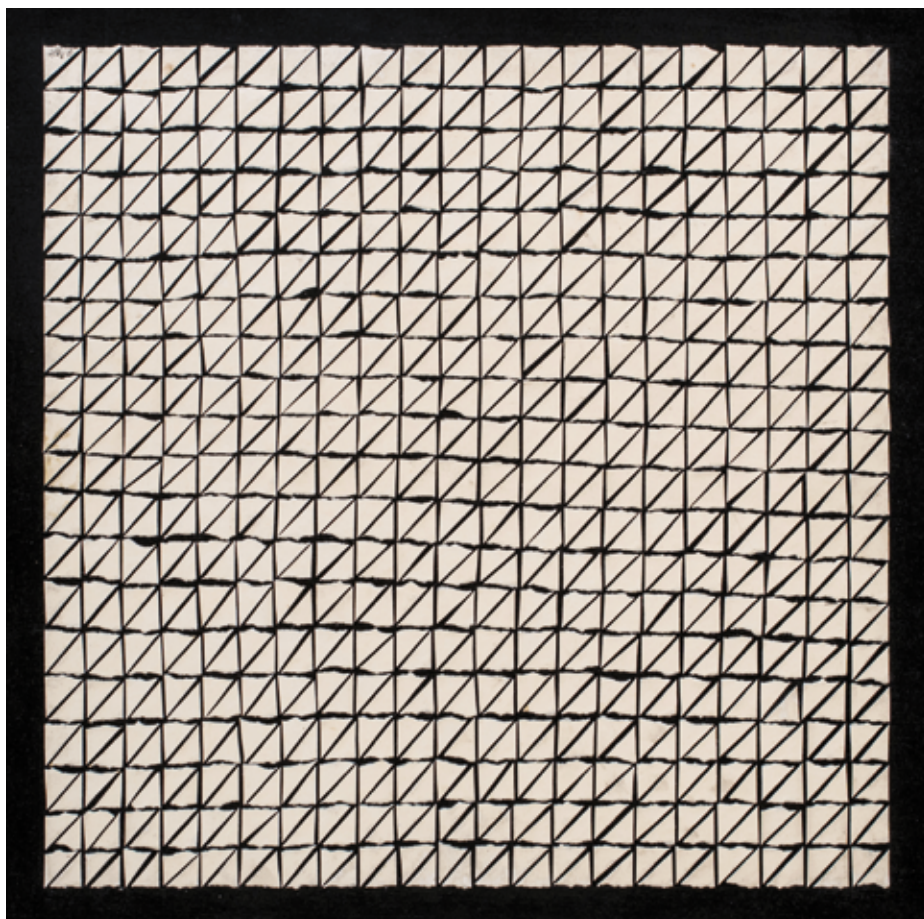

^ Katarína Alexyová – Figerová: Sladký sen / Sweet dream, 2000
 < Stanislav Šalko: Vír / Vortex, 1998

Peter Rónai: Marilyn, 1994

^ Jozef Bajus: Kompozícia I. / Composition I., 1985

< Jozef Bajus: Kompozícia II. / Composition II., 1985

04

POKO-

LENIE

POSTMO-

DERNY

Generation of postmodernism

Miloš Kopták: Skala / Rock, 1995

ERIK BINDER ■ RADO ČEREVKA
MARTIN DERNER ■ JANA DUCHOŇOVÁ
MILOŠ KOPTÁK ■ PATRIK KOVAČOVSKÝ
SVÄTOPLUK MIKYTA ■ DOROTA SADOVSKÁ

Pokolenie postmoderny

Pri pokolení postmoderny ide obyčajne o multimedialistov, ktorí koláž využívajú pri naháňaní sa po zmysle tvorby a čo najúčinnjšom dopade. Oprašujú pritom nánosy prachu z pôjdu zneseného dadaizmu, surrealizmu či konceptualizmu. Neraz ide o žiakov profesorov vyznávajúcich koláž, ako je Jozef Jankovič alebo Rudolf Sikora, a terajších výtvarných pedagógov, ktorí štafetu koláže podávajú ďalej. Patrikovi Kovačovskému koláž slúži k dobovým sociologickým štúdiám dopadu reklamy a masmédií na konzumenta. Martin Derner si v štýle neodadaistu pretvára knihy, názvy, významy do absurdných spojení groteskného rázu. Dorota Sadovská ňou vystupuje do priestoru, kde nás z múrov svojimi rukami a prstami hladká i atakuje. Marko Blažo priam detsky vyhmatáva čaro nechceného či poukazuje na netušené a nehladané súvislosti. Miloš Kopták dovádza ad absurdum fетиše spotreby. Radovan Čerevka prirovnáva svetovú politiku či zápas o kozmos k počítačovým hrám. Ich tvorba dokazuje, že koláž nie je čosi zastaraného, vyvanutého a vypáchnutého. Jej ľahkosť, ihravosť, možnosti zveličenia, aj grotesknosť či ironickosť a výtvarnosť ladí s duchom čias, ktoré samplujú nezlučiteľné, bezočivo vykrádajú doby minulé a vytvárajú novú, virtuálnu realitu. Jednoducho, koláž žije. A bude žiť!

Generation of Postmodernism

The generation of postmodernism is mostly about multi-media artists who are using collage while chasing after the meaning of creation and of the most effective artistic impact. In doing so, they dust deposits from dadaism, surrealism or conceptualism carried down from attic. Often it is about the students of artists who are professing collage, such as Jozef Jankovič or Rudolf Sikora, and current art educators, who pass the baton of collage. Collage serves to Patrik Kovačovský for contemporary sociologic studies of the impact of advertising and of mass media

at a consumer. Martin Derner is reshaping in the Neodadaistical style the books, names and meanings into absurd conjunctions of grotesque nature. Dorota Sadovská ascends with it into the area where she strokes us with her hands and fingers from walls. Marko Blažo almost childlike out-grapples the charm of the unwanted or he points to unsuspected and unlooked-for connections. Miloš Kopták leads ad absurdum the fetishes of consumption. Radovan Čerevka compares the global politics or the match for cosmos to computer games. Their creation proves that the collage is not something of an obsolete, dried-up and stale. Its lightness, playfulness, grotesquery, or irony and creativity match with the genius of times, that are sampling the incompatible, impertinently rob the past times and create a new, virtual reality. Simply said, the collage lives. And it will live!

PhDr. Miroslav Procházka

Svätopluk Mikyta: Go home!, 2013

- ^ Erik Binder: Náušný slovník / Ear's dictionary, 2001
- > Erik Binder: Á, teraz už vidím! / Ah, now I can see!, 2001

^ Miloš Kopták: Parfum / Perfume, 1995
 > Miloš Kopták: Horúci kúpeľ / Hot bath, 1995

Maxime de la Falaise
 s'est inspiré d'une idée
 de panneau de carreaux
 vu dans un magasin
 pour réaliser son décor
 de salle de bains,
 entièrement pavée
 de carreaux de ciment
 aux motifs et couleurs
 variés. Posée sur
 un tapis de carreaux ton
 sur ton et bordée d'une
 frise, la baignoire bleue
 trône dans la pièce.

^ Janka Duchoňová: Plagátoví bojovníci / Poster warriors, 2012
 > Martin Derner: Šport I.a / Sport I.a, 2010

- ^ Dorota Sadovská: Dážď / Rain, 2009
- > Patrik Kovačovský: Pozostatok pohybu, zo série Re-interpretácie / Remnant of the Movement, from the cycle Re-interpretation, 2000

05

MEDAI-

LÓNY

AUTO-

ROV

Biography of Artists

ALEXYOVÁ-FIGEROVÁ KATARÍNA
BAJUS JOZEF ■ BARČÍK ANDREJ ■ BARON KAROL
BARTUSZ JURAJ ■ BINDER ERIK ■ BISTIKA HELMUT
BLAŽO FRANTIŠEK ■ BRÁZDA JAN
BRUNOVSKÝ DANIEL ■ CEPKA ANTON
ČIPÁR MIROSLAV ■ ČEREVKA RADOVAN
ČIHÁNKOVÁ JARMILA ■ DERNER MARTIN
DUCHOŇOVÁ JANKA ■ FABRY RUDOLF
FILO JULIÁN ■ GERGEL'OVÁ VIERA
GUDERNA LADISLAV ■ HAMPL JOSEF
HANÁK JÁN ■ HANÁKOVÁ DANICA
HUDÁK ŠTEFAN ■ HULÍK VIKTOR
CHATRNÝ DALIBOR ■ JANKOVIČ JOZEF
JANOUSKOVÁ VĚRA ■ KELLENBERGER MARTIN
KLIMO ALOJZ ■ KOLÁŘ JIŘÍ ■ KOPTÁK MILOŠ
KOVAČOVSKÝ PATRIK ■ KROŠLÁKOVÁ IVICA
LIPKOVIČ PETER ■ LUKÁČ MILAN
MARENČIN ALBERT ■ MASAROVIČOVÁ ERNA
MIKYTA SVÄTOPLUK ■ MINÁRIK IGOR
POPOVIČ VLADIMÍR ■ ROLLER PETER
RÓNAI PETER ■ RÓNAIOVÁ VERONIKA
SADOVSKÁ DOROTA ■ SCERANKA PETER
SIKORA RUDOLF ■ SZENTPÉTERY ADAM
ŠALKO STANISLAV ■ ŠTURDÍK JOZEF
VICO FEDOR ■ VOLOŠČUKOVÁ EDITA

Katarína Alexyová-Figerová

8. január 1963, Bratislava

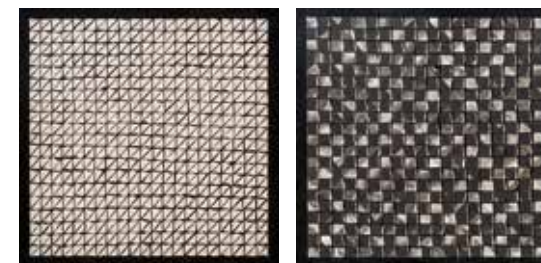

Maliarka, grafička, odevná dizajnérka, sochárka. V r. 1982 ukončila štúdium na Strednej priemyselnej škole grafickej v Bratislave. V r. 1982 – 1989 pracovala v grafickom ateliéri ako samostatná grafička. Od r. 1985 sa venuje voľnej tvorbe. Zaznamenáva na plátno najmä atmosféru pocitov, zážitky zo života, ale i svoju predstavivosť, veľmi rada pri práci experimentuje. Jej tvorba obsahuje významovo – sémantické prvky osnované na nefiguratívnych východiskách,¹ predovšetkým na začiatku tvorby využívala viac abstrakciu, neskôr vymyslela vlastný typ figúry, ktorý začala uplatňovať vo svojich dielach. S obľubou dotvára svoje práce rôznymi nájdenými predmetmi, ako sú napr. kľučky, čipky, rôzne zhrdzavené plechy a pod. (Mária Šabl'ová, ďalej M. Š.)

¹ Katarína Alexyová – Figerová. Životopis. [online]. 2012 – 2015. Katarína Alexyová Figerová. [Citované 12. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://katarina-alexypova-figerova.sk/zivotopis/>>

Jozef Bajus

4. august 1958, Kežmarok

Textilný výtvarník a grafik. Študoval na Strednej priemyselnej škole technickej v Ružomberku (1974 – 1978). Vysokoškolské štúdium ukončil v r. 1985 v Bratislave na Vysokej škole výtvarných umení (VŠVU) a začal pracovať ako textilný návrhár v Ružomberku, kde pôsobil až do r. 1990. V r. 1985 vyhral súťaž Zenit – mladý módný tvorca v odbore výtvarník – grafik. Prelomovým obdobím bol pre neho r. 1988, kedy získal hlavnú cenu na výstave Prvé Trienále textilného vzoru v Budapešti. V r. 1990 odišiel do Bratislavy, kde sa stal vedúcim Ateliéru textilnej tvorby na VŠVU, tu zotrval do r. 2001, kedy sa stal hostujúcim lektorom na Slippery Rock University v Pensylvánii. Od r. 2002 pôsobil ako odborný asistent a koordinátor Oddelenia textilnej tvorby a dizajnu na Buffalo State College v New Yorku, kde obhájil aj docentúru a dodnes pôsobí ako koordinátor textilného programu. V r. 1994 – 1995 experimentoval s kolážami s ručným prešivaním, prechádzal od malých k väčším objektom. Niektoré princípy textilnej tvorby preniesol do voľnej tvorby, zároveň do tohto výtvarného druhu vniesol nové postupy.¹ Zúčastnil sa viacerých kolektívnych výstav i sympózií, ale má za sebou i niekoľko samostatných výstav. Jeho diela sú zastúpené v zbierkach slovenských, českých, maďarských a amerických galérií, ako aj viacerých súkromných zbierkach. (M. Š.)

¹ GAŽÍKOVÁ, Zuzana (ed.). Jozef Bajus / Curved Circle. Liptovský Mikuláš : Galéria Petra Michala Bohúňa, 2006. s. 1. ISBN 987-80-85706-42-0

Andrej Barčík

20. november 1928, Závodie pri Žiline
– 6. jún 2004, Žilina

Maliar, grafik, kolážista. Strednú školu absolvoval v Žiline v r. 1940 – 1944. V r. 1946 – 1948 študoval na Súkromnej škole dekoratívnych umení v Prahe, v r. 1948 – 1949 na Vysokej škole technickej v Bratislave u prof. J. Mudrocha a v rokoch 1949 – 1950 na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave u prof. Ľudovíta Fullu. Bol spoluzakladateľom Skupiny Mikuláša Galandu v r. 1957. Od r. 1958 sa systematicky venoval kolážam a kombinovanej technike.¹ Už v začiatkoch svojej tvorby vymedzoval tvary pomocou línií, ktoré sa stali jedným z najdôležitejších prvkov celej jeho tvorby. Typickou črtou jeho tvorby boli kontrastné plochy a geometrické tvary, rovnako ako motívy zátišia vo forme kresieb, malieb a koláží. V neskoršom období pribudli i motívy ľudskej figúry, kariet a terčov. Barčík svoje diela vystavoval doma i v zahraničí (Praha, Paríž, Londýn, Viedeň, Kolín nad Rýnom, Palermo a pod.). (M. Š.)

¹ KISS-SZEMÁN, Zsófia – OBUCHOVÁ, Viera – PAŠKO, Peter. Galéria Nedbalka. Slovenské moderné umenie. Bratislava: Calder s. r. o., 2012, s. 55. ISBN 978-80-970531-2-3

Karol Baron

13. september 1939, Levoča
– 29. február 2004, Paríž

Maliar, grafik, kolážista, tapisérista. Štúdium: na piaty pokus Vysoká škola múzických umení Bratislava u prof. Petra Matejku a Dezidera Millyho. Od r. 1970 bol členom československej surrealistickej skupiny. Od r. 1995 pedagóg na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre. Jeho figuratívne dielo v surrealistickej tradícii oplýva recesiou, nezmyselnými tvarovými metamorfózami, erotizmom a krutou groteskou. Snažil sa o surrealistický prístup ku skutočnosti chápaný ako slobodná tvorba v intenciách individuálnej tvorivej fantázie a imaginácie.¹ Nič ľudské mu nie je cudzie, nijaké pochody v človeku. Doslova. Strihá bez hanby časopisy všetkého druhu: od erotických, kulinárskych a reklamných, až po politické. Väčšinou diel sám aj prechádza alebo sa do nich premieta štylizovanou postavičkou svojho „ja“. Jeho smrť je hodna šibeničného humoru príslušníka československej surrealistickej skupiny: tesne pred odletom z Paríža sa rútil vidím – nevidím ku svojmu galeristovi odovzdať malý rozlúčkový darček a na bulváre ho zrazilo auto. (Miroslav Procházka, ďalej M. P.)

¹ RUSINOVÁ, Zora. Karol Baron. Bratislava : Slovart, 2003. s. 8. ISBN 80-7145-755-8

Juraj Bartusz

23. október 1933, Kamenín

Sochár, maliar, grafik, intermediálny umelec. V r. 1954 – 1958 študoval na Vysokej škole umeleckého priemyslu v Prahe u prof. Josefa Wagnera a prof. Jana Kavána a v r. 1958 – 1961 na Akadémii výtvarných umení v Prahe u prof. Karla Pokorného a prof. Karla Hladíka.¹ V r. 1967 – 1971 bol členom Klubu konkrétistov. V r. 1990 – 1999 viedol ateliér slobodnej kreativity na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, od r. 1999 pôsobí na Katedre výtvarných umení a intermédií na Fakulte umení Technickej univerzity v Košiciach. V r. 1992 bol vymenovaný za profesora. Orientoval sa na nepredmetné sochárstvo, tiahnuce k základným geometrickým formám a konštruktívnym zásadám budovania plastiky, patril k prvým predstaviteľom minimalizmu, akcie a konceptu, svoju tvorbu rozvinul taktiež v oblasti videa, happeningu, performance či inštalácie.² V druhej polovici 80. rokov začal rozvíjať novú techniku – maľbu údermi drevenej alebo gumenej laty. Bol jeden z prvých na Slovensku, ktorý začal realizovať umenie inštalácie,³ ktoré mu umožňovalo stvárniť metaforu myšlienky, situácie a príbehu. Ako jeden z prvých slovenských výtvarníkov začal v grafickej tvorbe a pri generovaní tvarov plastík využívať počítač. (M. Š.)

1 BESKID, Vladimír (ed.). Juraj Bartusz Živá socha. Trnava : Galéria Jána koniarka v Trnave, 2006. s. 28. ISBN 978-80-85132-51-9

2 Bartusz Juraj (1933). [online]. Soga. [Citované 12. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://www.soga.sk/aukcije-obrazy-diela-umenie-starozitnosti/aukcije/88-aukcia-sucasneho-umenia/bartusz-juraj-casovo-limitovana-kresba-1-1-sekunda-20140>>

3 Druh umenia, do ktorého divák vstupuje fyzicky a ktorý je často opisovaný aj ako divadelný alebo zážitkový. Umenie inštalácie vytvára situáciu, do ktorej divák fyzicky vstupuje a vytvára s ňou celok. Ruší hranice medzi umením a životom. Medzi druhy tohto umenia patrí internet, galériu, digitálne, elektronické či mobilné zariadenia.

Erik Binder

21. február 1974, Hnúšťa – Likiér

Maliar a grafik. V r. 1991 – 1996 študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave (prof. Jančovič, prof. Fischer) a v r. 1997 – 1998 absolvoval študijný pobyt na Akadémii výtvarných umení v Prahe (prof. Kokolia). Dvakrát bol finalistom Ceny Oskara Čepána. Jeho tvorba je rozmanitá – od digitálnych manipulácií, videí, cez multimediálne objekty a inštalácie, až po kresbu, grafiku, maľbu na plátne či grafity. Pre jeho tvorbu je typické, že „pravidlá vznikajú až počas hry“.¹ Charakteristickým prvkom Binderovej maľby je technika stekajúcich pestrých farieb vo forme striekancov či škvŕn. Jeho typickým výtvarným prejavom v maľbe je najskôr expresívne gesto, konečný obraz je však postupne doladený kompozične alebo farebne. Sám Binder však považuje túto etapu svojej tvorby za (dočasne?) ukončenú. V súčasnosti sa začína prikláňať k veľkorozmerným až panoramatickým plátnam, na ktorých vrství príbeh v dvoch plánoch: obraz komponuje na diaľku i na pohľad zblízka. Patrí k výtvarníkom, ktorí často vystavujú samostatne doma, ale zúčastňuje sa i kolektívnych výstav či už doma alebo v zahraničí (Taliansko, Poľsko, Francúzsko a i.). (M. Š.)

1 Erik Binder. [online]. Artcapital. [Citované 12. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://www.artcapital.sk/14-37/>>

Helmut Bistika

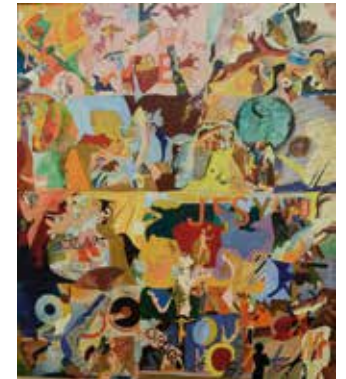
31. júl 1963, Košice

Maliar, grafik a autor umeleckých objektov. Po štúdiu pedagogiky pôsobil ako vychovávateľ a následne vyučoval na Základnej umeleckej škole, z ktorej sa rozhodol po šiestich rokoch odísť a naplno sa venovať umeniu a deťom. Organizuje a vedie kreatívne workshopy doma i v zahraničí (najmä Nemecku, Belgicku a Dánsku). Prvú výstavu mal v r. 1992 v Košiciach, odvtedy pripravil niekoľko výstav, pričom sa neobmedzuje iba na výstavný priestor v galériách, ale vystavuje napr. i v kaviarňach. Pre jeho tvorbu je príznačný jas farieb a kontrastov, ktorý sa mení v rytmoch, líniách a formách na stále nové postavy, ktoré sprostredkujú pozorovateľovi vedomie o sebe samom. Surreálny motív reprezentujú jeho maľby zobrazujúce anjelov, ktoré sú častým motívom jeho diel. Bistika tvrdí, že v každom človeku je ukrytý anjel. On ho vidí v ľuďoch, ale i v materiáli, z ktorého diela tvorí. (M. Š.)

František Blažo

27. november 1946, Trnava

Grafik, ilustrátor a maliar. V r. 1964 – 1970 študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, v ateliéri textilnej a monumentálnej tvorby u prof. Petra Matejku. Vysokú školu ukončil veľkorozmerným gobelínom „Mary Zazrak“, ktorý sa stal súčasťou kolekcie vystavovanej v Paríži. Vzhľadom k tomu, že išlo o zobrazenie erotických motívov, ktoré boli v 70. rokoch 20. storočia neprípustné, sa vystavenia v Prahe nedočkal. (M. Š.)

Ján Brázda

4. december 1917, Rím – 2011, Švédsko

Maliar a scénograf. Jeho otec bol známy český maliar Oskar Brázda a mama, švédska grófká Amelia Posse bola spisovateľka. Brázda študoval na Umeleckej akadémii v Prahe spolu s Endrem Nemesom a Petrom Weissom.¹ Na konci 30. rokov sa presťahoval do Švédska. Diela, ktoré vznikli v rannom období jeho tvorby sú ovplyvnené umelcami Giorgiom de Chiricom a Pablom Picassom, neskoršie obrazy sú konštruktivistické.² Vytvoril scény k viacerým operám napr. k Smetanevej Predanej neveste či Wagnerovmu Prsteňu Nibelungov (Švédsko). Okrem scénografie sa venoval i návrhom interiérov kostolov vo Švédsku, ako i vitrážam a ilustráciám kníh jeho matky. (M. Š.)

¹ Vernisáž: Ján Brázda- Koláže. [online]. České centrum. [Citované 13. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://stockholm.czechcentres.cz/cs/program/detail-akce/vernizaz-jan-brazda-kolaze1/>>

² Avantgardný smer v medzivojnovom období zameraný na geometrické tvary a priehľadnú, racionálnu, logickú a konštruktívnu výzdobu obrazu.

Daniel Brunovský

2. júl 1959, Bratislava

Sochár, maliar, šperkár. V r. 1974 – 1978 študoval Aranžérstvo – výstavníctvo na Strednej škole umeleckého priemyslu v Bratislave u prof. Rudolfa Filu a v r. 1979 – 1985 na oddelení monumentálnej malby na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave u prof. Juraja Kresilu, Ivana Vychlopena a Magdalény Lehotskej.¹ Rok pred ukončením VŠVU odišiel na polročný študijný pobyt do Ríma, na Accademia di Belle Arti. Okrem malby sa venuje i sochárstvu, ilustráciám a navrhovaniu šperkov. Jeho diela sú vystavované doma i v zahraničí. Jeho tvorba je charakterizovaná ako kontinuálna s logickým postupným vývojom bez revolučných skokov, je dôkazom umelecky i ľudsky jasne definovaných hodnôt, osobných vízií a túžob.² V jeho veľkoformátových figurálnych kompozíciách vidíme prepojenie ľudského jedinca s pradávnou krajinou, architektúrou a históriou.³ (M. Š.)

¹ TOMAN, Prokop. Nový slovník československých výtvarných umělců I. (A - K). Ostrava : Výtvarné centrum Chagall, 1993. s. 227. ISBN 80-900648-4-1

² GAŽÍKOVÁ, Zuzana (ed.). Daniel Brunovský. Liptovský Mikuláš : Galéria Petra Michala Bohúňa, 2006. s. 2. ISBN 978-80-85706-41-3

³ PORUBÁNOVÁ, Elena (ed.). Daniel Brunovský. Trenčín : Galéria M. A. Bazovského, 2007. s. 2.

Anton Cepka

17. január 1936, Šulekovo

Šperkár, sochár a architekt. Študoval na Strednej škole umeleckého priemyslu v Bratislave. Vysokoškolské štúdium absolvoval na Vysokej škole umeleckého priemyslu v Prahe v ateliéri umeleckého spracovania kovu u akademického sochára Jana Nuša a akademickej sochárky Aleny Novákovej. V r. 1964 na Medzinárodnom veľtrhu umeleckých remesiel v Mníchove získal za svoje práce Bavorsku štátnu cenu. Prelom v jeho tvorbe nastal v r. 1968, kedy sa zúčastnil na Medzinárodnom sympóziu šperku v Jablonci nad Nisou. V r. 1990 se stal predsedom slovenského Združenia šperkárov AURA a zaslúžil sa o vznik ateliéru šperku (dnes ateliéru S+M+L_XL Kov a šperk) na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Ateliér viedol až do r. 1995. Je považovaný za zakladajúcu osobnosť slovenských, ale aj českých tvorcov moderného šperku.¹ K obľúbeným materiálom, ktoré využíva pri práci patrí najmä bielené striebro, optické sklo, farebné polodrahokamy a moderné akrylové sklo. Vďaka svojmu zameraniu na oblasť šperku mohol realizovať svoje konštruktivistické umenie. Experimentoval s vrásnením, deformáciou a vrstvením strieborného plechu, ale i s hladkým povrchom, ktorý v pravidelných rastoch perforoval.² (M. Š.)

1 Anton Cepka – Kinetický šperk. [online]. Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave. [Citované 13. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://www.vsvu.sk/o-nas/aktuality/pozvanky/anton-cepka-kineticky-sperk/>>

2 VERNEROVÁ – VOLNÁ, Tereza: Retrospektiva tichého mistra – Anton Cepka v Pinakothek der Moderne. [online]. CzechDesign.[Citované 13. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/retrospektiva-ticheho-mistra-anton-cepka-v-pinakothek-der-moderne>>

Miroslav Cipár

8. január 1935, Vysoká nad Kysucou

Sochár, maliar, ilustrátor, grafik. Študoval na Vysokej škole pedagogickej v r. 1953 – 1955 a v r. 1955 – 1961 študoval grafiku a monumentálnu maľbu na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave u prof. Vincenta Hložníka a prof. Petra Matejku. V r. 1971 – 1972 pracoval v New Delhi v Indii v Children's Book Institut. V r. 1985 viedol workshop pre ilustrátorov na Srí Lanke a v r. 1987 získal štipendium v Spojených štátoch amerických. Za ilustračnú tvorbu získal viacnásobnú Cenu vydavateľstva Mladé letá a čestné uznania zo súťaže Najkrajšia kniha. Od r. 1979 je nositeľom ceny Ľudovíta Fullu a od r. 2001 tiež Radu Ľudovíta Štúra I. triedy. Cipár je univerzálny umelec, ktorý sa okrem ilustrácie venuje kreslenému filmu, scénografii, úžitkovej grafike, maľbe a čiastočne plastike, je činný i literárne, ale orientuje sa najmä na grafiku, ilustráciu a kresbu. Záber jeho prác je veľmi široký, nájdeme v nich abstrakciu, informel, minimalizmus a lettrizmus.¹ Jednoduché predmety skladá tvarovo i farebne do kompozične zoskupených obrazov plných fantázie. Príznačný je pre jeho ilustráciu sklon k symbolom, znaku a k ornamentike. Jeho tvorba je vlastne výskumom čiary v celej šírke výtvarného spektra, od najjednoduchšieho záznamu po zložitejšie koncepcie a sofistikované kompozície tvorené z línii viacerých vlastností, farebných stôp, plastických lineatúr reliéfnych i priestorových až po vizuálne filmové projekcie.² (M. Š.)

1 SKÚPA, Martina: Miroslav Cipár šokoval rakúskeho znalca. Čo ho prekvapilo na umelcovej výstave? [online]. Pluska. [Citované 13. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://www.pluska.sk/plus-7-dni/ludia/miroslav-cipar-sokoval-rakuskeho-znalca-co-ho-prekvapilo-umelcovej-vystave.html>>

2 KLOBUČNÍKOVÁ, Magdaléna (ed.). Miroslav Cipár. 1+1=3. Nové Zámky : Galéria umenia Ernesta Zmetáka, 2012. s. 3. ISBN 978-80-89330-23-2

Radovan Čerevka

19. jún 1980, Košice

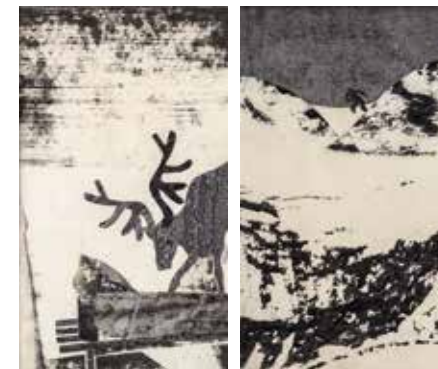
Maliar, kolážista, autor objektov a inštalácii reflektujúcich vojnové konflikty. V r. 2006 absolvoval štúdium na Katedre výtvarných umení a intermédií na Fakulte umení Technickej univerzity v Košiciach u prof. Juraja Bartusza, kde od r. 2009 pôsobí ako odborný asistent v Ateliéri slobodnej kreativity. Interné doktorandské štúdium absolvoval na Katedre intermédií a multimédií Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave, kde v r. 2014 aj habilitoval. Získal niekoľko ocenení – Hlavná cena na banskobystrickom Trienále, Cena sympatie Egoart. Spolu s Tomášom Makarom a Petrom Vráblom založil skupinu Kassaboys, ktorá sa venuje prevažne experimentálnemu filmu.¹ Pri práci kombinuje grafické techniky s kresbou a kolážou. Ťažiskom jeho práce sú objekty a inštalácie, v ktorých často dochádza ku kombinácii mikro a makro mierky. Témou jeho diel sú najmä problémy militarizmu. Napriek tomu, že sa jeho diela dotýkajú politických tém, len zriedka v nich zaznieva priama a otvorená kritická reakcia, vyjadruje sa z odstupu a jeho názor často nie je v jeho tvorbe primárne čitateľný.² (M. Š.)

¹ OPOLDUSOVÁ, Jena: Radovan Čerevka: Reflektujem svet spravodajstva. [online]. Kultúra.pravda.sk. [Citované 13. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://kultura.pravda.sk/galeria/clanok/297802-radovan-cerevka-reflektujem-svet-spravodajstva/>>

² KUKUROVÁ, Lenka: Kolosy a miniatúry. [online]. Hentak.sk. [Citované 13. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://www.hentak.sk/pdf/cerevka.pdf>>

Jarmila Čihánková

26. jún 1925, Roštín

Maliarka, grafička, ilustrátorka, autorka priestorových objektov. V r. 1931 sa presťahovala s rodičmi do Bratislavy. Študovala na Strednej škole umeleckého priemyslu u prof. Ľudovíta Fullu a v r. 1942 – 1943 na oddelení kreslenia a maľovania Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave u prof. Jána Mudrocha a prof. Maximiliána Schurmanna. V r. 1945 – 1950 študovala na Vysokej škole umelecko-priemyslovej v Prahe u prof. Jána Baucha a prof. Antonína Pelca.¹ Pedagogicky pôsobila na Škole umeleckého priemyslu a Katedre scénografie Vysokej školy múzických umení v Bratislave. Patrila k zakladateľom slovenského klubu konkrétistov. Vo svojej tvorbe inklinovala ku konštruktivistickej výstavbe obrazu, na princípe opakovania zvoleného základného prvku, ktorý striedavo uplatňovala v plošnej – obrazovej statickej polohe i v priestorových mobilných objektoch.² Neskôr v jej tvorbe prevládli geometrické experimenty, ktoré vniesla do výtvarného umenia. Vychádzala z realistických a ilustračných výtvarných princípov, aby sa dostala medzi protagonistov konštruktivistických a neokonštruktivistických smerov v slovenskej výtvarnej tvorbe. V textilnej a maliarskej tvorbe rozšírila ich geometrický a výtvarný jazyk. (M. P.)

¹ MOZA Ľuboslav. Štyri. In Listy Slovákov a Čechov, ktorí chcú o sebe vedieť viac. 2013, roč. 20, č. 1 – 2, s. 27.

² Jarmila Čihánková (1925). [online]. Soga. [Citované 16. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://www.soga.sk/aukcije-obrazy-diela-umenie-starozitnosti/aukcije/79-aukcia-sucasneho-slovenskeho-umenia/jarmila-cihankova-situacia-17054>>

Martin Derner

2. január 1973, Košice

Grafik. Študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave v Ateliéri voľnej a farebnej grafiky doc. Vojtecha Kolenčíka. Od r. 2005 pracuje ako odborný asistent na Katedre grafiky Akadémie umení v Banskej Bystrici. Pracuje v rôznorodých materiálových, technických i formových výrazových polohách, pričom sa usiluje o otvorenú a premenlivú podobu grafiky s presahmi do sochárskych foriem reliéfu alebo objektu. (M. P.)

Janka Duchoňová

1. jún 1982, Nitra

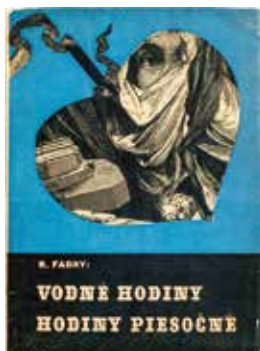

Maliarka a grafička. Po ukončení gymnázia v Bratislave vyštudovala nadstavbové odborné štúdium v odbore sociálno-právna činnosť. Po absolvovaní pokračovala v r. 2007 – 2013 v štúdiu na Fakulte umení Technickej univerzity v Košiciach (TUKE) u doc. Adama Szentpéteryho v Ateliéri súčasného obrazu, ktorý je zameraný na veľkoformátovú maľbu. V r. 2013 sa stala finalistkou prestížnej medzinárodnej ceny pre mladých výtvarníkov ESSL AWARD. Jej diplomová práca bola zároveň ocenená ako najlepšia v danom roku na Fakulte umení TUKE, čo potvrdilo i jej účasť na medzinárodnej prezentácii najlepších diplomových prác európskych vysokých umeleckých škôl – Startpoint Prize 2013.¹ Vo svojej tvorbe sa zameriava na súčasnosť, na globalizovaný svet v 21. storočí. Zaujímajú ju novodobé či budúce konflikty, ekonomické kolonizácie, konšpiračné teórie, ktoré môžu v budúcnosti viesť k zmene globálneho politického nastavenia. (M. Š.)

¹ Mgr. art. Janka Duchoňová. [online]. Súkromná základná umelecká škola. [Citované 16. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://www.szuske.sk/html/vytvarni.html>>

Rudolf Fabry

8. február 1915, Budmerice
– 11. február 1982, Bratislava

Avantgardný básnik, kolážista, novinár, zakladateľ slovenského surrealizmu. Študoval na Českom vysokom učení v Prahe, odbor kreslenia a zemepisu. V Prahe sa dostal do styku s literatúrou a výtvarnou avantgardou, práve v Prahe ho ovplyvnila európska moderna, český poetizmus, ale i stretnutie s teoretikom a vodcom českého surrealizmu Karlom Teigem. Výsledkom sa stáva netradičná a provokatívna básnická zbierka Utaté ruky, ku ktorej si sám navrhol obálku. Pod názvom nadrealizmus sa stáva zakladateľom slovenskej odnože surrealizmu a od svojej druhej zbierky Vodné hodiny, hodiny piesočné (1938) okrem návrhov na obálky ilustruje kolážami v max-ernstovskom duchu nielen knihy svoje, ale aj svojich súputníkov. V r. 1937 bol zatknutý a rok väznený v Rumunsku za pašovanie ľavicových tlačovín. Fabry bol zamestnanec v Československom štátnom filme, šéfredaktor časopisu Mesačník pre výtvarnú kultúru, Nedel'a, Život, Svet socializmu, Film a divadlo, Kultúrny život, Expres, Výtvarný život. Väčšinu kníh si sám ilustroval a graficky upravoval. (M. P.)

Julián Filo

10. máj 1921. Nižná pri Piešťanoch
– 5. október 2007, v Bratislave

Maliar. Študoval architektúru na Vysokej škole technickej vo Viedni v r. 1942 – 1944, v r. 1945 – 1946 pokračoval v štúdiu na Akadémii výtvarných umení v Prahe u prof. Karla Pokorného. Štúdium ukončil v r. 1947 – 1949 na oddelení kreslenia a maľby pri Slovenskej vysokej škole technickej v Bratislave u prof. Jána Mudrocha a prof. Dezidera Millyho. Od konca 50. rokov 20. storočia pracoval v architektúre v oblasti monumentálnej tvorby. Od plošnej maliarskej tvorby a legérovskej štylizácie sa v polovici 60. rokov dostáva k obrazu – reliéfu a objektu na báze pop-artovej asambláže zostavenej z výberu reálií evokujúcich reklamu a masový konzum.¹ Obrazy s opakujúcimi sa tematickými okruhmi (svet projekčných kancelárií, pracovné prostredie) sú plné príbehov rozprávajúcich sa aktérov. Výjavy komponované do horizontálnych pásov, sa kompozíciou približujú naratívny princípom novej figurácie, formálne odkazujú k medzinárodnému hnutiu hyperrealizmu.² Vo svojich dielach často používal koláž, montáž textílií, novín a fotografií. V monumentálnej tvorbe experimentoval aj s využitím možností umelých hmôt. (M. Š.)

¹ MALÝ, Zbyšek et al. Slovník českých a slovenských výtvarných umělců 1950 – 1998. Díl 2 (D – G). Ostrava : Výtvarné centrum Chagall, 1998. s. 249. ISBN:80-86171-02-7

² Julián Filo (1921 – 2007). [online]. Soga. [Citované 16. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://www.soga.sk/aukcije-obrazy-diela-umenie-starozitnosti/aukcije/82-aukcia-sucasneho-slovenskeho-umenia/julian-filo-navsteva-18292>>

Viera Gergel'ová

3. november 1930, Nové Zámky
– 24. august 2004, Záhorská Bystrica

Grafička a ilustrátorka. Študovala na pražskej Vyššej škole umeleckého priemyslu v Prahe u prof. Petra Dillingera a Vysokej škole výtvarných umení (grafické oddelenie) a v r. 1952 – 1958 na bratislavskej Vysokej škole výtvarných umení u prof. Vincenta Hložníka. V r. 1965 získala Cenu knižného veľtrhu Lipsko, zúčastnila sa Bienále ilustrácií Brno v r. 1988, získala Zlaté jablko na Bienále ilustrácií Bratislava v r. 1989. Jej dielo svojou meditatívnou povahou tvorí protipól fantazijnej vetvy, vychádzajúcej z deformácie figúry. Sústreďuje sa na súrodú a vnútorne súdržnú výtvarnú výpoveď vyjadrenú štylizovanou figúrou v bližšie nevymedzenom priestore, ktorý predchla hrou náznakov a symbolov. Pri Gorkého zbierke Tri poémy – Deva a Smrť, Pieseň o Sokolovi, Pieseň o Burlivákovi, stvárnila nielen dejové výjavy vo vzťahu k textu, ale osamostatnila ilustrácie do jednotného obrazového celku. Dramatická citovosť s humanizujúcim zameraním zhŕňa symbolistické a nadrealistické tendencie. (M. P.)

Ladislav Guderna

1. jún 1921, Nitra
– 6. október 1999, Vancouver, Kanada

Maliar, ilustrátor, grafik. V r. 1945 bol zakladajúcim členom Skupiny výtvarných umelcov 29. augusta. Stal sa členom českého výtvarného spolku Mánes. V r. 1946 sa zúčastnil na výstave mladého česko-slovenského umenia v Paríži a v r. 1948 na Bienále v Benátkach. V r. 1957 sa stal predsedom Zväzu slovenských výtvarných umelcov. Po okupácii Československa v r. 1968 emigroval do Kanady, kde bol členom surrealistickej skupiny Melmoth a vydával surrealistickú revue Scarabeus (v r. 1979 – 1998). Vo vojnových rokoch jeho tvorba formálne vychádzala z klasickej maľby s expresívnymi prvkami, v ktorej široké čierne kontúry ohraničovali žiarivé farebné plochy, plôšky a body presiaknuté vnútorným svetlom.¹ Okolo r. 1946 sa prvýkrát objavuje forma polkruhu, polmesiaca ako profilu ženskej hlavy. Luna sprevádzala celú jeho tvorbu. Vznikol tzv. gudernovský archetyp ženy s príznačnými črtami. V r. 1949 – 1950 nastal v jeho tvorbe vývinový zlom podmienený spoločensko-politickými udalosťami. Posilnila sa obrazová dejovosť, ktorá nadobúdala reálnejšiu podobu zobrazenia. Zvýraznil sa monumentálny charakter a tiež dekoratívna črta prác s tzv. angažovanými spoločenskými témami na jednej strane a s námetom rodiny na strane druhej. V 60. rokoch sa vrátil vo svojej tvorbe k surrealizmu. Vytvoril celý rad mimoriadnych krajinných zátiší na hranici metafyzickej maľby, ktoré sú v dejinách slovenského maliarstva ojedinelé.² Počas celého života využíval i techniku koláže. (M. Š.)

¹ KISS-SZEMÁN, Zsófia – OBUCHOVÁ, Viera – PAŠKO, Peter. Galéria Nedbalka. Slovenské moderné umenie. Bratislava : Calder s. r. o., 2012, s. 115.

² Ladislav Guderna, rodený surrealista. [online]. Galéria Nedbalka Slovenské moderné umenie. [Citované 16. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://www.nedbalka.sk/stala-expozicia/zoznam-autorov/ladislav-guderna>>

Josef Hampl

17. apríl 1932, Praha

Grafik, maliar a sochár. Patrí dodnes k nedoceneným experimentálnym a alternatívnym umelcom. Vyučil sa u svojho otca, bol krajčírom, potom študoval Strednú školu dekoratívnych umení v Prahe u prof. J. Nováka. V r. 1955 – 1960 absolvoval súkromné štúdium na pražskej Vysokej škole dekoratívnych umení u prof. J. Masáka. Od r. 1967 pracoval ako brusič litografických kameňov na pražskej Akadémii výtvarných umení, neskôr až do r. 1990 ako odborný asistent a lektor grafických techník v ateliéri u prof. L. Čepeláka. Po figurálnych začiatkoch cez akčnú a štruktúrálnu grafiku dospel na začiatku 70. rokov 20. storočia ku geometrickej abstrakcii. Od záveru 50. rokov bol v úzkom styku s Bohumilom Hrabalom, Jiřím Kolářom a Vladimírom Boudníkom. Sprvoti vychádzal z jeho objavov, čoskoro sa názorovo osamostatnil. Patril k disidentským umelcom, ktorí tvorili utajene bez nádeje na publikovanie. Tvoril obrazy so strhávanými vrstvami lakov, začleňoval citácie hebrejských nápisov sňatých z náhrobkov židovského cintorína. Najpríznačnejšími sú pre neho šité koláže na stroji, kde využíva listy, ktoré roky dostával či plagátky strhávané v newyorskej čínskej štvrti. (M. P.)

Ján Hanák

17. február 1931, Bánovce nad Bebravou
– 29. august 2015, Košice

Scénograf, ilustrátor a maliar. V r. 1946 išiel na talentové prijímacie skúšky na oddelenie kreslenia a maľovania pri Slovenskej vysokej škole technickej v Bratislave a na zvláštne povolenie povereníka Laca Novomeského sa stal riadnym poslucháčom.¹ V r. 1946 – 1948 študoval na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave u Gustáva Mallého a Kolomana Sokola. V r. 1951 – 1955 študoval na bratislavskej Vysokej škole výtvarných umení, najprv figurálnu maľbu u prof. Jána Mudrocha, neskôr scénické výtvarníctvo u prof. Ladislava Vychodila na Divadelnej fakulte Vysokej školy múzických umení v Bratislave. Už počas štúdií v r. 1954 pracoval Ján Hanák ako scénograf v Štátnom divadle Košice. Okrem návrhov scén pre Shakespeareove drámy, vytvoril i scény pre opery napr. Svätopluk Eugena Suchoňa a Vzkriesenie Jána Cikkera. V r. 1965 sa podieľal na československej expozícii na Bienále výtvarných umení v Sao Paulo v Brazílii. Niekoľkokrát vystavoval aj na Pražskom Quadriennale. Venoval sa i voľnej maľbe. Maliarsky fenomén bol neustále prítomný v jeho scénickej tvorbe a dramatický svet divadla prestupoval jeho komornú maľbu.² (M. Š.)

¹ Zomrel významný slovenský scénograf a maliar Ján Hanák. [online]. Webnoviny.sk. [Citované 16. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://www.webnoviny.sk/slovensko/clanok/987612-zomrel-vyznamny-slovensky-scenograf-a-maliar-jan-hanak/>>

² NĚMCOVÁ, Helena (ed.). Hanák. Košice : Východoslovenská galéria, 2001. s. 3. ISBN 80-85745-39-9

Danica Hanáková

22. august 1953, Bratislava

Scénografka a kostýmová výtvarníčka. Vyštudovala scénické a kostýmové výtvarníctvo v Bratislave. Po absolvovaní vysokoškolského štúdia začala pracovať v Štátnom divadle v Košiciach. Napriek tomu, že vyštudovala i scénografiu, celý život sa venuje návrhu divadelných kostýmov. Počas svojho pôsobenia pripravila viac ako 190 návrhov kostýmov pre Štátne divadlo v Košiciach a iné divadlá. Divadelné kostýmy pripravovala pre viaceré opery, činohry, balet, ale i rôzne televízne projekty. Medzi najznámejšie patria napr. Aida, Nabucco, Tartuffe, Richard III., Traviata, Labutie jazero, Charleyho teta, Edith Piaf, Krútnava, Carmen, Figarova svadba a i. (M. Š.)

Štefan Hudák

27. jún 1942, Veľký Šariš
– 17. november 2014, Košice

Scénograf. V r. 1966 absolvoval Vysokú školu múzických umení v Bratislave, kde študoval odbor scénografia u prof. Ladislava Vychodila. Od r. 1992 bol na voľnej nohe. Patril do prúdu „akčnej scénografie“, kde sa scénograf stáva spolutvorcom inscenácie. Od r. 1968 bol interným architektom v štúdiu Slovenskej televízie v Košiciach, kde tvoril scénu pre reláciu Zlatá brána. Bol vedúcou osobnosťou košického Divadielka pod kupolou. Vytvoril množstvo scénografií v takmer všetkých divadlách na Slovensku. Spolupracoval s Novou scénou v Bratislave, Štátnym divadlom Košice, divadlami v Žiline, Prešove a i. Pre zvolenské Divadlo Jozefa Gregora Tajovského pripravil mnohé scény, pričom desať z nich vytvoril pre festival Zámocké hry zvolenské. (M. Š.)

Viktor Hulík

13. august 1949, Bratislava

Maliar a tvorca objektov. Študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave u prof. Ladislava Čemického a Petra Matejku. V r. 1990 získal ročné tvorivé štipendium od Pollock-Krasnerovej nadácie z New Yorku. V r. 1996 založil bratislavskú Galériu Z a každoročnú exteriérovú prehliadku Socha a objekt. Je autorom známej sochy bratislavského Čumila hľadacieho z kanála. V kolážach si ekologicky pohráva s krajinou. Zasahuje do jej výseku posuvnou geometrickou kompozíciou. Obraz sa rozkladá, pohyb zviditeľňuje vďaka systému cólštoku – skladacieho metra, ktorý umožňuje nekonečné množstvo variácií. Od prvotne ekologických a krajinných osnov s geometrickou kompozíciou sa prepracoval k hravej geometrickej abstrakcii. (M. P.)

Dalibor Chatrný

28. august 1925, Brno
– 5. júl 2012, Rajhrad pri Brne

Grafik. V r. 1945 – 1949 študoval na Pedagogickej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe (u Cyrila Boudu, Martina Salcmána, Josefa Sejpku, Františka Kovárna, Karla Lidického). V r. 1949 – 1953 pokračoval v štúdiu na Akadémii výtvarných umení v Prahe (u Vladimíra Sychru a Vladimíra Silovského). V r. 1963 – 1986 pôsobil ako pedagóg na oddelení propagačnej grafiky Strednej umeleckopriemyselnej školy v Brne. V r. 1990 – 1992 bol pedagógom na Akadémii výtvarných umení v Prahe. V r. 1992 – 1993 sa stal pedagógom v Ateliéri konceptuálnych tendencií na Fakulte výtvarných umení v Brne a v r. 1992 – 1994 pôsobil ako pedagóg na Katedre scénografie Janáčkovej akadémie múzických umení v Brne. Chatrný je predstaviteľom abstraktného umenia. Okrem grafickej tvorby, z ktorej vychádza, využíva širokú škálu ďalších vyjadrovacích spôsobov. Zavše sa priblížil aktuálnym prejavom akčného a konceptuálneho umenia a zaujímal ho vzťah výtvarnej tvorby k základným prírodným silám a krajine. Dlhodobu sa zaoberal súvislosťou sémantických obsahov slov s ich možnou vizuálnou podobou. Okrem výtvarných interpretácií fotografií je aj autorom audiovizuálnych realizácií. (M. P.)

Jozef Jankovič

8. november 1937, Bratislava

Sochár, šperkár, maliar a grafik. Štúdium absolvoval na Vysokej škole výtvarných umení (VŠVU) v Bratislave v odbore figurálne sochárstvo u prof. Jozefa Kostku. Bol prvým porevolučným rektorom VŠVU, kde od tých čias pôsobí ako profesor. Je zakladateľom počítačovej grafiky na Slovensku. Trvalým námetom jeho tvorby pochádzajúcej zo svojej bytnej syntézy pop-artu, novej figurácie a nového realizmu je človek a ľudská postava. Získal Grand Prix na medzinárodnom bienále súčasného umenia Danuvius v Bratislave (1968), cenu na Bienále mladých v Paríži (1969), Herderovu cenu (1983). Reprezentoval Slovensko na Bienále v Benátkach (1970, 1995), či výstave východoeurópskej avantgardy Europa – Europa v Bonne (1994). Jeho tvorba je zastúpená v zbierkach viedenského Museum des XX. Jahrhunderts, Museum moderner Kunst Stiftung Ludwig a Albertiny, Museum Bochum, Kupferstich Kabinet, Drážďany. Vytvoril monumentálne sochy pre Pamätník SNP v Banskej Bystrici, La Défense v Paríži a Olympijský park v Soule. Jeho koláže sú vlastne nízkymi reliéfmi. Tu, rovnako ako v celej jeho tvorbe, ide o postavenie človeka za istých či daných okolností. O jeho pohľad na svet. Niekedy ironický, inokedy tragický alebo oboje zároveň. Dôležitú otázku pritom zohráva komunikácia. Jej možnosť. Nemožnosť. Diela vypovedajú o nutnosti dialógu či polemiky, hoci niekedy iba samého so sebou. (M. P.)

Věra Janoušková

25. jún 1922, Úbyslavice
– 11. august 2010, Praha

Grafička, sochárka, autorka koláží. Štúdium absolvovala v r. 1941 – 1942 na Sochársko-kamenárskej škole v Hořiciach, v r. 1942 – 1948 študovala na Umeleckopriemyselnej škole a Vysokej škole umelecko-priemyselnej v Prahe u prof. Karla Dvořáka a Josefa Wagnera. Stala sa zakladajúcou členkou skupiny UB 12, kam patrili aj Adriena Šimotová, Václav Boštík, Jiří John, Stanislav Kolíbal. Na začiatku tvorby sú jej sochy realistické, na prelome 50. a 60. rokov 20. storočia používa nájdené predmety, kombinuje sadru s kovovými nástrojmi a ďalšie technické prvky, zjednodušuje figúru, pracuje s odtlačkami štruktúr. Pred polovicou 60. rokov používa staré smaltované predmety, spájané sadrou, azbesto-cementom alebo zvaraním. Pri sochárskej práci sa až do konca systé-maticky zaoberala kolážou, kde, rovnako ako v objektoch, dospela ku grotesknému výrazu, súvisiacemu s medzinárodným prúdom pop-artu alebo nového realizmu. V kolážach tvorila kompozíciu zo strihov, opalovaných papierov, vrstiev strhaných z plagátovacích plôch či hracích karát. V posledných dvoch desaťročiach sa stupňuje záujem o jej tvorbu a rad ustanovizní, vrátane Národnej galérie, ktorá jej usporiadala retrospektívnu výstavu. (M. P.)

Martin Kellenberger

11. október 1957, Bratislava

Grafik, maliar a ilustrátor. Absolvoval Katedru výtvarnej výchovy Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského. V r. 1981 – 1992 pracoval ako výtvarný redaktor vo vydavateľstvách Tatran a Mladé letá. V súčasnosti pôsobí na výtvarnej katedre Fakulty architektúry Slovenskej technickej univerzity. Jeho dielo reflektuje európske i svetové dejiny, a preto sa v ňom často objavujú biblické motívy, či osobnosti stredoveku, novoveku i moderny, ako boli Gutenberg, Komenský, van Gogh a i. Je verný aj kúzlu rozprávok a predovšetkým človeku. Verí hodnotám ľudskej civilizácie, kultúry a humanizmu. Mal viaceré autorské výstavy nielen na Slovensku, ale i v USA, Maďarsku, Českej republike, Rakúsku, Francúzsku a i. Získal viacero ocenení, medzi nimi Cenu Ľudovíta Fullu (2001), bol nominovaný na medzinárodnú Cenu Hansa Christiana Andersena. (M. Š.)

¹ Martin Kellenberger. [online]. Martin Kellenberger. [Citované 17. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://www.martin-kellenberger.com/>>

Alojz Klimo

3. august 1922, Piešťany
– 12. október 2000, Bratislava

Maliar, grafik, ilustrátor, tvorca monumentálno-dekoratívnych prác, priestorových objektov a hračiek. Štúdium absolvoval na Vysokej škole technickej v Bratislave, oddelenie kreslenia a maľovania u prof. Maximiliána Schurmannu a Gustáva Mallého, Vysokú školu umeleckopriemyselnú v Prahe u prof. Jána Baucha a Antonína Pelca. Klimo je jedným z najvýznamnejších predstaviteľov geometricko-konstruktívnej línie na Slovensku. V r. 1970 zastupoval Československo na EXPO '70 v Osake. Vo svojich ilustračných kolážach kombináciou zjednodušených tvarov s prenikavou farebnosťou postihuje a približuje detskému čitateľovi povahu ľudových námetov a prvkov obsiahnutých v zborníku národných piesní. (M. P.)

Jiří Kolář

5. október 1914, Protivín
– 11. august 2002, Praha

Básnik, prekladateľ, autor koláží a kolážovaných objektov. Člen Skupiny 42 a Křižovatka. Prvé koláže surrealistického charakteru vystavoval v r. 1937 v Prahe. V ďalších rokoch sa venoval písanej poézii, od ktorej sa postupne odkláňal počas 50. rokov. Na prelome 50. a 60. rokov 20. storočia dospel k tzv. evidentnej poézii, kde slovo a text stratili pôvodný význam. Vytvoril rad vlastných metód, ktoré do dôsledkov rozvíjal, aby sa mu potom odkrývali ďalšie obzory. K najdôležitejším postupom patrí chiazmáž, ktorou vytváral nové kompozície z útržkov textov, zemepisných máp, notových záznamov atď. Krkváže vznikli zhúžvaním pôvodných tlačí a ich deformovaním. Roláže vytváral rozrezaním rôznych reprodukcí a striedaním takto vzniknutých pásikov alebo štvorčekov podľa určitých pravidiel. Tak sa prelínali rozličné časy a príbehy. V prelážach išlo opäť o prepojenie odlišných, zdanlivo nezlučiteľných situácií. Zmizáže alebo antikoláže vznikali odstránením hlavných motívov z notoricky známych obrazov. Kolář objavil ešte rad ďalších metód. Od r. 1980 žil v Paríži, do Prahy sa začal vracieť po páde socialistického režimu v r. 1989. Vystavoval po celom svete, ako jeden z mála československých umelcov druhej polovice 20. storočia sa výrazne presadil v medzinárodných súvislostiach. (M. P.)

Miloš Kopták

6. február 1969, Žilina

Ilustrátor, grafik a maliar. Po absolvovaní štúdia na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici, odbor literatúra a výtvarná výchova, študoval na oddelení grafiky a knižnej ilustrácie na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave v r. 1991 – 1997. Absolvoval i študijné pobyty na École des Beaux Arts vo Francúzsku (St. Etienne a Mulhouse). Venuje sa maľbe, kresbe, priestorovej tvorbe, fotografii, land artu¹ a najmä knižnej ilustrácii, spolupracuje s domácimi i zahraničnými vydavateľstvami. Stál pri založení Asociácie ilustrátorov, vedie vydavateľstvo Modré na bielom. Lektoruje odborné semináre a workshopy z oblasti ilustrácie, knižnej tvorby a voľného umenia. Získal viacero ocenení napr. Zlatá stuha a Cena Ľudovíta Fullu 2009. Ilustroval veľké množstvo kníh nielen doma, ale i v zahraničí. (M. Š.)

¹ Umelecký smer, ktorý vznikol v 60. rokoch 20. storočia v USA, uplatňuje prechod z ateliéru do prírody. Umelci tvoria diela priamo v prírode, ktorá nie je poznačená zásahom človeka.

Patrik Kovačovský

14. september 1970, Bratislava

Maliar, sochár, grafik. V r. 1990 – 1996 študoval na Vysokej škole výtvarných umení (VŠVU) v Bratislave u prof. J. Gavulu a prof. J. Jankoviča. Od r. 1999 pedagogicky pôsobí na VŠVU v Bratislave ako vedúci Ateliéru sochy v architektúre a vo verejnom priestore. V r. 1996 bol ocenený titulom Mladý slovenský výtvarník roka. Zúčastnil sa na Euraca, sprievodnej výstave k Documenta X. v Kasseli v r. 1997 a na EXPO v Hannoveri v r. 2000. Jeho tvorba, presahujúca široké spektrum médií od kresby, maľby, sochárskej tvorby inštalácie až po video, je charakteristická subjektívnou, intímnu a v iných prípadoch detsky hravou víziou sveta a vášnivým prístupom ku kreatívnej práci, ktorý zaujímavým spôsobom balansuje na hranici profesionálneho umenia a záľuby. Jeho práce sú známe dokonalým technickým prevedením. V ranej tvorbe inklinoval v rôznych objektoch zo skla a kovu k neokonštruktivistickému prejavu. Postupne začal viac používať nové materiály, plasty ako aj priemyselné odpady, nové technológie sa stali súčasťou jeho projektov a inštalácií. V inštaláciách využíva i svetlo. V maliarskej tvorbe uprednostňuje akryl, ktorý mu umožňuje rýchlejšie spontánnejšie postupy v agresívnejšej farebnosti. Pri počítačovej grafike využíva najnovšie technologické možnosti. Konceptuálna stránka jeho diel spočíva v zaoberaní sa určitými komunitami (napr. modelárov, baníkov), kde ho zaujíma zvláštny sociálny moment, ako aj historické súvislosti a vzťahy.¹ Svoje projekty prepája i do 2D alebo 3D objektov. (M. Š.)

¹ JANČÁR, Ivan: Patrik Kovačovský – Reinterpretácia. Faksimile. [online]. Galéria mesta Bratislavy. [Citované 17. novembra 2015]. Dostupné na: <http://www.gmb.sk/sk/month/detail/december_2009/>

Ivica Krošláková

2. október 1943, Bratislava

Maliarka, grafička, ilustrátorka. Študovala na Vysokej škole múzických umení v Bratislave, oddelenie komornej maľby u prof. Jána Mudrocha, na Akadémii výtvarných umení v Prahe, oddelenie komornej maľby u prof. Karla Součka, na Akademie der bildenden Künste, oddelenie abstraktnej maľby u prof. Sergiusa Pausera. Je členkou rakúskej skupiny Intakt, združenia International Association of Woman in the Art (1986) a od r. 2002 viedenskej skupiny Kunstkreis. Jej abstraktné dielo s lyrickými podtónmi je predchnuté vnútorným zápasom racionality a živelnosti a vyznačuje sa záľubou v lacných materiáloch, ktorých prepájaním dosahuje v ploche plastického účinku. (M. P.)

Peter Lipkovič

11. apríl 1960, Košice

Maliar, autor plastík a objektov. V r. 1978 absolvoval košickú Strednú umelecko-priemyselnú školu. Od r. 1991 je aktívnym členom Spolku C+S Art. Spoločne s Jozefom Amrichom, Ondrejom Jurínom a Zbyňkom Prokopom sa v 80. rokoch 20. storočia podieľali na formovaní neoficiálnej výtvarnej scény na východnom Slovensku. Nosná pre neho je práca s hodvábnym papierom s citelňou poetickou inšpiráciou. Vytvára objekty na osnove opakovania sa určitého rytmu farebnej a ornamentálnej modelácie s pretŕhaním papiera.¹ (M. Š.)

1 PODHORSKÁ, Kvetoslava: Peter Lipkovič postavil krehké monumenty z kartónu. [online]. Košické kultúrne centrá. [Citované 17. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://www.k13.sk/peter-lipkovic-postavil-krehke-monumenty-z-kartonu/>>

Milan Lukáč

20. marec 1962, Bojnice

Sochár, grafik a maliar. Vyštudoval sochárstvo na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave v ateliéri Jána Kulicha a Ladislava Snopeka, neskôr študoval na École Nationale Supérieure des Beaux Arts v Paríži u Jeana Cardota. Od r. 1990 pôsobí ako docent na Fakulte architektúry Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Získal viaceré ocenenia napr. cenu Akadémie výtvarných umení a Francúzskeho inštitútu v Paríži Portrait Paul - Louis Weiller (1990), Cenu Martina Benku (1988), Prix-Itinéraire v Salon Levallois (1998). Jeho tvorba vychádza z moderných tradícií pop-artového objektu. Využíva najmä kov a drevo, najčastejšie však vytvára objekty kombinované z rôznych materiálov, najmä z kusov kovového šrotu. Oblíbenou témou je príroda, vodný živel a živočíšna ríša – rôzne druhy vtákov, hmyzu a rýb. Jeho „botanické sny“ sa vyznačujú krehkosťou prírodných foriem, ktoré ožívajú v bronzových a kovových objektoch. Rovnaké témy spracováva aj v grafických listoch, kresbách a najnovšie aj v nízkych reliéfoch. Vyniká v nich jeho ľahká, improvizatívna kresba, ktorou vystihuje podstatu prírodného tvaru i ľahkosť pohybu. Plastiku nechápe ako monolitný blok, ale ako perforovaný objekt, cez ktorý sa priestor prelína, ktorým prechádza a prúdi svetlo so vzduchom.¹ Preto sú významnou súčasťou jeho tvorby monumentálne práce komunikujúce s priestorom. Medzi jeho najznámejšie práce patria – Pamätník holokaustu v Bratislave, Pamätník politickým väzňom v Žiline a i. (M. Š.)

1 Milan Lukáč. [online]. Medeko Art Casting. [Citované 17. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://www.artcasting.sk/sk/umelci/milan-lukac>>

Albert Marenčin

26. júl 1922, Bystré nad Topľou

Dramaturg, scenárista, fotograf, básnik, autor koláží. Po absolvovaní stredoškolských štúdií v Prešove študoval v r. 1941 – 1945 na Filozofickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave. V r. 1945 – 1947 študoval na Sorbonne, zároveň v r. 1946 – 1947 na Vysokej filmovej škole v Paríži. V r. 1945 bol redaktorom Spravodajskej agentúry Slovenska, v r. 1945 – 1948 zahraničným spravodajcom denníka Národná obroda a súčasne redaktorom a hlásateľom vysielania Francúzskeho rozhlasu pre Československú republiku a redaktorom týždenníka Parallele v Paríži. Od roku 1948 bol zamestnancom československej Vládnej delegácie na Valnom zhromaždení OSN. Pracoval na sekretariáte ministra zahraničných vecí Vladimíra Clementisa. V r. 1949 – 1972 pôsobil ako lektor, dramaturg, scenárista a hlavný dramaturg Československého štátneho filmu v Bratislave. V r. 1965 sa stal členom Patafyzického kolégia v Paríži v hodnosti Regent ubudoxológie pre Slovensko a príslušné oblasti. V r. 1971 sa pripojil k československej surrealistickej skupine, ktorej vedúcou osobnosťou bol básnik Vratislav Effenberger. V období tzv. normalizácie musel odísť zo Slovenského filmu a pracoval v Slovenskej národnej galérii. Mal zákaz publikovať. Po r. 1990 sa vrátil ako pedagóg na Filmovú a televíznu fakultu Vysokej školy múzických umení. Začali vychádzať jeho preklady z francúzskej literatúry a pokračoval aj vo svojej výtvarnej práci a výstavnej činnosti, najmä v rámci surrealistickej skupiny. Koláž vnímal ako jeden z výrazových prostriedkov poézie, nielen ako ilustráciu konkrétnej básne, ale jej rovnocennú súčasť.¹ (M. Š.)

¹ Albert Marenčin. [online]. Literárne informačné centrum. [Citované 17. novembra 2015]. Dostupné na: <http://www.litcentrum.sk/slovenski-spisovatelia/albert-marencin#curriculum_vitae>

Erna Masarovičová

12. február 1926, Betliar – 25. jún 2008, Bratislava

Sochárka, šperkárka a medailérka. V r. 1943 – 1944 študovala textilný odbor na Vysokej škole umeleckého priemyslu v Budapešti a v r. 1946 – 1951 sa venovala štúdiu keramiky na Vyššej škole umeleckého priemyslu v Bratislave. V r. 1956 absolvovala Vysokú školu výtvarných umení v Bratislave v sochárskom ateliéri Fraňa Štefunka. Stala sa zakladateľkou moderného šperku na Slovensku. Venovala sa drobnej plastike, plaketám, šperku a monumentálnej tvorbe pre architektúru. Od začiatku svojej tvorby uplatňovala dve základné charakteristiky: chápanie materiálu a využitie jeho daností v organicky prirodzených tvaroch. Typickým prvkom jej komornej tvorby bola voľba materiálu – kovu, ktorý zoskupením a zváraním organizovala do jednotného tvaru. V prvej polovici 60. rokov vytvárala drobné cínové plastiky s motívom ženskej, detskej, a najmä zvieracej figúry, pri ktorých využívala zváranie, tepanie, kovanie kovu. Dopracovala sa k abstraktným, kubizujúcim stvárneniam, ktoré zoskupila do priestorových kompozícií vyznačujúcich sa vysokou expresívnosťou (Zničené mesto, 1964).¹ V 70. rokoch sa v jej tvorbe posilnila sochárska poloha komornej žánrovej kompozície, v ktorej dominoval námet široko chápaných medziľudských vzťahov a drobných udalostí v jej živote. Autorkinu komornú tvorbu dopĺňajú reliéfy, medaily, plakety a šperky, v ktorých využívala sochársky prístup a dekoratívnosť nahrádzala do veľkej miery ideovosťou.² (M. Š.)

¹ KISS – SZEMÁN, Zsófia: Erna Masarovičová – Dvojhlavý vták. [online]. Galéria mesta Bratislavy. [Citované 17. novembra 2015]. Dostupné na: <http://www.gmb.sk/sk/month/detail/jul_2011>

² Tamže.

Svätopluk Mikyta

10. júl 1973, Čadca

Grafik, maliar, fotograf a intermediálny umelec. V r. 1992 – 1999 študoval na Vysokej škole výtvarných umení (VŠVU) v Bratislave v ateliéri grafiky doc. Vojtecha Kolenčíka. V r. 1995 – 1997 na Akadémii umenia a dizajnu v Stuttgarte v ateliéri maľby prof. Wolfganga Gäfgena a v r. 1999 – 2000 na VŠVU v Bratislave v ateliéri keramiky, kde si robil doplnkové štúdium u doc. Ivce Vidrovej – Langerovej. V r. 2001 – 2002 získal štipendium DAAD na Universität der Künste v Berlíne u prof. Bernda Koberlinga. Je laureátom Ceny Oskára Čepana za r. 2008, iniciátorom občianskeho združenia Štokovec a kultúrnej platformy Banská St a nica Contemporary v Banskej Štiavnici. Jeho tvorba je dlhodobou koncentrovaná do troch mediálnych oblastí – autonómnej kresby, kresbových komentárov nájdených obrázkov, grafiky a ich presahov v médiu inštalácie muzeálneho typu. Do popredia vystupuje najmä archeológia estetiky novodobej histórie Slovenska v európskych kontextoch 20. storočia, mapovanie stôp jej kultúrnej transformácie a tematizácia kolektívnej pamäte.¹ V r. 2013 vytvoril cyklus komorných tlačí Moja krajina. Použil tu zvláštny autorský postup techniky pretlaču. Ako vizuálny a významový základ diela využíva apropriované fotoreprodukcie dobových náučných pohľadov na dominanty Vysokých Tatier s popisom ich konkrétnych lokalít. (M. Š.)

¹ VRBANOVÁ, Alena: Svätopluk Mikyta Moja krajina. [online]. Art Dispečing. [Citované 17. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://www.artdispecing.sk/?IDe=226437>>

Igor Minárik

23. október 1948, Bratislava

Maliar, asamblážista. Študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave u prof. Dizidera Millyho a Petra Matejku. Učí na základnej škole. V 70. a 80. rokoch 20. storočia sa zúčastňoval na výstavách mimo oficiálnej výtvarnej scény po bytoch a v neumeleckých ustanovizniach, či na hudobných večeroch a súkromných podujatiach. Prispieval do tajných výtvarných albumov, ktoré si navzájom posielali českí a slovenskí umelci. Príznačné je pre neho zahaľovanie, skrývanie, prekrývanie či vrstvenie motívu, čo vedie k interpretačnej schovávačke. (M. P.)

Vladimír Popovič

27. november 1939, Vysoká nad Uhom

Maliar a kolážista. Študoval na Akadémii výtvarných umení v Prahe u prof. Vojtecha Tittelbacha, na Vysokej škole výtvarných umení (VŠVU) v Bratislave u prof. Dezidera Millyho a Petra Matejku. Koncom štúdií vystavoval prvé papierové krkváže, asambláže a uskutočňoval akcie s papierom, ktorý bol pre neho rovnocenný tvorivý materiál. Významne prispel k výtvarnému účinku kultového filmu Slávnosť v botanickej záhrade (1968 – 1969 režiséra E. Havetta), v tzv. „divadle obrazov“ presadzoval spojenie slova, obrazu a hudby. V r. 1990 – 2007 bol profesorom na VŠVU (multimediálny ateliér). Jeho zdanlivo ihravé diela sú záznamom dojmov, postrehov a komentárov k životu a spoločnosti s osobitou symbolikou a poetikou a častou príbehovosťou. S papierom sa azda narodil. Stal sa mu podkladom pre záznamy všetkého druhu: načarbané, nakreslené, namalované, bedlivo poskladané či zúrive zhúžvané a zahodené, aby ich opätovne vyhládal a narovnal. Je to v podstate denník, ktorý mu rozfúkal čas a ktorý sa pokúša dať dokopy. Lepí k sebe včerajšok aj dnešok, čosi prepisuje, premaľúva, estetizuje, podľa okamžitých poryvov. Spomína si vlastne na detstvo: papieroví vojačikovia, lietadlá, vysoké kostolné veže, kone s túžbami, s túžbami diaľok a samozrejme – ženy a politika. (M. P.)

Peter Roller

7. júl 1948, Bratislava

Sochár a grafik. Študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, oddelenie figurálneho sochárstva u prof. Jozefa Kostku, doc. Alexandra Trizuljaka a prof. Jána Kulicha, kde od r. 1992 vyučuje. Je členom predsedníctva združenia Sympóziom Lindabrunn v Rakúsku a zakladateľom Nippon Clubu. Jedným z hlavných znakov tvorby je jeho vlastné písmo, ktoré si vymyslel v r. 1968, nazval ho podľa seba „petrogram“, pokrýva ním plochy, objekty, i nájdené kamene. (Tie, mimochodom, anonymne zanecháva na opustených miestach po Bratislave, aby ich ľudia nachádzali a tešili sa z nich ako z historického nálezu). Námetovo sa vo všetkých médiách zameriava na pár základných okruhov: písmo, znak, štruktúra, priestor a ilúzia, kde podstatou je hľadanie a odkrývanie tajomstiev. Hra. Sem patria aj poštové známky krajín, ktoré už neexistujú: staroveký Egypt, antické Grécko, Kartágo, Judea alebo bývalé kolónie, alebo vesmírna pošta krajín, ktoré ešte len nastanú. Okrem názvu označuje každú známku exotickou pečiatkou danej krajiny, dátumom a číslom, pod ktorým ju eviduje. Z plytkého reliéfu známk, zasadených do kvázi stránok filatelistického albumu, buduje mini-priestor, dotváraný farbami a vizuálnou poéziou čiernych znakov – petrogramov. Z každej známky tak vane čaro neznámej exotickkej krajiny a jej farebných odtieňov. Skladačky sú zase minisochy vzniknuté jednoduchými, ale pôsobivými zásahmi do papiera, ktoré vyzdvihujú jeho elasticitu a verzabilitu. (M. P.)

Peter Rónai

6. júl 1953, Budapešť

Maliar, fotograf, konceptuálny umelec. Vyštudoval v r. 1970 – 1974 maľbu na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave u prof. Jána Želibského, v r. 1974 – 1976 maľbu a grafiku na maďarskej Akadémii výtvarných umení u prof. I. Koczis v Budapešti, kde absolvoval v r. 1976 – 1977 i postgraduálne štúdium v teórii fotografie. V období r. 1990 – 1993 bol spolu s Júliusom Kollerom členom skupiny Nová vážnosť. V r. 1990 pedagogicky pôsobil na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre, o tri roky neskôr vyučoval konceptuálne umenie na Fakulte výtvarných umení Vysokého učenia technického (VUT) v Brne. Neskôr riadil Katedru umeleckej komunikácie na Fakulte masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. V súčasnosti je vedúcim Katedry výtvarných umení a intermédií na Fakulte umení Technickej univerzity v Košiciach – pedagogicky pôsobí v Ateliéri grafiky a experimentálnej tvorby. Rónaiova interpretácia umenia spočíva nielen v jeho narúšaní, ale často v popieraní jeho podstaty. Sám sa označuje za typického predstaviteľa postmoderny, ktorá je charakteristická nestálosťou, premenami, zlučovaním nezlučiteľného a spochybňovaním dlhodobu platných noriem. V každom výstupe (performance, event), diele (fotografii, obrazoobjekte, voľne stojacom objekte, videu, videoinštalácií...) je zakomponovaná deštrukcia formátu, tzv. obrazoborectvo. Dominantnou oblasťou jeho tvorby je elektronický obraz a video umenie, v ktorých osobitým spôsobom reflektuje „slovenskú virtuálnu realitu“ a samotný jazyk média. Register jeho aktivít je široký: objekty, ready-mades, antiobrazy, environmenty, texty, fotografie a videopráce.¹ (M. Š.)

1 PODHORSKÁ, Kvetoslava: Peter Rónai. [online]. Košické kultúrne centrá. [Citované 17. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://www.k13.sk/peter-ronai-sr/>>

Veronika Rónaiová

21. máj 1951, Kremnica

Grafička, maliarka a ilustrátorka. V r. 1966 – 1970 študovala v Bratislave na Strednej škole umeleckého priemyslu pod vedením Rudolfa Filu. V r. 1970 – 1976 pokračovala v štúdiu na Vysokej škole výtvarných umení u prof. Vladimíra Gažoviča v Bratislave. V r. 1978 získala štipendium Ľudovíta Fullu. Je zakladajúcou členkou skupiny Individual (1999). V r. 2002 habilitovala na docentku na Vysokej škole umeleckého priemyslu v Prahe. Pedagogicky pôsobila na Katedre výtvarných disciplín Slovenskej technickej univerzity v Bratislave (1998 – 2003), v súčasnosti pôsobí na Katedre výtvarnej výchovy Pedagogickej fakulty v Trnave. Jej tvorbu radíme prevažne k hyperrealizmu (alebo fotorealizmu).¹ Zaujímajú ju skutočnosť zaznamenaná prostredníctvom fotoaparátu, teda časový výsek plynúceho deja, čo pre slovenské umenie a najmä maliarstvo znamenalo prínos. Svoj program však obohacuje o vlastnú intímnu výpoveď prehlbujúcu sa čím ďalej tým viac. Introspektívne skúma vlastnú tvorbu, vypovedá o vlastnom živote, ale reaguje aj na konzumné-mediálne aspekty súčasnej spoločnosti. Maľbu kombinuje s inými médiami ako sú kresba, ready-made, PC print, koláž. Ako podklad niekedy využíva už použité plátna. (M. Š.)

1 Veronika Rónaiová. [online]. Roman Fecik Gallery. [Citované 17. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://www.romanfecikgallery.sk/umelec/16-veronika-ronaiova/>>

Dorota Sadovská

5. február 1973, Bratislava

Maliarka, fotografka a autorka inštalácií. V r. 1987 – 1991 absolvovala Strednú umeleckopriemyselnú školu, oddelenie textilu u Karola Pichlera. V r. 1991 – 1997 študovala na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, ktorú ukončila v Otvorenom ateliéri Rudolfa Sikoru na Katedre mal'by. V štúdiu pokračovala v r. 1997 – 1999 na École Nationale des Beaux Arts v Dijone vo Francúzsku u Orlan, Yan Pei-Ming, Pat Bruder. V r. 2004 ukončila doktorandské štúdium na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Vydala autorský katalóg SADO 1 (2005) a SADO 2 (2007). Vo svojej tvorbe mal'bu prepája s fotografiou a videom. Celá jej tvorba je založená na neustále sa opakujúcich paradoxných situáciách. Autorka dokáže poprieť tradičné obrazové koncepcie a zároveň vyvrátiť a spochybniť svoje vlastné riešenia.¹ Vede sofistikovaný dialóg s divákom, ktorého svojim umeleckým programom provokuje k úvahám o zmysle, funkcii a postavení súčasnej mal'by. Jej tvorba je charakteristická neustálym skúmaním, analýzou, overovaním a recykláciou mal'by a hľadaním jej presahov k iným médiám ako aj k samotnému výstavnému priestoru. Do obrazu vnáša realistickú figuráciu, akt, monumentálny portrét a kresťanskú ikonografiu. Jednotlivé problémy skúma hĺbkovo a dlhodobo, čo sa odráža v jej sériovom spôsobe tvorby. (M. Š.)

1 GERŽOVÁ, Barbora: Dorota Sadovská – Nahotou tela aj mysle. [online]. Nitrianska galéria. [Citované 17. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://nitrianskagaleria.sk/event/dorota-sadovska/>>

Peter Sceranka

16. október 1955, Košice
– 26. marec 1999, Košice

Sochár a kresliar. Študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave v r. 1976 – 1981. V r. 1992 získal v Barcelone 1. cenu v kategórii kresby na 10. bienále umenia pri príležitosti letných olympijských hier. V sochárskej oblasti sa snažil o odpútanie sa od tradičnej realistickej modelácie. Ide o komorné figurálne motívy tanečníč, ležiacich postáv, opakujúce sa spracovanie hláv (Zuzana v Egypte, 1980 – 1982; Hlava I – IV, 1996 – 1997) so zúročením v rozmernejších skulptúrach a kovových reliéfoch (Canapé, 1994; Elenine oči, 1995).¹ V monumentálnej forme sa Scerankova tvorba klenie od štylizovanej postavy Guliara (1989 – 1990) po návrh pomníka M. R. Štefánika pre Košice (1997 – 1998). V 90. rokoch dominantné miesto v jeho tvorbe zohrávala kresba najmä vo veľkorozmerných kompozíciách. V kresbe ceruzou zaznamenávame množstvo podôb a odtieňov, hutné figurálne scény a abstraktné výjavy. Experimentoval aj s inými materiálmi a podkladmi: pastel, tuš, piesok, preglejka a pod. V koláži uprednostňoval geometrické štruktúry, ktoré sú postavené na de-konstruktívnom poriadku farebných plôch.² (M. Š.)

1 Peter Sceranka. [online]. Eantik. sk. [Citované 17. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://www.eantik.sk/autor/3486/peter-sceranka/>>

2 Tamže.

Rudolf Sikora

17. apríl 1946, Žilina

Maliar, fotograf, grafik, autor objektov. V r. 1963 – 1969 študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave u prof. Dezidera Millyho (1963 – 1965) a prof. Petra Matejku (1965 – 1969). Paralelne navštevoval odbor scénografie u prof. Ladislava Vychodila na Vysokej škole múzických umení v Bratislave (1963 – 1965). V r. 1970 zorganizoval vo svojom byte v Bratislave Otvorený ateliér, podujatie, ktoré sa stalo modelom pre existenciu umelcov a umelkyní, ktorí sa po neúspechu Pražskej jari postavili do opozície voči návratu štátnej doktríny socialistického realizmu.¹ V r. 1989 sa aktívne zúčastňoval politického diania a bol jedným zo zakladateľov Verejnosti proti násiliu. V r. 1990 nastúpil ako pedagóg na Vysokú školu výtvarných umení v Bratislave, kde až do r. 2004 viedol Otvorený ateliér. V r. 1992 mu bol udelený titul profesor. Od r. 2003 pôsobil na Fakulte umení Technickej univerzity v Košiciach, kde zotrval až do r. 2011. Jeho tvorba vychádza z konceptuálneho myslenia, skúma existenciu človeka, hlavnými námetmi cyklov diel sú topografie, ekológia, kozmologické otázky, čas, priestor, civilizácia. Tieto témy sa snaží preniesť aj do svojich realizácií v architektúre. Od 90. rokov dochádza k opätovnej materializácii jeho tvorby príklonom k maľbe. Začal viac využívať geometrické prvky. Zároveň sa obracia ku skúmaniu vlastného bytia. Rozvíja i program veľkorozmerných diel napr. Polčas rozpadu, niektoré modifikácie Erbov a Hrobov pre Maleviča. Pre ich umeleckú kvalitu a interiérovú monumentálnosť sú výtvarnými kritikmi označované za výnimočné. (M. Š.)

1 GERŽOVÁ, Barbora: Rudolf Sikora, z cyklu Malevičov hrob. [online]. [Citované 17. novembra 2015]. Dostupné na: < <http://nitrianskagaleria.sk/virtualna-galeria/rudolf-sikora-z-cyklu-malevicov-hrob/> >

Adam Szentpétery

24. február 1956, Rožňava

Maliar. Študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave v r. 1976 – 1982. Od r. 1999 vedie Ateliér súčasného obrazu na Fakulte umení Technickej univerzity v Košiciach, od r. 2004 ako docent. Po ukončení štúdií sa postupnou štylizáciou industriálnych krajín, redukciou zátiší a vylúčením figurálnych narácií presúva do oblasti geometrickej abstrakcie, kde systematicky rozvíja svoj výtvarný program dodnes. Od konca 80. rokov minulého storočia vytvára „levitujúce“ figúry úlomkov, detailov a neexistujúcich vecí, ktoré striedajú „dekonštruktívne“ sústavy elementárnych plôch a prvkov, roztrieštených v obrazovom poli.¹ Paralelne konštruuje svoju kľúčovú sériu – mnoho-vrstevné štruktúry, založené na sériových postupoch, ťahu štetca v pravouhlom stretnutí línií. Vzniká tak rytmický vzorec, raster prekrývajúcich sa plôch, koherentný obrazový systém „integrovaného obvodu“ maľby (Čierna a Biela štruktúra, 1996; Digitál, 1998; Opakovaný rytmus, 1999). Od r. 1993 sa prikláňa k estetike symetrických kompozícií (predovšetkým v kosoštvorcových formátoch) s cieľom dosiahnuť stav rovnováhy, harmónie a vnútorného poriadku. V poslednom období uprednostňuje minimálnu reč veľkých čistých plôch s príbehom pásov a línií, vytlačeným do rohu, či na okraj plátna (Geometrizmy I, 1999; Geometrizmy III, 2001) alebo silné optické kvality a iluzívne zakrivenie priestoru, filtrované počítačom a znovu premietnuté na maliarske pole (Deformácia I a II).¹ Tu preferuje jasnú signálnu „ostrohrannú“ farebnosť žltej, červenej a modrej. V súčasnosti je významnou osobnosťou geometrickej maľby na Slovensku, ktorá ovplyvnila jej formovanie a podobu v posledných dvoch desaťročiach, aj v rámci širšieho stredoeurópskeho prostredia.² (M. Š.)

1 GERŽOVÁ, Barbora: Adam Szentpétery, z cyklu Malevičov hrob. [online]. [Citované 17. novembra 2015]. Dostupné na: < <http://nitrianskagaleria.sk/virtualna-galeria/adam-szentpeteri-z-cyklu-malevicov-hrob/> >
2 BESKID, Vladimír – ADAM, Richard (eds.). Adam Szentpétery Geometrizmy. Brno : Wannick Gallery, 2010. s. 10. ISBN 978-80-903895-6-4

Stanislav Šalko

23. január 1959, Zvolen

Keramikár, grafik, ilustrátor, maliar, tvorca inštalácií. Je absolventom keramického oddelenia košickej Strednej umelecko-priemyselnej školy a následne výtvarného odboru prešovskej Pedagogickej fakulty Univerzity P. J. Šafárika, odbor výtvarná výchova. Pôsobí v Prešove ako výtvarný pedagóg na základnej umeleckej škole. Patrí medzi mladších umelcov v Prešove, ktorí sa združovali v skupine KOPA.¹ Spolu s Petrom Kalmusom, Petrom Lipkovičom, Jozefom Amrichom a ďalšími sa stal členom spolku C + S Art. Skupina sa do povedomia dostala povestnými Laboratóriami – otvorenými dialógmi najnovších výtvarných trendov v netypických prostrediach. (M. Š.)

¹ Stanislav Šalko. [online]. Webumenia.sk. [Citované 17. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://www.webumenia.sk/autor/10474/>>

Jozef Šturdík

13. marec 1920, Križovany pri Trnave
– 14. november 1992, Bratislava

Maliar, ilustrátor a básnik. Študoval na Slovenskej vysokej škole technickej v Bratislave, oddelenie kreslenia a maľovania u Jána Mudrocha, ale i na viedenskej Akadémii výtvarných umení. V r. 1946 bol štipendistom parížskej École des Beaux-Arts, v ateliéri Eugena Narbonna spolu s Bernardom Buffetom, Mauricom Boitelom a Louisom Vuillermozom. Pod vplyvom priamej konfrontácie s dielami Picassa a Braquea – a vari tiež z nedostatku iného materiálu – sa vracia k prvopočiatkom a vo svojich kolážach na kartón lepí kúsky novín či ozdobného papiera, cez ktoré sťaby pretlačou kreslí ceruzou alebo atramentom, či maľuje gvašom. V začiatkoch svojej tvorby sa venuje figurálnym štúdiám a zátišiam. Od konca 40. rokov 20. storočia impresívny, poetizujúci prejav, neskôr sa prepracoval k osobitému krajinárskemu lyrizmu podnieteného čínskou maľbou na papieri. (M. P.)

Fedor Vico

9. november 1944, Šapinec,
dnes časť Okružleho

Karikaturista. Študoval na Strednej škole umeleckého priemyslu v Bratislave. Už v začiatkoch svojej tvorby začal spolupracovať s humo-ristickým časopisom Roháč, pre ktorý vytvoril populárnu postavu Jánošíka, vychádzajúcu niekoľko rokov pod názvom Dereš Fedora Vica, v týždenníku Nove žitja bol uverejňovaný jeho seriál Il'ko Sova z Bajusova. V Prešove organizuje medzinárodnú súťaž kresleného humoru Zlatý súdok. (M. Š.)

Edita Vološčuková

27. máj 1951, Stropkov

Textilná výtvarníčka, grafička a maliarka. Vysokoškolské štúdium ukončila v r. 1974 na Filozofickej fakulte Univerzity P. J. Šafárika (UPJŠ) v Prešove na Katedre výtvarnej výchovy. Po pedagogickom pôsobení na školách rôzneho typu (základné školy, stredné školy, základné umelecké školy) nastúpila v r. 1988 na miesto odbornej asistentky na Katedru výtvarnej výchovy Pedagogickej fakulty UPJŠ v Prešove, kde pôsobí po viacerých reorganizáciách fakulty dodnes. V r. 1989 získala titul PhDr. a v r. 2004 titul PhD. Je laureátkou Trienále akvarelu 1999 v Lučenci, držiteľkou Ceny prezidenta mesta Nowy Sącz – Salon 2003, Ceny rektora Prešovskej univerzity za Umeleckú tvorbu v r. 2003, držiteľkou Pochvalného uznania Galérie v Miškolci za projekt Trojhraníče. Je členkou umeleckého združenia Zvuk pri Slovenskej výtvarnej únii v Bratislave a členkou Združenia pre umenie Katedrum. V umeleckej tvorbe sa venuje grafike, počítačovej grafike, práci s autorským papierom, objektu, intermédiám a knižnej grafike. Je autorkou viacerých zrealizovaných umeleckých projektov – Medzinárodný projekt Trojhraníče (PL-SK-UA-HU), Prelúdium starého domu, Za zrkadlom, Recycling-art, Komunikácia, Genius loci, Lietanie a viacerých land-artových akcií.¹ Je spoluautorkou vizuálnej časti intermédiálneho projektu Lovci snov (Chazarský slovník), realizovaného v Prahe na Palmovke a hudobno – výtvarného projektu Dunaj (podľa R. Magrisa) realizovaného v Prahe na Palmovke a v Moskve. (M. Š.)

¹ PhDr. Edit Vološčuková, PhD. [online]. Prešovská univerzita. [Citované 17. novembra 2015]. Dostupné na: <<http://www.unipo.sk/filozoficka-fakulta/instituty-fakulty/ihvu/ludia/kvvau/odborni-asistenti/Edita-Voloscukova/>>

06

FAKTO-

GRA-

FIA

Factography

Jozef Jankovič: Figúra s mrežami / Figure with bars, 1991

Bibliografia / Bibliography

Publikácie / Publications

- > HOLOŠKA, Ľudovít. Figuralisti. Martin : Matica slovenská, 2009. 112 s. ISBN 978-80-7090-953-9
- > KISS-SZEMÁN, Zsófia – OBUCHOVÁ, Viera – PAŠKO, Peter. Galéria Nedbalka. Slovenské moderné umenie. Bratislava : Calder s. r. o., 2012. 287 s. ISBN 978-80-970531-2-3
- > TOMAN, Prokop. Nový slovník československých výtvarných umělců I. (A – K). Ostrava : Výtvarné centrum Chagall, 1993. 605 s. ISBN 80-900648-4-1
- > MALÝ, Zbyšek et al. Slovník českých a slovenských výtvarných umělců 1950 – 1998. Díl 2 (D – G). Ostrava : Výtvarné centrum Chagall, 1998. 408 s. ISBN 80-86171-02-7
- > RUSINOVÁ, Zora. Karol Baron. Bratislava: Slovart, 2003. 192 s. ISBN 80-7145-755-8

Katalógy / Catalogues

- > BESKID, Vladimír (ed.). Juraj Bartusz Živá socha. Trnava : Galéria Jána koniarka v Trnave, 2006. 32 s. ISBN 978-80-85132-51-9
- > BESKID, Vladimír – ADAM, Richard (eds.). Adam Szentpétery Geometrizmy. Brno : Wannieck Gallery, 2010. 129 s. ISBN 978-80-903895-6-4
- > GAŽÍKOVÁ, Zuzana (ed.). Daniel Brunovský. Liptovský Mikuláš : Galéria Petra Michala Bohúňa, 2006. 31 s. ISBN 978-80-85706-41-3
- > GAŽÍKOVÁ, Zuzana (ed.). Jozef Bajus / Curved Circle. Liptovský Mikuláš : Galéria Petra Michala Bohúňa, 2006. 24 s. ISBN 987-80-85706-42-0
- > KLOBUČNÍKOVÁ, Magdaléna (ed.). Miroslav Cipár. 1+1=3. Nové Zámky : Galéria umenia Ernesta Zmetáka, 2012. 40 s. ISBN 978-80-89330-23-2
- > NĚMCOVÁ, Helena (ed.). Hanák. Košice : Východoslovenská galéria, 2001. 32 s. ISBN 80-85745-39-9
- > PORUBÁNOVÁ, Elena (ed.). Daniel Brunovský. Trenčín : Galéria M. A. Bazovského, 2007. 26 s.

Časopisy / Magazines

- > MOZA, Ľuboslav. Štyri. In Listy Slovákov a Čechov, ktorí chcú o sebe vedieť viac. 2013, roč. 20, č. 1 – 2, s. 27.

Zoznam reprodukovaných diel / List of reproduced works

- > JANKOVIČ Jozef: Čierny obdĺžnik / Black rectangle, 1984, 51 x 62 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 4
- > GUDERNA Ladislav: Zamyslenie / Reflection, 1949, 30 x 44,5 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, A 3601 > strana / page 16
- > GUDERNA Ladislav: Óda na klebetníkov 4. / Ode to gossipers 4., 1963, 32 x 26 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, C 15609 > strana / page 22
- > GUDERNA Ladislav: Dieťa / Child, 1948, 41 x 33,5 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, A 3602 > strana / page 23
- > GUDERNA Ladislav: Striptíz 2. / Striptease 2., 1963, 32,2 x 26 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, C 15607 > strana / page 24
- > GUDERNA Ladislav: Paríž bez rýmov 3. / Paris without rhymed 3., 1963, 28,5 x 23 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, C 15608 > strana / page 25
- > ŠTURDÍK Jozef: Ranné zátišie / Early morning still life, 1946, 36,5 x 24,5 cm. Súkromná zbierka / Private collection > strana / page 26
- > MARENČIN Albert: Koláž XIV. / Collage XIV, 1964, 25,2 x 19,5 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, C 15559 > strana / page 28
- > MARENČIN Albert: Koláž XXII. / Collage XXII., 1964, 17,6 x 14 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, C 15568 > strana / page 29
- > FABRY Rudolf: Utäté ruky / Severed hands, 1935, 19,5 x 14 cm. Súkromná zbierka / Private collection > strana / page 30
- > FABRY Rudolf: Vodné hodiny, hodiny piesočné / Water clock, sand clock, 1938, 19 x 14,5 cm. Súkromná zbierka / Private collection > strana / page 30
- > MARENČIN Albert: Koláž XXIII. / Collage XXIII., 1966, 24,6 x 19,7 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, C 15568 > strana / page 31
- > HUDÁK Štefan: TV Košice – Fany / TV Košice – Fany, 1992, 35,3 x 50 x 10,5 cm. Súkromná zbierka / Private collection > strana / page 32
- > BLAŽO František: Palmström a Palma Kunkel I / Palmström and Palma Kunkel I, 1968 – 1972, 175,4 x 148 cm. Zo zbierky / From collection of Východoslovenská galéria, O 3060 > strana / page 37
- > KOLÁŘ Jiří: Tváře / Faces, 1974, 28 x 45 cm. Súkromná zbierka / Private collection > strana / page 38
- > BARČÍK Andrej: Vertikály / Verticals, 1964, 60 x 81,5 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, A 3284 > strana / page 40
- > BARTUSZ Juraj: Bez názvu / Without title, 1976, 40 x 28,5 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 41
- > BARON Karol: z cyklu Variabilné hry / from the cycle Variable games, 1990, rôzne rozmery. Súkromná zbierka / Private collection > strana / page 42
- > BARON Karol: Keď zomlela mak / When she has grinded poppyseed, 1998, 100 x 70 x 10 cm. Súkromná zbierka / Private collection > strana / page 43
- > SIKORA Rudolf: Skica k objektu z cyklu Zamrežovaný vesmír / Sketch for object from the cycle Barred universe, 2010 / 2015, 270 x 425 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 44
- > BRÁZDA Jan: Biblická koláž / Biblical collage, 1980, 73 x 103 cm. Súkromná zbierka / Private collection > strana / page 45
- > SIKORA Rudolf: Skica k objektu – inštalácii: Túžba po slobode má vždy rovnakú farbu / Sketch for object – installation: The desire for freedom has always the same colour, 2014, 240 x 400 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 46
- > CEPKA Anton: Kinetická plastika / Kinetic sculpture, 1968, 61,1 x 44,2 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, C 16241 > strana / page 48
- > HAMPL Josef: PF 92 / PF 92, 1992, 16 x 10 cm. Súkromná zbierka / Private collection > strana / page 49
- > ČIHÁNKOVÁ Jarmila: Každý zomiera sám IX. / Everyone dies alone IX., 1963, 28,5 x 18,2 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, C 18638 > strana / page 50
- > ČIHÁNKOVÁ Jarmila: Každý zomiera sám VI. / Everyone dies alone VI., 1963, 28,5 x 19,4 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, C 18635 > strana / page 50
- > ČIHÁNKOVÁ Jarmila: Každý zomiera sám XIX. / Everyone dies alone XIX., 1963, 30,5 x 18,6 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, C 18648 > strana / page 51

> KLIMO Alojz: Ilustrácie ku knihe Belíže mi, beli 14., 23., 16., 26. / Illustrations for the book of Lullabies “Belíže mi, beli” 14., 23., 16., 26., 1975, 32 x 38,5 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, C 18568, C 18577, C 18570, C 18580 > strana / page 52

> KLIMO Alojz: Ilustrácia ku knihe Belíže mi, beli 24. / Illustration for the book of Lullabies “Belíže mi, beli” 24., 1975, 32 x 38,5 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, C 18578 > strana / page 53

> VICO Fedor: Dereš / Rack 103, 78, 120, 50, 88, 1966 – 1968, rôzne rozmery. Zo zbierky / From collection of Šarišská galéria, K 284/103, K 284/78, K 284/120, K 284/50, K 284/88 > strana / page 54 – 55

> CIPÁR Miroslav: Ilustrácie ku knihe Telefón / Illustrations for the book Telephone, 1963, 17,5 x 25 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, C 12396, C 12384, C 12385, C 12388 > strana / page 56

> CIPÁR Miroslav: Ilustrácie ku knihe Telefón / Illustrations for the book Telephone, 1963, 17,5 x 25 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, C 12394, C 12393, C 12395, C 12387 > strana / page 57

> GERGELOVÁ Viera Gorkij: Tri poémy 4. / Three poems 4., 1967, 15 x 16,8 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, C 20857 > strana / page 58

> GERGELOVÁ Viera Gorkij: Tri poémy 3. / Three poems 3., 1967, 16,8 x 15 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, C 20856 > strana / page 58

> GERGELOVÁ Viera Gorkij: Tri poémy 5. / Three poems 5., 1967, 17,7 x 13,9 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, C 20858 > strana / page 59

> HUDÁK Štefan: Jablko / Apple, 1992, 44 x 62 cm. Súkromná zbierka / Private collection > strana / page 60

> HANÁK Ján: Ján Solovič: Pozor na anjelov / Ján Solovič: Beware the angels, 1978, 67,9 x 70 cm. Zo zbierky / From collection of Východoslovenská galéria, UPV 131 > strana / page 62

> HANÁK Ján: Lope de Vega / Lope de Vega, 1974, 99,9 x 99,5 cm. Zo zbierky / From collection of Východoslovenská galéria, UPV 127 > strana / page 63

> FILO Julián: Bez názvu / Without title, 1968, 22 x 32 cm. Súkromná zbierka / Private collection > strana / page 64

> HULÍK Viktor: Transplantácia / Transplantation, 1981, 23 x 28,5 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 66

> HULÍK Viktor: Malý posúvač II. / Small shifter II., 1985, 55 x 35 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, C 20857 > strana / page 67

> JANKOVIČ Jozef: Hlava s jazykom / Head with tongue, 1984, 56 x 63 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 68

> JANKOVIČ Jozef: Hlava 1 / Head 1, 1984, 62 x 50 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 69

> JANKOVIČ Jozef: Okno / Window, 1985, 55 x 60 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 70

> JANKOVIČ Jozef: Dve ruky s figúrou / Two hands with figure, 1992, 80 x 60 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 71

> ROLLER Peter: Staroveká pošta / Ancient mail, 2010, 20,9 x 14,5 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 72

> ROLLER Peter: Skladačka / Jigsaw, 70. roky 20. storočia. Majetok autora / Property of author > strana / page 73

> POPOVIČ Vladimír: Akvabely / Aquabatic girls, 2002, 70 x 100 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 74

> KROŠLÁKOVÁ Ivica: Veselo / Cheerfully, 2001, 30 x 38 cm. Majetok autorky / Property of author > strana / page 76

> KROŠLÁKOVÁ Ivica: Kresba s fotomenom / Drawing with photo-name, 2006, 38 x 30 cm. Majetok autorky / Property of author > strana / page 77

> MASAROVICOVÁ Erna: Cibula / Onion, 1973, 30 x 10 cm. Súkromná zbierka / Private collection > strana / page 78

> MASAROVICOVÁ Erna: Oko / Eye, 1979, 30 x 15,5 cm. Súkromná zbierka / Private collection > strana / page 78

> KROŠLÁKOVÁ Ivica: Rašenie / Budding, 2006, 40 x 30 cm. Majetok autorky / Property of author > strana / page 79

> MINÁRIK Igor: 76/1 / 76/1, 1976, 61 x 43 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 80

> MINÁRIK Igor: S uhlopriečkou? / With a diagonal?, 1976, 63 x 45 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 81

> JANOUSKOVÁ Věra: Hlava / Head, 1990, 22 x 11 cm. Súkromná zbierka / Private collection > strana / page 82

> CHATRŇÝ Dalibor: Pocta V. Boudníkovi / Tribute to V. Boudník, 1988, 35 x 25 cm. Súkromná zbierka / Private collection > strana / page 83

> BRUNOVSKÝ Daniel: Pena dní / Foam of days, 2015, 30,5 x 40 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 84

> RÓNAIOVÁ Veronika: Cez pauzák a kopirák / Through tracing and carbon papers, 2003, 29,7 x 42 cm. Majetok autorky / Property of author > strana / page 88

> SCERANKA Peter: Erotika / Erotica, 1990, 130 x 83,7 cm. Zo zbierky / From collection of Východoslovenská galéria, O 3012 > strana / page 89

> KELLENBERGER Martin: Hľadanie v horách III / Search in the mountains III, 1979, 51 x 36 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 90

> KELLENBERGER Martin: Hľadanie II / Search II, 1979, 51 x 36 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 91

> HANÁKOVÁ Danica: Johann Nepomuk Nestroy: Zlý duch Lumpacivagabundus / Johann Nepomuk Nestroy: Evil spirit of Lumpacivagabundus, 1978, 97 x 66,7 cm. Zo zbierky / From collection of Východoslovenská galéria, UPV 121 > strana / page 92

> LUKÁČ Milan: Malý kardinál / Small cardinal, 1993, 32,5 x 22,5 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 93

> BRUNOVSKÝ Daniel: Pani odvedľa / Lady of next door, 2015, 40 x 30 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 94

> BRUNOVSKÝ Daniel: Kryštál / Crystal, 2015, 29,5 x 39,5 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 95

> BISTIKA Helmut: Lust, 2010, 100 x 70 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 96 – 97

> VOLOŠČUKOVÁ Edit: Sťahovanie II. / Move II., 2011, 70 x 50 cm. Majetok autorky / Property of author > strana / page 98

> VOLOŠČUKOVÁ Edit: Strategické miesta / Strategic locations, 2012, 100 x 70 cm. Majetok autorky / Property of author > strana / page 99

> SZENTPÉTERY Adam: Zatiašie / Still life, 1988, 70 x 96,5 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 100

> LIPKOVIČ Peter: z cyklu Bez názvu / from the cycle Without title, 2000 – 2004, 42,5 x 58,5 cm, 29 x 36,5 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 102 – 103

> ŠALKO Stanislav: Vír / Vortex, 1998, 101 x 74 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 104

> ALEXYOVÁ-FIGEROVÁ Katarína: Sladký sen / Sweet dream, 2000, 50 x 50 cm. Majetok autorky / Property of author > strana / page 105

> RÓNAI Peter: Marilyn, 1994, 21 x 14,8 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 106

> BAJUS Jozef: Kompozícia II. / Composition II, 1985, 60 x 60 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, C 23280 > strana / page 108

> BAJUS Jozef: Kompozícia I. / Composition I., 1985, 60 x 60 cm. Zo zbierky / From collection of Galéria mesta Bratislavy, C 23279 > strana / page 109

> KOPTÁK Miloš: Skala / Rock, 1995, 21 x 30 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 110

> MIKYTA Svätopluk: Go home!, 2013, 19,5 x 27 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 113

> BINDER Erik: Náušný slovník / Ear's dictionary, 2001, 49,5 x 34,5 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 114

> BINDER Erik: Á, teraz už vidím! / Ah, now I can see!, 2001, 49,5 x 34,5 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 115

> KOPTÁK Miloš: Parfum / Perfume, 1995, 30 x 21 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 116

> KOPTÁK Miloš: Horúci kúpeľ / Hot bath, 1995, 30 x 21 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 117

> DUCHOŇOVÁ Janka: Plagátoví bojovníci / Poster warriors, 2012, 29 x 39 cm. Majetok autorky / Property of author > strana / page 118

> DERNER Martin: Šport I./a / Sport I./a, 2010, 40 x 30 x 1,5 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 119

> ČEREVKA Radovan: Colonisation of sciences, 2012, 96 x 176 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 120

> SADOVSKÁ Dorota: Dážď / Rain, 2009, 34 x 45 cm. Majetok autorky / Property of author > strana / page 122

> KOVAČOVSKÝ Patrik: Pozostatok pohybu, zo série Re-interpretácie / Remnant of the Movement, from the cycle Re-interpretation, 2000, 29,2 x 20,4 cm. Majetok autorky / Property of author > strana / page 123

> MINÁRIK Igor: Skoro biela / Almost white, 1977, 61 x 43 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 124

> JANKOVIČ Jozef: Figúra s mrežami / Figure with bars, 1991, 60 x 80 cm. Majetok autora / Property of author > strana / page 178

PAPIER KOLE

VÝSTAVA / EXHIBITION | 14. 10. 2015 – 21. 2. 2016

Galéria umelcov Spiša / Gallery of Spiš Artists

Autor a kurátor výstavy / Author and curator of exhibition: Miroslav Procházka

Odborná spolupráca / Special cooperation: Mária Šabl'ová, Lucia Benická

Grafika / Design: Ivana Betková

Produkcia / production: Galéria umelcov Spiša

Zapožičanie diel zo zbierok / Works from collections: Galéria mesta Bratislavy,
Šarišská galéria v Prešove, Východoslovenská galéria v Košiciach a súkromné zbierky
/ and private collections

KATALÓG / CATALOGUE

Editor / Edited by: Lucia Benická, riaditeľka galérie / gallery director

Autori katalógu / Authors of catalogue: © Lucia Benická, Mária Šabl'ová

Texty / Texts: © Miroslav Procházka, Mária Šabl'ová, Jozef Ridilla, Lucia Benická

Medailóny autorov / Biography of artists: © Mária Šabl'ová, Miroslav Procházka

Preklady / Translations: © Dušan Bevilaqua

Grafický dizajn / Graphic design: © Ivana Betková

Fotografie a reprodukcie / Photographs and reproductions: autori / artists, archív Galérie
umelcov Spiša / gallery archive: © Kamil Leštach, fotograf galérie / gallery photographer

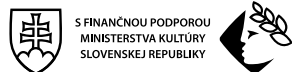
Tlač / Printed by: Viena.sk, Košice, 2015

Náklad / Copies: 600

Vydavateľ / Published by: Galéria umelcov Spiša, 2015

ISBN: 978-80-89081-49-3

EAN: 9788089081493

Katalóg bol vydaný v rámci projektu Papier Kole vďaka finančnej podpore Ministerstva kultúry SR. /
Catalogue was published as a part of the project Papier Kole thanks to financial support of the Ministry
of Culture of the Slovak Republic.

Galéria umelcov Spiša – kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja
Zimná ulica č. 46, SK – 052 01 Spišská Nová Ves, www.gus.sk

Cover photo: z diela / from work © Julián Filo: Bez názvu / Without title, 1968

